

نگاه به گذشته

آزمون ۴ مهر ماه ۱۴۰۴

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۰۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۲۵
۲	ریاضی و آمار (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	۲۰
۴	علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	
۵	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۲۰
۶	عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	
۷	منطق	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۵
۸	منطق - آشنا	اجباری	۱۰	۷۱	۸۰	
۹	اقتصاد	اجباری	۱۰	۸۱	۹۰	۲۰
۱۰	اقتصاد - آشنا	اجباری	۱۰	۹۱	۱۰۰	

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۱)	محمد اسدی، علی حسینی‌نوه، رضا خان‌بابایی، میثم خشنودی، پیمان طیار، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی (۱)	سعید جعفری، محمد نورانی، اعظم نوری‌نیا
عربی، زبان قرآن (۱)	مریم آقایاری، حسین رضایی، امیرحسین زارعی، آرمین ساعدپناه، مجید همایی، ولی‌اله نوروزی
منطق	محمد رضایی‌بقا، نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، موسی سپاهی، یاسین ساعدی
اقتصاد	سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهسا عفتی، زهرا محمدی
ریاضی و آمار (۲)	محمد اسدی، علی حسینی‌نوه، میثم خشنودی، رضا خان‌بابایی، پیمان طیار، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی (۲)	سعید جعفری، ریحانه‌سادات طباطبایی، محمد نورانی، اعظم نوری‌نیا
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، ملیکا ذاکری، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن (۲)	مریم آقایاری، آرمین ساعدپناه، ولی‌اله نوروزی، مجید همایی
فلسفه	محمد رضایی‌بقا، نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، کوثر دستورانی، یاسین ساعدی، موسی سپاهی، محمد قاسمی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	عباس مالکی	محمد بحیرایی، مهدی ملازمضانی، سیدعلی موسوی فرد	سمیه اسکندری	معصومه صنعت‌کار
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری‌نیا	مریم پیروی، الهام محمدی، احسان کلاته	الناز معتمدی	عطیه محلوچی
عربی، زبان قرآن (۱)	مریم آقایاری	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، احسان کلاته	لیلا ایزدی	مهدی یعقوبیان فرهاد صالحی
منطق	یاسین ساعدی	نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، عاطفه طاهر، امیرحسین کاروین، فرهاد علی‌نژاد	سوگند بیگلری	علی بدری
اقتصاد	سارا شریفی	نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده	سجاد حقیقی‌پور	سیدمجتبی رضازاده علی ابراهیمی‌آرانی
ریاضی و آمار (۲)	عباس مالکی	محمد بحیرایی، مهدی ملازمضانی، سیدعلی موسوی فرد	سمیه اسکندری	احسان میرزینلی
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری‌نیا	مریم پیروی، الهام محمدی، احسان کلاته	الناز معتمدی	عطیه محلوچی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	عاطفه طاهر، امیرحسین کاروین	محمدصدرا پنجه‌پور	مریم عابدی
عربی، زبان قرآن (۲)	مریم آقایاری	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، احسان کلاته	لیلا ایزدی	مهدی یعقوبیان فرهاد صالحی
فلسفه	یاسین ساعدی	نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، عاطفه طاهر، امیرحسین کاروین	سوگند بیگلری	علی بدری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	فرهاد علی‌نژاد
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سوگند بیگلری
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهین علی‌محمدی‌جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

مباحث کل کتاب

صفحه ۹ تا ۱۱۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱- ریشه بزرگ‌تر معادله $9(2x-1)^2 - 36 = 0$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{-1}{2}$ (۴) ۲

۲- دو شیر A و B به یک استخر متصل هستند. شیر A به تنهایی ۱۵ ساعت زودتر از شیر B استخر را پر می‌کند. اگر مجبور باشیم که

استخر را در ۲ ساعت پر کنیم، در این صورت ناچار هستیم ۵ عدد دیگر شیر مانند شیر B به استخر اضافه کنیم. شیر B به تنهایی

استخر را در چند ساعت پر می‌کند؟

- (۱) ۲۵ (۲) ۳۰ (۳) ۲۰ (۴) ۱۸

۳- جواب‌های معادله $\frac{x}{10} + \frac{1}{x-1} = \frac{x+1}{2x-2}$ کدام است؟

- (۱) $\begin{cases} x=5 \\ x=1 \end{cases}$ (۲) $\begin{cases} x=-5 \\ x=-1 \end{cases}$ (۳) $x=5$ (۴) $x=-1$

۴- به‌ازای چند مقدار عدد طبیعی زوج تک‌رقمی برای k، رابطه $\{(k, 2k-1), (3, 2), (\frac{k}{3}, 4), (4, 5), (k-1, 2)\}$ تابع هست؟

- (۱) ۳ عدد (۲) ۲ عدد (۳) ۱ عدد (۴) هیچ موردی وجود ندارد.

۵- مجموع طول نقاط تلاقی سهمی $y = -2x^2 - bx + c$ با محور x ها برابر $-\frac{2}{3}$ است. اگر خط $2y - 3x = 5$ از رأس سهمی مورد نظر

بگذرد، مقدار c کدام است؟

- (۱) $\frac{27}{9}$ (۲) $\frac{29}{9}$ (۳) $\frac{16}{9}$ (۴) $\frac{14}{9}$

محل انجام محاسبات

۶- مجموع ریشه‌های معادله $ax^2 + (\frac{a}{3} + 1)x - 1 = 0$ با حاصل ضرب ریشه‌های معادله $2x^2 - 3x - a = 0$ برابر است. طول رأس سهمی

$y = -ax^2 + 2x$ کدام است؟

(۴) $-\frac{1}{2}$

(۳) $\frac{1}{2}$

(۲) -2

(۱) $+2$

۷- جمله زیر را کامل کنید.

« از محدودیت‌های سرشماری ... است و ... مرسوم‌ترین ابزار گرفتن اطلاعات از مردم است. »

(۱) داشتن هزینه زیاد - مصاحبه

(۲) زمان‌بر بودن آن - پرسش‌نامه

(۳) داشتن هزینه زیاد - دادگان

(۴) نیاز داشتن به آمارگیر حرفه‌ای - پرسش‌نامه

۸- اگر واریانس داده‌های x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 برابر صفر باشد، انحراف معیار داده‌های $2 + x_5, 1 + x_4, 2x_3 - 1, 2x_2 - 2, 2x_1$ کدام است؟

(۴) ۱

(۳) صفر

(۲) $\sqrt{2}$

(۱) ۲

۹- اگر یک نمودار حبابی با ۳ متغیر که در آن ۳ متغیر ۶ داده بررسی شده است را به نمودار راداری منتقل کنیم، در این صورت زاویه بین

هر شعاع مجاور چند درجه است؟

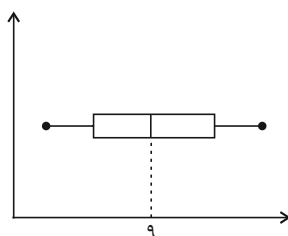
(۴) ۸۰

(۳) ۴۰

(۲) ۱۲۰

(۱) ۶۰

۱۰- نمودار زیر از ۱۱ داده که مضارب ۳ هستند، تشکیل شده است. کدام گزینه می‌تواند کمترین مقدار ممکن برای میانگین داده‌های بعد از میانه باشد؟

(۱) $10/8$

(۲) ۱۵

(۳) $11/4$

(۴) ۱۲

محل انجام محاسبات

A diagram showing a parallelogram with a shaded rectangle inside. The rectangle's width is labeled '1'.

$$\frac{5}{2} \text{ (f)}$$
$$\frac{17}{\lambda} \text{ (r)}$$
$$\frac{3}{2} (2)$$
$$\frac{9}{\lambda} \quad (1)$$

11/4 (4)

۲۶ (۳)

F1 (2)

۴۲ / ۲ (۱)

6 (f)

55

4 (2)

30

١ (٢

115

۲ (۲)

 Δ (1)

(۴) بے شمار

(۳) هیچ مقدار m

2 (2)

1 (Y

تقارن $f(x) = (\frac{c}{2}x + d)^2 - (ax + b)^2$ کدام است؟

$$X = -\frac{Y}{f} \quad (f)$$
$$x = -\frac{3}{2} r$$
$$\mathbf{X} = -\mathbf{r} \quad (2)$$
$$\mathbf{X} = -\mathbf{Y} \quad (1)$$

٢٠ (٢

٢٥ ٣

15 (5)

△ ()

٢ / ٤ (٤

2/1 5

1/9 (5)

1/6 (1)

2/5 (4)

۱/۸۳

$$\frac{3}{\sqrt{5}} \quad (2)$$
$$\frac{5}{\sqrt{10}} \quad (1)$$

A bar chart with the vertical axis labeled 'درصد' (Percentage) ranging from 0 to 4, and the horizontal axis labeled 'ماتر' (Subject) with categories A, B, C, and D. The bars represent the following values: A is 2, B is 4, C is 3, and D is 1.

ماتر	درصد
A	2
B	4
C	3
D	1

۱۳۲ (۱)

144 (2)

150 (3)

156 (F)

محل انجام محاسبات

مباحث کل کتاب

صفحه ۱۰ تا ۱۰۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- شاعر در کدام بیت از آرایه واج‌آرایی در صامت بهره بیشتری برده است؟

- (۱) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را
- (۲) هر که گوید کلاغ چون باز است
- (۳) رسم عاشق‌کشی و شیوه شهرآشوبی
- (۴) شب است و شاهد و شمع و شراب و شیرینی
- که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را
- نشوندش که دیده‌ها باز است
- جامه‌ای بود که بر قامت او دوخته بود
- غنیمت است چنین شب که دوستان بینی

۲۲- در هر دو بیت کدام گزینه آرایه «اشتقاق» به کار رفته است؟

- (الف) خدايگانا فرخنده مهرگان آمد
- (ب) گر همه عالم شود محکوم او
- (ج) تنور لاله چنان برفروخت باد بهار
- (د) چو دید آن درفشان درفش مرا
- (ه) کفر است در طریقت ما کینه داشتن
- ز باغ گشت به تحویل آفتاب احوال
- یا علوم جمله شد معلوم او
- که غنچه عرق عرق گشت و گل به جوش آمد
- به گوش آمدش بانگ رخس مرا
- آیین ماست سینه چو آینه داشتن
- (۱) «الف»، «ب»
- (۲) «د»، «ج»
- (۳) «ه»، «الف»
- (۴) «د»، «ه»

۲۳- در کدام گزینه تعداد هجاهای کشیده متفاوت است؟

- (۱) عزیز دار محبت که خارزار جهان
- (۲) نه من به سیلی خود سرخ می‌کنم رخ و بس
- (۳) دیده شود حال من ار چشم شود گوش شما
- (۴) خرمن گل‌ها به باد رفت و به دل‌ها
- (۱) نشستند بسیار شب، خار و بلبل
- (۲) که خاطرنگهدار درویش باش
- (۳) نهان کرد دیوانه در جیب، سنگی
- (۴) جهان کرد از آن بیشتر، سرگرانی

۲۴- نشانه‌های هجایی کدام مصراع متفاوت است؟

- (۱) نشستند بسیار شب، خار و بلبل
- (۲) که خاطرنگهدار درویش باش
- (۳) نهان کرد دیوانه در جیب، سنگی
- (۴) جهان کرد از آن بیشتر، سرگرانی

۲۵- در کدام بیت «حذف همزه» وجود ندارد؟

- (۱) از عذار او بپوشان دیده امید را
- (۲) در بهشت عافیت افتادم از بی‌حاصلی
- (۳) جام را بهر تَنک‌ظرفان به دور انداخته است
- (۴) چون دل شب می‌زنم صائب بر آهنگ فغان
- تکمه از شبنم مکن پیراهن خورشید را
- شد حصاری بی‌بری از سنگ طفلان بید را
- هیچ حقی نیست بر دریاکشان جمشید را
- می‌کشانم بر زمین از آسمان ناهید را

۲۶- مفهوم کلی ابیات کدام گزینه یکسان است؟

- (الف) دوست دارم که بیوشی رخ هم چون قمرت
(ب) سینه از آتش دل در غم جانانه بسوخت
(ج) چو بشنوی سخن اهل دل، نگو که خطاست
(د) شمع هر جمع مشو ورنه بسوزی ما را
- تا چو خورشید نبینند به هر بام و درت
آتشی بود در این خانه که کاشانه بسوخت
سخن شناس نه‌ای جان من خطا این جاست
یاد هر قوم مکن تا نیروی از یادم

(۱) «الف»، «ج» (۲) «ب»، «ج» (۳) «ب»، «د» (۴) «الف»، «د»

۲۷- در کدام گزینه سجع به کار نرفته است؟

- (۱) یکی از ملوکِ عرب رنجور بود در حالتِ پیری و امیدِ زندگانی قطع کرده، که سواری از در آمد و بشارت داد.
(۲) ارادت بی چون یکی را از تخت شاهی فرو آرد و دیگری را در شکم ماهی نکو دارد.
(۳) درویشی به مناجات درمی‌گفت: یا رب بر بدان رحمت کن که بر نیکان خود رحمت کرده‌ای که مر ایشان را نیک آفریده‌ای.
(۴) عالم را نشاید که سفاهت از عامی به حلم درگذراند که هر دو طرف را زیان دارد: هیبت این کم شود و جهل آن مستحکم.

۲۸- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) قاضی چو سخن بدین غایت رسانید وز حد قیاس ما اسب مبالغه درگذرانید، به مقتضای حکم قضا رضا دادیم.
(۲) این دام زرق نهاده است و آن دامن طمع گشاده.
(۳) خشم بیش از حد گرفتن وحشت آرد و لطف بی وقت هیبت ببرد، نه چندان درشتی کن که از تو سیر گردند.
(۴) هر که دشمن کوچک را حقیر می‌دارد، بدان ماند که آتش اندک را مهمل می‌گذارد.

۲۹- هر یک از آرایه‌های ادبی «موازنه، ترصیع، جناس تام، واج‌آرایی، واژه‌آرایی» به ترتیب در ابیات کدام گزینه آمده است؟

- (الف) چون او بتی شمن نستاید به صد بهار
(ب) عشق را در پرده ناموس دیدن مشکل است
(پ) تا تو خود را پای بستی باد داری در دو دست
(ت) وصل هجران است اگر دل‌ها ز یکدیگر جداست
(ث) چو آدم به ناکام فرمان بهشت
- چون او گلی چمن ننماید به صد بهار
شمع را در جامه فانوس دیدن مشکل است
خاک بر خود پاش کز خود هیچ نگشاید تو را
هجر باشد وصل اگر دل‌ها به هم پیوسته است
به کوه سرانندیب رفت از بهشت

(۱) ت - الف - ب - ث - پ (۲) ب - الف - ث - پ - ت (۳) ب - ت - الف - پ - ث (۴) الف - ب - پ - ت - ث

۳۰- آرایه تمام گزینه‌ها به جز ... در مقابل آن درست است.

- (۱) گشاده ابروی مشکین تو کمان ستم
(۲) به لطف اگر بخرامد هزار دل ببرد
(۳) حسرت برم از خسرو و فرهاد که در عشق
(۴) بر در مسجد گذاری کن، که پیش قامتت
- نشاند بر دل من ناوک از کمین چه کنم (جناس ناقص)
به قهر اگر بستیزد هزار تن بکشد (ترصیع)
نه زر به ترازویم و نه زور به بازو (واج‌آرایی)
در نماز آیند آن‌هایی که قامت می‌کنند (جناس همسان)

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۳۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص شده، نادرست است؟

«آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آن‌ها را در زمره آثار غیردینی به‌شمار می‌آورند،

۲

۱

رنگ دینی دارند. آثار ادبی منثور و منظوم این زبان از میان رفته است ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند «درخت آسوریک و یادگار زریران» در دست است.»

۴

۳

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۲- در علامت هجاهای کدام بیت، چهار بار (U - -) تکرار شده است؟

۱) چه روزی‌هاست پنهانی جز این روزی که می‌جویی	چه نان‌ها پخته‌اند ای جان برون از صنعت نانبا
۲) من دوش پنهان می‌شدم تا قصر جانان سنگنک	نرمک نهادم پای را رفتم به ایوان سنگنک
۳) جهان از بهارش چو فردوس گردد	چمن بی‌زبانی بگوید ثنائیش
۴) چو من اندر تک جویم، چو روم آب چه جویم	چه توان گفت چه گویم صفت این جوی روان را

۳۳- با توجه به ویژگی‌های قلمرو سه‌گانه شعر در سبک خراسانی، کدام مورد نادرست است؟

۱) واقع‌گرا بودن شعر و توصیفات عمدتاً طبیعی و ساده (قلمرو ادبی)	۲) طبیعی و معتدل بودن استفاده از آرایه‌های ادبی (قلمرو ادبی)
۳) ساده بودن اشعار پندآموز و اندرزگونه (قلمرو فکری)	۴) حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات (قلمرو فکری)

۳۴- با توجه به تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، کدام موارد نادرست ذکر شده است؟

- الف: قرن چهارم دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با زکریای رازی آغاز شد.
- ب: شاهنامه ابومنصوری حدود سال ۳۶۴ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.
- ج: «تاریخ الرسل و الملوک» را ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی به زبان عربی نوشته است.
- د: عهد سامانی بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و نثر این دوره ساده و روان است.
- ه: در دوره سلجوقی شعر حکمی و اندرزی به پختگی رسید. کسایی مروزی قصیده‌ای در این موضوع سرود.
۱) «ب» - «ج»	۲) «الف» - «ه»	۳) «الف» - «ب»	۴) «ج» - «د»

۳۵- همه موارد از ویژگی‌های عمده نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم است؛ به جز:

- ۱) حذف افعال به قرینه - کاربرد لغات مهجور
- ۲) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی - اطناب
- ۳) استفاده از آرایه‌های ادبی در نثر - استفاده از ترکیبات دشوار
- ۴) کاربرد فراوان آیات، احادیث و اشعار در متن - کوتاهی جملات

۳۶- کدام ابیات «فاقد» ردیف است؟

الف) من قصه خویشتن بدو چون گویم	ترک است و به چوگان بزند چون گویم
ب) تنگ شد از غم دل، جای به من	یک دل و این همه غم وای به من
ج) مشو تا توانی ز رحمت بری	که رحمت بر نددت چو رحمت بری
د) گدایی که بر خاطرش بند نیست	به از پادشاهی که خرسند نیست
ه) خوش آنکه نگاهش به سراپای تو باشد	آینه صفت محو تماشای تو باشد
- (۱) «ب» - «ج» - «د» (۲) «ب» - «د» - «ه» (۳) «الف» - «ج» - «د» (۴) «الف» - «ج» - «ه»

۳۷- متن زیر برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی است و مربوط به کدام دوره است؟

«پس عبدالمطلب گفت که ایها الملک، من خداوند اُشترم نه خداوند خانه و مر این خانه را خداوندی هست و او خود خانه خود را نگاه دارد.»

- (۱) قابوس‌نامه - دوره غزنوی (۲) کشف‌المحجوب - دوره غزنوی
- (۳) کیمیای سعادت - دوره سلجوقی (۴) ترجمه تفسیر طبری - دوره سامانی

۳۸- از میان ابیات زیر به ترتیب، کدام بیت «ذوقافیتین» و قافیه کدام بیت نادرست است؟

الف) چون به دستان زدن گشادی دست	عشق، هشیار و عقل گشتی مست
ب) شراب لعل می‌سازد عرق را روی گلگونش	قدح لبریز بر می‌گردد از لب‌های میگونش
ج) تو را این همه ایدر آراسته است	اگر شهر یاری و گر خواسته است
د) از رخس خواهند جای بوسه نافهمیدگان	در حرم محراب می‌جویند این نادیدگان
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «ب» (۳) «الف» - «د» (۴) «ج» - «د»

۳۹- قافیه کدام بیت نادرست است؟

- (۱) ای پیک پی‌خسته که داری نشان دوست
- (۲) آن کس که ازو صبر محال است و سکونم
- (۳) چون من به نفس خویشتن این کار می‌کنم
- (۴) کنی ناخوش به ما بر زندگانی

۴۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) مکن تا توانی دل خلق ریش
- (۲) چنین است گردنده کار جهان
- (۳) نگه کن در همه روزی به فردات
- (۴) مینداز سنگ گران از برت
- وگر می‌کنی می‌کنی بیخ خویش
- که ماتم کند سور را در زمان
- مکن بد تا نبینی بد مکافات
- که چون باز گردد فتد بر سرت

مباحث کل کتاب

صفحه ۱ تا ۱۲۰

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۴۱ - ۴۶)

۴۱- ﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ﴾:

(۱) گفت: در زمین سیر کنید و بنگرید که چگونه آن را خلق کرد؟

(۲) بگو در زمین بگردید و بنگرید چگونه آفرینش را آغاز کرد!

(۳) بگو در زمین بگردید پس نگاه کنید که چگونه خلقت آغاز شد!

(۴) بگو در کره زمین بگردند و بنگرند چگونه آفرینش را شروع کرد؟

۴۲- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) معالمِ ایرانِ التَّارِيخِيَّةِ تَجْذِبُ كَثِيرًا مِنَ السَّيَّاحِ إِلَيْهَا سَنَوِيًّا: آثار تاریخی ایرانیان بسیاری از جهانگردان را سالانه به سوی خود جذب می کند.

(۲) كَانَتْ الطَّالِبَةُ تَلْتَقِطُ صُورَةً فِي أَضْوَاءِ تِلْكَ الْمَصَابِيحِ الْمُلَوَّنَةِ: دانشجو عکسی در نورهای آن چراغ های رنگی گرفت.

(۳) الْإِسْلَامُ يَأْمُرُ الْمُسْلِمِينَ دَائِمًا أَنْ يَدْفَعُوا إِسَاءَةَ الْإِخْوَانِ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِمْ: همیشه اسلام، مسلمانان را امر می کند که بدی کردن برادران را با نیکی کردن به آنها دفع کنند.

(۴) تِسْعَةٌ وَ سِتُونَ مِنَ الرِّجَالِ سَوْفَ يَرْجِعُونَ مِنَ السَّفَرِ فِي الْأُسْبُوعِ الْقَادِمِ: نود و شش نفر از مردان در هفته آینده از سفر بر خواهند گشت.

۴۳- عَيْنِ الْخَطَأِ:

(۱) اللَّوْنُ الْبَنَفْسَجِيُّ لِرُفْعَةِ النَّوْمِ مُهْدِئُ الْأَعْصَابِ: رنگ بنفش برای اتاق خواب، آرام بخش اعصاب است.

(۲) الْإِسْلَامُ يُؤَكِّدُ عَلَى الْحَرِيَّةِ وَ عَلَى التَّعَايُشِ مَعًا: اسلام بر آزادی و بر هم زیستی با یکدیگر تأکید می کند!

(۳) تَوَاضَعُوا لِمَنْ تَتَعَلَّمُونَ مِنْهُ وَ لِمَنْ تُعَلِّمُونَهُ!: برای کسی که به او یاد می دهید و از او یاد می گیرید فروتنی کنید!

(۴) نَحْنُ خُمْسُ سَاكِنِي الْعَالَمِ، نَعِيشُ فَوْقَ هَذِهِ الْأَرْضِ: ما یک پنجم ساکنان جهان هستیم که روی این زمین زندگی می کنیم!

۴۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) يَسْتَخْرِجُ الْإِنْسَانُ النَّفْثَ مِنَ بَاطِنِ الْأَرْضِ: نفت، توسط انسان از دل زمین استخراج می شود!

(۲) الْمِشْمَشُ فَاكِهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُحَقَّقَةٌ وَ غَيْرُ مُحَقَّقَةٍ: انجیر میوه ای است که مردم، آن را خشک و غیر خشک می خورند.

(۳) هَلْ تُعْطِنِي هَذِهِ الْأَدْوِيَةُ دُونَ الْوَصْفَةِ؟: آیا این داروهای بدون نسخه را به من می دهی؟

(۴) أَظُنُّ الْمَسَافَةَ سَبْعَةً وَ ثَلَاثِينَ كِيلُومِتْرًا مِنْ هُنَا إِلَى شِيرَازَ: گمان می کنم که مسافت از این جا تا شیراز، سی و هفت کیلومتر است.

۴۵- «ما از نفت برای حشره کش ها و مواد آرایشی و کودهای شیمیایی استفاده می کنیم.» عین الصَّحیح:

(۱) نحنُ إستفدنا من النفط لمبيدات الحشرة و مواد التجميل و السماد الكيماوى.

(۲) نحنُ نستفيدُ من النفط لمبيدات الحشرات و مواد التجميل و الأسمدة الكيماوية.

(۳) إِنَّا إستفدنا من النفط لمبيدة الحشرة و مواد الجمال و السماد الكيماوى.

(۴) إِنَّا نستفيدُ من النفط لمبيدة الحشرات و مادة الجمال و الأسمدة الكيماوية.

۴۶- «الدَّهرُ يومان؛ يومٌ لك و يومٌ عليك!»؛ عین الصَّحیح عن المفهوم:

(۱) يا دهرُ ما فعلتُ بأحيتى / يا دهرُ ما فعلتُ بى الأيام

(۲) چو روزگار نسازد ستیزه نتوان برد / ضرورت است که با روزگار درسازی

(۳) رأيتُ الدَّهرَ مختلفاً يدورُ / فلا حزن يدومُ و لا سرور

(۴) این قافله عمر عجب می گذرد / دریاب دمی که با طرب می گذرد

۴۷- عین الخطأ فى المترادف أو المتضاد:

(۱) حَسَنًا = جَيِّدًا (۲) أَصْبَحَ = صَارَ (۳) ظَلَامٌ ≠ ضِيَاءٌ (۴) أَرْسَلَ = إَسْتَلَمَ

۴۸- عین عبارة جاءت فيها صفة للفاعل:

(۱) يَزْرَعُ الفلاح أشجاراً كثيرةً فى المزرعة! (۲) الشَّاعِران الكبيران قد أنشدا قصيدتين حول إيوان كسرى!

(۳) يذهبُ سائقُ سِيارَةِ الأجرة مع السَّائح إلى المدائن! (۴) فى أعماق المحيط تعيشُ الأسماك المضئة!

۴۹- «فى صفنا خمس و عشرون طالبة. نَجَحَت كلُّ الطَّالباتِ فى الإمتحان إلّا خمس طالبات.» عین العبارة غير الصَّحيحة:

(۱) رَسَبَت خمس طالباتِ فى الإمتحان! (۲) ما نَجَحَت جميع الطَّالباتِ فى هذا الإمتحان!

(۳) خَمَس طالباتِ نَجحت فى الإمتحان فقط! (۴) نَجَحَت عشرون طالبةً فى الإمتحان!

۵۰- عین الخطأ فى بناء الفعل المجهول:

(۱) عَرَفَ ← عُرِفَ (۲) يَسْتَخْدِمُ ← يُسْتَخْدَمُ

(۳) أُنْزَلَ ← أُنْزِلَ (۴) يَعْلَمُ ← يُعْلَمُ

عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۵۱ - ۵۵)

۵۱- «لِكُلِّ مَوْجُودٍ سِلَاحٌ يُدَافِعُ بِهِ عَنْ نَفْسِهِ غَرِيزِيًّا، وَ هَذَا السِّلَاحُ فِي الْإِنْسَانِ عَقْلُهُ!»:

(۱) برای هر موجود یک سلاح غریزی وجود دارد که از خویش دفاع می‌کند و انسان سلاحش عقل است!

(۲) هر موجودی سلاحی دارد که با آن به‌طور غریزی از خود دفاع می‌کند، و این سلاح در انسان عقل اوست!

(۳) برای هر موجودی سلاحی است غریزی که با آن خطر را از خود دفع می‌کند و در انسان این سلاح عقل او است!

(۴) هر موجودی سلاحی دارد که با آن از روی غریزه از خویش دفع خطر می‌کند، و این سلاح در انسان عقل است!

۵۲- «وَأَجِبْنَا كِمَوَاطِنَ مَسْئُولٍ هُوَ أَلَّا نَرْمِيَ نَفَايَاتِنَا فِي مَكَانٍ غَيْرِ مَنَاسِبٍ أَوَّلًا، ثُمَّ نَنْصَحَ الْآخِرِينَ!»:

(۱) وظیفه ما که شهروندی مسئول هستیم، ابتدا نریختن زباله در جای نامناسب است، سپس نصیحت کردن دیگران!

(۲) تکلیف همه شهروندان مسئولیت‌پذیر نریختن زباله‌ها در جاهای غیرمناسب است و بازداشتن سایرین از انجام این کار!

(۳) از وظایف یک شهروند مسئول این است که زباله‌های خود را در جای غیرمناسب نریزد و دیگران را هم از این کار نهی کند!

(۴) تکلیف ما به‌عنوان یک شهروند مسئول این است که اول زباله‌های خود را در جای غیرمناسب پرت نکنیم، سپس دیگران را نصیحت کنیم!

۵۳- «مَنْ ذَا الَّذِي يَشَاهِدُ الشَّجَرَةَ تَنْمُو مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ وَ تُبَدِّلُ إِلَى غُصُونٍ نَضْرَةِ، وَ لَا يَتَعَجَّبُ!»:

(۱) چه کسی است آنکه نگاهش به درختی بیفتد که از دانه‌ای کوچک رشد کند و به شاخه‌های سرسبز تبدیل شود، اما تعجب نکند!

(۲) او کسی است که درختی را که از یک دانه کوچک رشد کرده و به شاخه‌هایی تازه تبدیل شده مشاهده می‌کند، ولی تعجب نمی‌کند!

(۳) او کسی است که نگاه می‌کند به درخت که از دانه‌ای کوچک نمو کرده و تبدیل به شاخه‌های تر و تازه شده، ولی تعجب نمی‌کند!

(۴) کیست آنکه درخت را ببیند که از یک دانه کوچک نمو می‌کند و به شاخه‌هایی تر و تازه تبدیل می‌شود، و تعجب نکند!

۵۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) نَزَلَ الْمَطَرُ عَلَى الْأَرْضِ الَّتِي كَانَ لَهَا إِغْبَارٌ وَ صَيَّرَهَا خَضْرَاءَ: باران بر زمین‌هایی که غبارآلودگی داشت، فرو ریخت و آن‌ها سرسبز شدند!

(۲) شَقَّ الْمُهَنْدِسُونَ الْجِبَالَ وَ جَهَّزُوا لَنَا طَرِيقًا إِلَى شِمَالِ الْبِلَادِ: مهندسان کوه‌ها را شکافتند و برای ما راه شمال کشور را باز کردند!

(۳) زَانَتْ أُمِّيْ غُرْفَتِيْ بِأَنْجَمٍ وَرَقِيَّةٍ جَمِيلَةٍ لِحَفْلَةِ مِيلَادِي: مادرم به‌خاطر جشن تولدم، با ستاره‌های کاغذی اتاقم را به زیبایی زینت داد!

(۴) نُرِيدُ مِنْ اللَّهِ أَنْ يَجْعَلَ لَنَا لِسَانَ الصَّدَقِ فِي الْآخِرِينَ: از خدا می‌خواهیم که برای ما یاد نیکو را در میان آیندگان قرار دهد!

۵۵- «دانشمندان از شناختن راز آن پدیده عجیب ناامید شدند!». عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) يَتَسَّ الْعُلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ!

(۲) قَدْ يَتَسَّ عُلَمَاءُ مِنْ عِلْمِ السِّرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ!

(۳) يَتَسَّ الْعُلَمَاءُ مِنَ التَّعَرُّفِ عَلَى هَذِهِ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ!

(۴) أَصْبَحَ الْعُلَمَاءُ فِي يَأْسٍ مِنْ تَعَارُفٍ لِهَذِهِ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ!

٥٦- عَيْنِ الاسم مضافاً و موصوفاً معاً:

(١) معلّمنا المُشفّق محبوبٌ عندنا و يُشجّعنا على الأعمال الحسنة!

(٢) من بين الملابس ذات الألوان المختلفة، الأبيض منها أجمل!

(٣) حلويات هذا الحلوانيّ لذيذةٌ و يبيعه للناس كلّ يوم!

(٤) الصديق الصالح مفيدٌ لنا و إن كان بعيداً عنّا عادةً!

٥٧- عَيْنِ الصحيح للجواب عن السؤال:

«تبدأ أعمالُ المكتبات العامة في الساعة الثامنة إلّا ثلثاً!». في أيّة ساعة تبدأ الأعمال؟

(٤) ٨ : ٤٠'

(٣) ٨ : ٢٠'

(٢) ٧ : ٤٠'

(١) ٧ : ٢٠'

٥٨- عَيْنِ حرف «على» يختلف في المعنى:

(١) إن شعرت أن تكون الدنيا عليك، فاصبر لأنّ كلّ شيء سيّتحسّن!

(٢) يجب أن يكون العاقل قادراً على اختيار الأفضل في الحياة!

(٣) قد يودّي الصبرُ على الصعوبات إلى فرصة ذهبيّة!

(٤) النّجاحُ لك لما تعتمد على قدراتك و إمكانيّاتك!

٥٩- عَيْنِ فعلاً بابّه يختلف عن الباقي:

(١) إنّ الأطفال يستلمون الهدايا أيام العيد من الأقرباء أكثر من الآخرين!

(٢) إنّ مكتبة المدرسة بعد مدّة محدّدة تسترجع الكتب من التلاميذ!

(٣) يستخرج العمّالُ المجتهدون النفطَ من باطن الأرض!

(٤) علينا أن لا نستهلك الماءَ إلّا بقدر الضّرورة!

٦٠- عَيْنِ ما ليس فيه من أعداد العقود:

(٢) والدي له خمسون سنة من العمر و والدي أربع سنوات أقلّ منه؛

(١) عمري عشرون سنة و أختي في التاسع عشر من عمرها؛

(٤) نُحبّه لأنّه عطوف و يقول لنا قصصاً من ذكرياته في سبعين سنة من عمره!

(٣) جدّي يعيش معنا مثل قبل هذا بمائة سنة في بيت واحد؛

مباحث کل کتاب

صفحه ۱ تا ۱۱۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

منطق

- ۶۱- رابطه میان مصادیق دو مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟
 (۱) «انسان» و «سنگ» (۲) «لاستیک» و «ماشین» (۳) «نقاشی» و «سیاه و سفید» (۴) «میز» و «شیشه»
- ۶۲- «به قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود، ... می‌گویند و در منطق به نهاد جمله «موضوع» و به مسند جمله، ... می‌گویند.» کدام گزینه جاهای خالی را به ترتیب کامل می‌کند؟
 (۱) قضیه شرطی - محمول (۲) قضیه حملی - موضوع (۳) قضیه شرطی - موضوع (۴) قضیه حملی - محمول
- ۶۳- کدام گزینه درباره قواعد حاکم بر ذهن انسان نادرست است؟
 (۱) ذهن انسان به‌طور طبیعی و ذاتی آنها را رعایت می‌کند.
 (۲) انسان صرفاً قواعد طرز کار ذهن را تدوین و ابداع می‌کند.
 (۳) نمی‌توان گفت که تفاوت منطق‌دانان با سایرین، دراستفاده آن‌ها از قواعد خاصی است.
 (۴) استفاده از این قواعد به افزایش سرعت و دقت تفکر می‌انجامد.
- ۶۴- کدام گزینه دارای زمینه مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» است؟
 (۱) از عتیقه‌های به‌دست‌آمده از کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران رونمایی شد.
 (۲) مراقب پیرزن لباسش را مرتب کرد و ویلچرش را به جلو راند.
 (۳) سرای سالمندان وقف‌شده توسط خاندان احمدی به شهرداری واگذار شد.
 (۴) او در حیاتش گل‌های زیادی را به ثمر رساند.
- ۶۵- کدام یک از گزینه‌های زیر از شرایط استقرای تعمیمی قوی نیست؟
 (۱) تعداد نمونه‌ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشد.
 (۲) نمونه‌ها باید تصادفی باشند.
 (۳) نمونه‌ها باید با هم نوعی هماهنگی و تناسب داشته و تکمیل‌کننده یکدیگر باشند.
 (۴) نمونه‌ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری ما وجود دارند.
- ۶۶- مطالب واحدی که می‌خواهیم بیان کنیم، اگر نحوه‌های بیان متفاوتی داشته به گونه‌ای که به‌صورت مثبت یا منفی ارزیابی شود، می‌تواند زمینه بروز مغالطه ... شود.
 (۱) مسموم کردن چاه (۲) بار ارزشی کلمات (۳) اشتراک لفظ (۴) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی
- ۶۷- اشکال یا اشکال‌های تعریف کدام گزینه در مقایسه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟
 (۱) بهارنارنج: شکوفه‌ای دارویی که برای آرامش اعصاب مفید است.
 (۲) اسب: حیوان سیاه
 (۳) فعل: واژه‌ای که بر انجام‌دادن کاری یا نشان‌دادن حالتی دلالت دارد.
 (۴) علم منطق: دانشی که از خطای اندیشه جلوگیری می‌کند.
- ۶۸- به ترتیب، تناقض، تداخل و عکس مستوی قضیه «بعضی انسان‌ها شاعر نیستند.» در کدام گزینه آمده است؟
 (۱) هر انسانی شاعر است. - هیچ انسانی شاعر نیست. - عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.
 (۲) هیچ انسانی شاعر نیست. - هر انسانی شاعر است. - عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.
 (۳) هر انسانی شاعر است. - هیچ انسانی شاعر نیست. - بعضی شاعرها انسان نیستند.
 (۴) هیچ انسانی شاعر نیست. - بعضی انسان‌ها شاعر هستند. - بعضی شاعرها انسان نیستند.
- ۶۹- در کدام یک از قیاس‌های اقترانی زیر، نتیجه‌گیری به لحاظ منطقی نامعتبر است، حتی اگر همه مقدمات و نتیجه از نظر محتوایی درست باشند؟
 (۱) همه پرندگان تخم‌گذار هستند، همه اردک‌ها پرند هستند؛ همه اردک‌ها تخم‌گذار هستند.
 (۲) هیچ دانش‌آموزی بی‌هدف نیست، علی دانش‌آموز است؛ علی بی‌هدف نیست.
 (۳) برخی نویسندگان شاعر هستند، برخی شاعران فیلسوف هستند؛ برخی نویسندگان فیلسوف هستند.
 (۴) همه ستارگان دارای نور هستند، خورشید، یک ستاره است؛ خورشید دارای نور است.
- ۷۰- در کدام یک از قیاس‌های استثنایی اتصالی زیر، مغالطه‌ای رخ داده است؟
 (۱) اگر سینا در آزمون‌های کانون قلم‌چی شرکت کرده باشد، رتبه برتر خواهد شد. او در آزمون‌های کانون شرکت کرده است، پس سینا رتبه برتر شده است.
 (۲) در صورتی که آقای ساعدی به ورزشگاه آزادی برود، نمی‌تواند در آموزشگاه حضور داشته باشد. او توانسته است در آموزشگاه حضور داشته باشد، پس آقای ساعدی به ورزشگاه آزادی نرفته است.
 (۳) اگر تیم ملی والیبالی ایران در بازی آینده خود، تیم ملی والیبالی فرانسه را شکست بدهد، جواز حضور در مرحله بعدی رقابت‌ها را از آن خود می‌کند. تیم ملی والیبالی ایران، تیم ملی فرانسه را شکست داد؛ تیم ملی والیبالی ایران جواز حضور در مرحله بعدی رقابت‌ها را از آن خود کرد.
 (۴) اگر رضا گلزار در این سینمایی نقش ایفا کرده باشد، این سینمایی رکورد فروش تاریخ سینما را خواهد زد. رضا گلزار در این سینمایی نقش ایفا نکرد؛ پس این سریال، رکورد فروش تاریخ سینما را نزد.

منطق - آشنا

۷۱- به ترتیب، به کاربردن کدام نوع دلالت لفظ بر معنا به جای سایر انواع دلالت‌ها باعث مغالطه «توسل به معنای ظاهری» می‌گردد و در

آرایه‌های «کنایه و استعاره» از کدام نوع دلالت استفاده می‌شود؟

- (۱) مطابقی - التزامی (۲) تضمنی - التزامی (۳) التزامی - تضمنی (۴) مطابقی - تضمنی

۷۲- کدام گزینه بیانگر یک قیاس معتبر است؟

- (۱) بعضی جانوران گوشت‌خوار هستند، بعضی گوشت‌خوارها شکارچی هستند؛ بعضی جانوران شکارچی هستند.
(۲) برخی افعال قبیح، عمل ارادی نیستند، هر عمل قابل مؤاخذه‌ای، عمل ارادی است؛ برخی افعال قبیح، اعمالی قابل مؤاخذه نیستند.
(۳) برخی نقاشان رمانتیسیم نیستند، هیچ رمانتیسیمی مدرنیست نیست؛ بعضی نقاشان مدرنیست هستند.
(۴) هیچ جغدی عقاب نیست، بعضی جغدها شب‌زنده‌دار هستند؛ بعضی عقاب‌ها شب‌زنده‌دار نیستند.

۷۳- کدام تعریف، جامع و مانع نیست؟

- (۱) حیوان: موجود جاندار دارای حواس
(۲) پرنده: موجودی که در آسمان پرواز می‌کند.
(۳) اسب: حیوانی چهارپا که علف‌خوار است.
(۴) هوا: اسطقس شفافی که انسان تنفس می‌کند.

۷۴- از قضیه «این موجود یا انسان است یا غیرحیوان»، درستی کدام قضیه را می‌توان فهمید؟

- (۱) هیچ غیرانسانی حیوان نیست.
(۲) بعضی انسان‌ها غیرحیوان هستند.
(۳) بعضی غیرحیوان‌ها انسان هستند.
(۴) بعضی انسان‌ها غیرحیوان نیستند.

۷۵- کدام طبقه‌بندی درست است؟

- (۱) مقدار > شکل > مثلث > پاره‌خط
(۲) علم > تصدیق > قضیه > قضیه شرطی
(۳) تصدیق > شکل اول > قیاس > استدلال
(۴) مربع > لوزی > متوازی‌الاضلاع > چهارضلعی

۷۶- در کدام قضیه، دامنهٔ مصادیق موضوع و محمول، علامت یکسانی دارند؟

- (۱) برخی از حیوانات استخوان ندارند.
(۲) تیم والیبال جانبازان بازی را برد.
(۳) آدمی به‌طور طبیعی به آینده می‌اندیشد.
(۴) محمود از فرستادهٔ مغولان استقبال خوبی نکرد.

۷۷- در کدام گزاره، امکان وقوع مغالطه «اشتراک لفظ» وجود دارد؟

- (۱) ثروت آدمی در گوهر وجود او است.
(۲) آیندهٔ درخشان این کودک از وجنات او هویداست.
(۳) خانه را دزد برده است؛ هر چه گشتم پیدایش نکردم.
(۴) یکی از معلمانم را پس از مدت‌ها دیدم و از او چند عکس به یادگار گرفتم.

۷۸- کدام عبارت درست است؟

- (۱) استقرای تمیمی، نوعی استدلال است که در آن از قانون کلی به نتیجه‌ای جزئی می‌رسیم.
(۲) مغالطهٔ تمثیل ناروا، نوعی استدلال تمثیلی است که در آن، دو امر به‌طور کامل مشابهت ندارند.
(۳) استقرای تمثیلی، روشی برای تفهیم مطالب است که در آن از مشابهت دو پدیده استفاده می‌شود.
(۴) از مصادیق تعمیم شتاب‌زده، آن است که تعداد نمونه‌ها نسبت به کل جامعهٔ آماری نامناسب باشد.

۷۹- با توجه به اینکه که قضایای «بعضی از دانشجویان دیپلم ندارند.» و «همهٔ جانوران حس دارند.» به ترتیب کاذب و صادق هستند، از

صدق کدام قضایا مطمئن هستیم؟

- (۱) هر دانشجویی دیپلم دارد. - همهٔ حس‌داران، جانورند.
(۲) بعضی از دانشجویها دیپلم دارند. - هر دارای حسی، جانور است.
(۳) بعضی از دیپلمه‌ها دانشجو نیستند. - برخی از جانوران دارای حس‌اند.
(۴) بعضی از دیپلمه‌ها دانشجو هستند. - برخی از جانوران دارای حس‌اند.

۸۰- کدام عبارت درست است؟

- (۱) هرگاه نتیجهٔ یک استدلال درست باشد، می‌توان نتیجه گرفت که مقدمات آن هم درست بوده‌اند.
(۲) تأثیری که ژولیدگی یک فرد بر نفوذ کلام او نزد شنونده می‌گذارد، ناشی از نوعی مغالطه است.
(۳) کلمات مترادف، با توجه به یکی‌بودن مفهوم، از نظر تأثیری که بر شنوندگان می‌گذارند، مشابهت دارند.
(۴) در مغالطهٔ تعمیم شتاب‌زده، مغالطه‌گر می‌کوشد تا با استفاده از یک عامل روانی، شنونده را تحت تأثیر قرار دهد.

مباحث کل کتاب

صفحه ۱ تا ۱۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

اقتصاد

۸۱- برای هریک از موارد زیر چه نوع کسب‌وکاری مناسب‌تر است؟

- یکی از دانش‌آموختگان آشپزی می‌خواهد رستوران‌های زنجیره‌ای افتتاح کند.

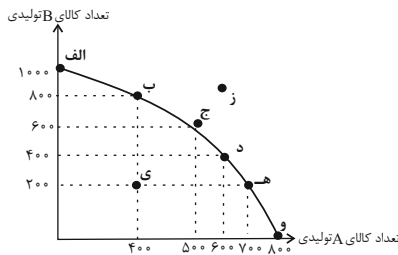
- گروهی از پزشکان می‌خواهند با هدف تأمین مواد اولیه، کالاها، خدمات، وسایل و ابزار و دیگر نیازمندی‌های عمومی مورد نیاز جامعه پزشکی دوره‌گرد آیند.

- گروهی از معلمان با هدف توسعه علمی منطقه تصمیم گرفته‌اند مؤسسه‌ای آموزشی بدون دریافت شهریه و به‌صورت کاملاً رایگان تأسیس کنند.

(۱) شخصی - تعاونی - غیرانتفاعی (۲) شرکت - غیرانتفاعی - تعاونی (۳) شرکت - تعاونی - غیرانتفاعی (۴) شخصی - شرکت - تعاونی

۸۲- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو

کالای A و B را تولید می‌کند:

(الف) اگر نقطه تولید بنگاه نقطه (و) باشد و بنگاه تصمیم بگیرد میزان تولید کالای A را به

میزان ۱۰۰ واحد کاهش دهد، آنگاه کدام گزینه در رابطه با این تصمیم درست است؟

(ب) به ترتیب تولید در کدام نقاط کارا، ناکارا و غیرقابل دستیابی است؟

(ج) کدام گزینه در خصوص هزینه فرصت انتقال از نقطه (د) به (ب)، صحیح است؟

(۱) الف) ۳۰۰ واحد به تولید کالای B افزوده می‌شود. (ب) ز - الف - ی (ج) هزینه فرصت تولید ۴۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۲۰۰ واحد کالای A است.

(۲) الف) در طول منحنی مرز امکانات تولید به سمت چپ و بالا حرکت خواهیم کرد و به نقطه (د) منتقل خواهیم شد. (ب) الف - ی - ز (ج) هزینه فرصت تولید ۸۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۶۰۰ واحد کالای A است.

(۳) الف) هزینه فرصت این تصمیم ۱۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف‌نظر کرده‌ایم. (ب) و - ی - ز (ج) هزینه فرصت تولید ۴۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۲۰۰ واحد کالای A است.

(۴) الف) در این حالت تقاضای مشتریان برای کالای B افزایش یافته است. (ب) ز - و - ی (ج) هزینه فرصت تولید ۸۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۶۰۰ واحد کالای A است.

۸۳- کدام گزینه در رابطه با انواع بازار صحیح است؟

(۱) شرکت توانیر در کشور ما، به دلیل قانونی و شرکت‌های خودروبی به دلایل طبیعی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند.

(۲) در بازار انحصاری، انحصارگر، قیمت‌پذیر است و خریداران در بازار انحصاری قیمت‌گذارند.

(۳) در بازار رقابتی، حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود و در عمل، هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت، تأثیرگذار و به عبارت دیگر قیمت‌گذار نیستند.

(۴) فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مناقصه و خریداران عمده کالا و خدمات مزایده، برگزار می‌کنند.

۸۴- هریک از موارد زیر به ترتیب، به کدام نوع از انواع مالیات اشاره دارد؟

- وظیفه قانونی پرداخت این نوع از مالیات به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

- این نوع از مالیات، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.

- در این نوع از مالیات، کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(۱) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر مصرف

(۲) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر دارایی - مالیات بر ارزش افزوده

(۳) مالیات بر مصرف - مالیات بر دارایی - مالیات بر درآمد اشخاص

(۴) مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر ارزش افزوده

۸۵- کدام گزینه درباره موضوع بهترین انتخاب با توجه به قوانین تصمیم‌گیری، نادرست است؟

- (۱) بهترین تصمیم به نوع رویکرد فرد بستگی دارد. (مقایسه بین هزینه‌ها و منافع)
- (۲) فهمیدن اینکه هزینه‌ها را چطور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. (هزینه فرصت)
- (۳) بودجه شما محدود است، بنابراین مجبورید بین گزینه‌های خود بده - بستان کنید. (قید بودجه)
- (۴) افراد قبل از اخذ تصمیمات خود، در ذهن خود دو سؤال اساسی دارند. اصل اول: منابعی که در اختیار دارید پایان‌ناپذیر نیست و اصل دوم: هر چیزی دارای محدودیت در استفاده است. (کمیابی منابع)

۸۶- کدام گزینه به وظایف دولت در بخش «بهبود عملکرد بازار» اشاره ندارد؟

- (۱) تعریف و اجرای حقوق مالکیت
- (۲) تأیید کیفیت یا عدم کیفیت محصولات
- (۳) بهبود امنیت خرید و فروش و مبادلات
- (۴) سرمایه‌گذاری حوزه خدمات عمومی

۸۷- کدام مورد از راه‌هایی که مردم می‌توانند از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری محافظت کنند، نیست؟

- (۱) ثبات قوانین و بهبود فضاهای کسب‌وکار
- (۲) ایجاد نهادهای توانمندسازی
- (۳) تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه
- (۴) فعالیت‌های جهادی

۸۸- هر کدام از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام یک از دوره‌های دولت ایران در جریان توسعه است؟

- ضعف نیروهای نظامی، ناکارآمدی تشکیلات اداری، فرسودگی نظام مالی و افول نهادهای تربیتی و آموزشی از مشخصات این دوره است.
- در این دوران علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی و اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی مناسب داشت.

- دولت با هدف ایجاد توسعه در کشور به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد پرداخت و به این ترتیب، بخشی از درآمدهای نفتی کشور، صرف ساخت‌وساز شد.
- در این دوره کشورهای دیگر منطقه همچون مصر، ترکیه، سوریه و لبنان، در روند تجارت و گسترش تولید و صادرات محصولات کشاورزی، رشد مطلوبی داشتند اما ایران گرفتار ضعف‌های ساختاری در اقتصاد بود.

- (۱) نیمه اول حکومت صفویه، حکومت پهلوی، حکومت صفویه، دوره پایانی حکومت صفویه
- (۲) حکومت قاجار، نیمه اول حکومت صفویه، دوره پایانی حکومت صفویه، حکومت پهلوی
- (۳) نیمه اول حکومت صفویه، حکومت پهلوی، دوره پایانی حکومت صفویه، حکومت پهلوی
- (۴) حکومت قاجار، نیمه اول حکومت صفویه، حکومت پهلوی، حکومت قاجار

۸۹- کدام مورد درباره ویژگی سرمایه‌گذاری از طریق طلا، صحیح است؟

- (۱) با دریافت سود سالیانه منظم همراه است.
- (۲) خرید و فروش طلا ممکن است با محدودیت‌هایی مواجه باشد و در هر زمان قابل فروش نیست.
- (۳) در زمان تورم، طلا ارزش خود را می‌تواند حفظ کند.
- (۴) خرید طلا در اقتصاد کشور یک نوع سرمایه‌گذاری مولد است.

۹۰- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۳۵۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۲۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۶۵۰ میلیون تومان فروخت.

الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب) قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

- (۱) الف) ۱۲۵,۰۰۰ ب) ۳,۰۰۰,۰۰۰
- (۲) الف) ۱۴۰,۰۰۰ ب) ۳,۰۰۰,۰۰۰
- (۳) الف) ۱۲۵,۰۰۰ ب) ۲,۶۰۰,۰۰۰
- (۴) الف) ۱۴۰,۰۰۰ ب) ۲,۶۰۰,۰۰۰

اقتصاد - آشنا

۹۱- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق می‌باشند؟

الف) ایده‌ها را به محصولات جدید و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.

ب) کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.

ج) کارآفرینان موفق، خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

د) نظم، پایداری، انضباط، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

(۱) تیزبین - خوش‌بین - ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده (۲) تیزبین - پرانگیزه - یادگیرنده - سازمان‌دهنده

(۳) نوآور - پرانگیزه - ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده (۴) نوآور - خوش‌بین - یادگیرنده - پرانگیزه

۹۲- عبارت‌های زیر به ترتیب به کدام اشتباه‌های رایج در تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- وقتی کتابی را که خریده‌ایم آن را دوست نداریم اما به خاطر پولی که داده‌ایم تا آخرش می‌خوانیم.

- شخصی برای تکمیل نورپردازی باغچه منزل خود، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود.

- لباس‌فروشی که حاضر نیست پیشنهاد شریک خود را برای فروش از طریق شبکه‌های اجتماعی بپذیرد.

(۱) توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی

(۲) اعتماد به نفس بیش از حد - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی

(۳) اعتماد به نفس بیش از حد - خودرأی بودن - توجه به هزینه‌های هدررفته

(۴) بی‌صبری زیاد - خودرأی بودن - توجه به هزینه‌های هدررفته

۹۳- یک واحد تولید کفش با ۱۰ نیروی کار، به شرح زیر فعالیت می‌کند. با توجه به درآمد و هزینه‌های آن، سود واقعی این واحد تولیدی چقدر است؟

الف) خرید مواد اولیه در هر ماه $\frac{1}{8}$ سرمایه فیزیکی

ب) دستمزد ماهیانه هر کارگر ۴ میلیون تومان

ج) هزینه آب، برق، گاز و اجاره ماهیانه، معادل ۲۵ درصد دستمزد کارگران در سال

د) سرمایه فیزیکی (تجهیزات تولید)، معادل ۸۰۰ میلیون تومان

هـ) ماهیانه ۱۵۰۰ جفت کفش تولید و با قیمت ۶۰۰ هزار تومان فروخته می‌شود.

و) هزینه فرصت (هزینه پنهان) کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت مهندسی، ماهیانه ۲۰ میلیون تومان است.

(۱) ۶,۶۴۰,۰۰۰,۰۰۰ (۲) ۷,۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰

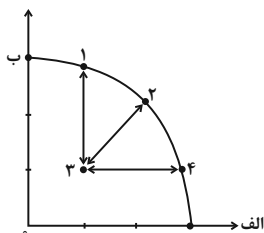
(۳) ۶,۸۸۰,۰۰۰,۰۰۰ (۴) ۶,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰

۹۴- کدام مورد، به ترتیب در رابطه با نقاط مشخص شده در الگوی مرز امکانات تولید، درست است؟

الف) تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴

ب) تغییر وضعیت از نقطه ۴ به نقطه ۱

ج) تغییر مکان از نقطه ۲ به نقطه ۳

(۱) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست - متحمل هزینه فرصت می‌شود - ناکارایی منابع تولید

(۲) رکود اقتصادی سبب این تغییر وضعیت شده است - عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند - کارایی منابع تولید

(۳) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست - عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند - کارایی منابع تولید

(۴) باید منابع تولید یک کالا به تولید کالای دیگر منتقل شود - متحمل هزینه فرصت می‌شود - ناکارایی منابع تولید

۹۵- در جدول زیر، قیمت‌های مربوط به سه کالای مختلف در یک سال معین ارائه شده است. در صورتی که نرخ تورم در این دو سال یکسان باشد، قیمت کالای B در انتهای سال و کالای C در ابتدای سال به ترتیب چند ریال است؟

کالا	قیمت	ابتدای سال (به ریال)	انتهای سال (به ریال)
A		۱۵۳,۶۰۰	۱۹۲,۰۰۰
B		۷۴۰,۰۰۰	?
C		?	۷۲۶,۲۵۰

(۱) ۵۸۱,۰۰۰، ۹۷۵,۰۰۰

(۲) ۶۲۵,۰۰۰، ۹۷۵,۰۰۰

(۳) ۵۸۱,۰۰۰، ۹۲۵,۰۰۰

(۴) ۶۲۵,۰۰۰، ۹۲۵,۰۰۰

۹۶- بانک مرکزی هنگام تورم، از کدام ابزار پولی استفاده می‌کند؟

(۱) افزایش نقدینگی

(۳) افزایش سپرده‌های دیداری

(۲) تسهیل استفاده بیشتر از چک پول

(۴) محدود کردن افتتاح حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت

۹۷- با توجه به مندرجات جدول زیر و همچنین چنانچه مجموع ارزش اقلام: مواد غذایی، ماشین‌آلات، پوشاک در یک جامعه فرضی: ۱۸۵ میلیارد ریال باشد در این صورت، الف) تولید ناخالص داخلی سرانه، ب) تولید ناخالص داخلی و ج) تولید ناخالص ملی، کدام است؟

A	ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{۲}{۳}$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
B	جمعیت کل کشور	۸۵ میلیون نفر
C	تولید خارجیان مقیم کشور	۳۰ میلیارد ریال
D	تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند.	۸۵ میلیارد ریال

(۲) الف) ۵۴۶ / ۳، ب) ۲۳۵، ج) ۲۹۰

(۱) الف) ۵۴۶ / ۳، ب) ۲۵۳، ج) ۲۱۵

(۴) الف) ۷۶۴ / ۲، ب) ۲۳۵، ج) ۲۹۰

(۳) الف) ۷۶۴ / ۲، ب) ۲۵۳، ج) ۲۱۵

۹۸- فردی با سرمایه ۳۰۰ میلیون تومان قصد دارد در یکی از موارد زیر سرمایه‌گذاری کند. با توجه به اصل هزینه فرصت، کدام مورد را انتخاب خواهد کرد و هزینه فرصت این انتخاب چند میلیون تومان است؟

- خرید و فروش وسایل ورزشی با بازدهی سالانه ۲۰ درصد

- راه‌اندازی یک کارگاه کوچک وسایل آزمایشگاهی با سود ۱۰۲ میلیون تومان در دو سال

- سپرده‌گذاری در بانک با سود سالیانه ۱۸ درصد

- سرمایه‌گذاری در بازار بورس با سود ماهیانه ۷ میلیون تومان

(۲) راه‌اندازی یک کارگاه کوچک - ۱۶۵

(۱) سپرده‌گذاری در بانک - ۱۶۵

(۴) خرید و فروش وسایل ورزشی - ۶۰

(۳) سرمایه‌گذاری در بورس - ۶۰

۹۹- با توجه به اطلاعات وضعیت توزیع درآمد برای کشورهای A، B و C در جدول زیر، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

الف: توزیع درآمد در کدام کشور مناسب‌تر است؟

ب: کدام گروه، کمترین درصد درآمد ملی را دارد؟

ج: توزیع درآمد در کدام جامعه، نامناسب‌تر است؟

کشور	سهام دهک اول	سهام دهک ششم	سهام دهک دهم
A	۴	۹	۲۸
B	۵	۸	۴ برابر دهک ششم
C	۱۰ درصد دهک دهم	۹	۳۰

(۱) B - دهک اول کشور C - A

(۲) B - دهک اول کشور C - C

(۳) A - دهک اول کشور B - A

(۴) A - دهک اول کشور B - B

۱۰۰- در کدام مورد به یکی از مراحل بودجه‌بندی اشاره شده است؟

(۱) در تعیین میزان درآمد، با توجه به محدودیت منابع، میزان هزینه فرصت محاسبه شود.

(۲) در مشخص کردن درآمد، محاسبه هزینه‌های هدررفته فراموش نشود.

(۳) در صورتی که هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود برخی مخارج ضروری را کم کنید.

(۴) فرصت‌هایی را که فراموش شده است، به نظر آورده شود تا درآمد افزایش یابد.

نگاه به آینده

آزمون ۴ مهر ماه ۱۴۰۴

یازدهم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	انتخابی	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	انتخابی	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۵
۳	روان شناسی	انتخابی	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۴	عربی، زبان قرآن (۲)	انتخابی	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۵
۵	فلسفه	انتخابی	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰

سؤالاتی که با نشان گر **نهایی** مشخص شده اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

تایع

گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، استدلال ریاضی، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی

صفحه ۱ تا ۳۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۰۱- چه تعداد از موارد زیر گزاره محسوب می‌شوند؟

نهایی

(الف) 10^{-14} عدد کوچکی است.

(ب) $3^2 + 4^2 \neq 5^2$

(ج) هر معادله درجه ۲ قطعاً دو ریشه حقیقی دارد.

(د) جملات امری، گزاره نیستند.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۰۲- در کدام گزینه نقیض گزاره درست بیان نشده است؟

نهایی

(۱) عدد حقیقی a گنگ است. $\leftarrow$ عدد حقیقی a گویا است.

(۲) عدد پنج بزرگتر از عدد ۴ است. $\leftarrow$ عدد پنج کوچکتر از عدد چهار است.

(۳) $3 \in Z \leftarrow 2 \notin Z$

(۴) پایتخت ایران مشهد است. $\leftarrow$ پایتخت ایران مشهد نیست.

۱۰۳- اگر گزاره P را به صورت (عدد دو، عددی زوج است). تعریف کنیم، در آن صورت گزاره q و r را به ترتیب از راست به چپ مطابق

کدام گزینه در نظر بگیریم تا ارزش گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow r$ نادرست باشد؟

(۱) سه عددی فرد است. $\sqrt{9}$ - عددی گنگ است. (۲) سه عددی فرد است. $\sqrt{9}$ - عددی گویا است.

(۳) $\sqrt{91}$ عددی گویا است. - سه عددی فردی است. (۴) $\sqrt{91}$ عدد گویا است. - چهار عددی زوج نیست.

۱۰۴- گزاره $p \Leftrightarrow q$ دارای ارزش درست است، کدام گزاره همواره دارای ارزش درست است؟

$p \vee q$ (۴)

$p \wedge q$ (۳)

$(\sim p \wedge q) \Rightarrow q$ (۲)

$(p \Rightarrow q) \wedge \sim q$ (۱)

۱۰۵- اگر گزاره $p \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ نادرست باشد، ارزش گزاره‌های $(p \wedge q) \Rightarrow (r \Rightarrow q)$ و $((p \vee r) \wedge q)$ و $(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow (\sim q \vee \sim r)$

در کدام گزینه به ترتیب به درستی بیان شده است؟

(۲) درست - درست - نادرست

(۱) درست - درست - درست

(۴) نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - درست

محل انجام محاسبات

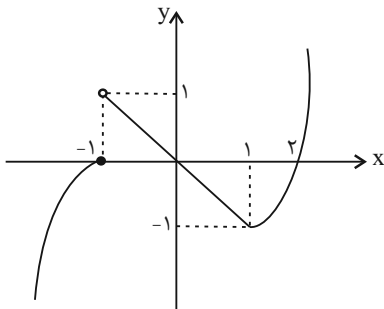
۱۰۶- نماد ریاضی «سه برابر تفاضل عددی از نصف آن عدد با مربع معکوس آن عدد برابر است.» کدام است؟ ($x \neq 0$)

$\frac{x}{2} - 3x = \left(\frac{1}{x}\right)^2$ (۴)
 $3\left(x - \frac{x}{2}\right) = \left(\frac{1}{x}\right)^2$ (۳)
 $3\left(x - \frac{1}{2}\right) = \left(\frac{1}{x}\right)^2$ (۲)
 $3\left(\frac{x}{2} - x\right) = \frac{1}{x^2}$ (۱)

۱۰۷- تابع $f(x) = \sqrt{a^2x + \frac{9}{4}b^2}$ تابعی ثابت است. اگر $f(-a) - \frac{b}{4} = 2(f(a) - 1)$ باشد، در این صورت $a - b$ کدام است؟ (b نامنفی است).

$\frac{3}{2}$ (۱)
 صفر (۲)
 -۱ (۳)
 ۱ (۴)

۱۰۸- ضابطه تابع مربوط به نمودار مقابل کدام است؟ (منحنی‌ها بخشی از سهمی هستند).

$f(x) = \begin{cases} (x-1)^2 - 1 & ; x \geq 1 \\ -x & ; -1 < x < 1 \\ -x^2 - 2x - 1 & ; x \leq -1 \end{cases}$ (۱)

$f(x) = \begin{cases} (x+1)^2 - 1 & ; x \geq 1 \\ -x & ; -1 < x < 1 \\ (x+1)^2 & ; x \leq -1 \end{cases}$ (۲)

$f(x) = \begin{cases} (x-1)^2 & ; x \geq 1 \\ -x & ; -1 < x \leq 2 \\ -(x+1)^2 & ; x \leq -1 \end{cases}$ (۳)

$f(x) = \begin{cases} (x-1)^2 - 1 & ; x \geq 1 \\ -x & ; -1 \leq x < 1 \\ -(x+1)^2 & ; x < -1 \end{cases}$ (۴)

۱۰۹- اگر $f(x) = \frac{6x^2 - 3x + c + ax}{bx + 5}$ یک تابع همانی باشد، مقدار $a + b + c$ کدام است؟ ($x \neq \frac{-5}{6}$)

۸ (۱)
 ۱۰ (۲)
 ۱۴ (۳)
 ۱۶ (۴)

۱۱۰- در تابع $f(x) = \begin{cases} g(x) + 2 & ; x \geq \frac{5}{2} \\ \frac{h(x)}{2} & ; x < \frac{5}{2} \end{cases}$ توابع $g(x)$ و $h(x)$ به ترتیب تابع همانی و تابع ثابت هستند، اگر $f(4) = \frac{2}{f(\frac{4}{5})}$ باشد،

در این صورت $f(\frac{3}{2}) + h(\frac{3}{2})$ کدام است؟

$\frac{2}{3}$ (۱)
 $\frac{4}{3}$ (۲)
 $\frac{5}{2}$ (۳)
 ۱ (۴)

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فصل یکم / فصل دوم
(سبک‌شناسی قرن‌های هفتم،
هشتم و نهم (سبک عراقی) /
پایه‌های آوایی همسان (۱))
درس ۱ تا درس ۵
صفحه ۱۰ تا ۵۰

۱۱۱- توضیح مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند و ویرانگری‌های آنان ادامه داشت. البته بازماندگان تیمور، همچون بازماندگان چنگیز، کم و بیش از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند.
- (۲) در قرن هشتم از بین رفتن دربارهای ادب‌دوست ایرانی‌تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را در پی داشت و زبان شعر جز در سروده‌های شاعران شاخص، مانند خواجه و حافظ، به سستی گرایید.
- (۳) سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت ۳۰۰ سال، سبک غالب متون فارسی بود. مغولان در اوایل قرن هفتم به نواحی مرزی ایران حمله کردند و بزرگانی چون نجم‌الدین کبری و فریدالدین عطار نیشابوری در یورش ویرانگر مغول کشته شدند.
- (۴) شعر در قرن هفتم نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد و اکثر شاعران از حاکمان روی برتافتند. در نتیجه غزل که پیش از این در خدمت ستایش فرمانروایان بود کم‌رنگ شد و قصیده که زبان دل و عشق بود، گسترش یافت.

۱۱۲- پدیده‌آوردندگان آثار زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«جمشید و خورشید، اخلاق‌الاشراف، جامع‌التواریخ، مکاتیب، تاریخ جهانگشا»

- (۱) سلمان ساوجی، عبید زاکانی، خواجه رشیدالدین فضل‌الله، مولانا جلال‌الدین بلخی، عطاملک جوینی
- (۲) نظامی، عطاملک جوینی، فخرالدین عراقی، خواجه کرمانی، نجم‌الدین رازی
- (۳) سنایی غزنوی، شمس قیس رازی، خواجه رشیدالدین فضل‌الله، مولانا جلال‌الدین بلخی، عطاملک جوینی
- (۴) سلمان ساوجی، عبید زاکانی، عطاملک جوینی، فخرالدین عراقی، خواجه رشیدالدین فضل‌الله

۱۱۳- کدام گزینه درباره ابیات زیر نادرست است؟

چون نتواند کشید دست در آغوش یار	خفتن عاشق یکی است بر سر دیبا و خار
چشمه چشم است و موج می‌زندش بر کنار	آتش آه است و دود می‌رودش تا به سقف
غمزه‌ای بر در است چون سگ اصحاب غار	ای که به یاران غار مشغلی دوستکام
گر بکشی حاکمی ور بدهی زینهار	ما سپر انداختیم گردن تسلیم پیش
روی ترش گر کنی تلخ تو شیرین‌گوار	تیغ جفا گر زنی ضرب تو آسایش است

- (۱) بیت آخر با بیت «مزن به تیغ جفا دلبر مرا زین بیش / که عاشقان رخت خستگان دل ریشند» تناسب مفهومی دارد.
- (۲) کنایه موجود در بیت چهارم در بیت «گر تیغ بارد در کوی آن ماه / گردن نهادیم الحکم لله» تکرار شده است.
- (۳) این غزل در سبک عراقی سروده شده است و مفهوم کلی آن تسلیم محض بودن در برابر معشوق و اشتیاق برای رسیدن به وصال است.
- (۴) آرایه‌هایی چون تضاد، تشبیه و جناس در ابیات به کار رفته است.

۱۱۴- با توجه به بیت‌های زیر کدام گزینه نادرست است؟

جمال ماه نورافشان بدان رخسار می‌ماند	«بیا کامشب به جان‌بخشی به زلف یار می‌ماند»
که از سوز دل ایشان خرد از کار می‌ماند	به گرد چرخ استاره چو مشتاقان آواره
نهنگ شب در این دریا به مردم‌خوار می‌ماند	در این دریای بی‌مونس دلا می‌نال چون یونس

- (۱) کاربرد کهن واژه / وجود قافیۀ درونی
- (۲) وزن شعر «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» / وجود تشخیص
- (۳) کاربرد واژه در معنای کهن / وجود هر دو نوع تشبیه گسترده و فشرده
- (۴) حذف فعل به قرینۀ معنوی / سبک شعر عراقی است

۱۱۵- به ترتیب کدام گزینه درباره نثر سده ششم، نثر سده هفتم و نثر سده هشتم درست است؟

- (۱) برخی نویسندگان، آثاری را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند. / نثر فنی با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود. / نثر فنی کم کم ضعیف می‌شود.
- (۲) نثر فنی کم کم ضعیف می‌شود. / نثر فنی با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود. / برخی نویسندگان، آثاری را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند.
- (۳) نثر فنی کم کم ضعیف می‌شود. / برخی نویسندگان، آثاری را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند. / نثر فنی با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود.
- (۴) برخی نویسندگان، آثاری را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند. / نثر فنی کم کم ضعیف می‌شود. / نثر فنی با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود.

۱۱۶- ترتیب ابیات با آرایه‌های «تشبیه فشرده اسنادی، تشبیه فشرده اضافی، تشخیص، تلمیح و تضاد» در کدام گزینه آمده است؟

(الف) گر اثر روی تو، سوی گلستان رسد	باد صبا رد کند تحفه نوروز را
(ب) نه هر چه جانورند آدمیتی دارند	بس آدمی که در این ملک نقش دیوارند
(ج) بروای گدای مسکین در خانه علی زن	که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را
(د) آنکه در جام خضر آب بقا ریخته است	به لب تشنه ما آب فنا ریخته است
(ه) گر نیست گشتی از خود و با تو تویی نماند	از نیستی در آینه دل نشان طلب
- (۱) هـ، الف، د، ج، ب (۲) ب، ج، الف، هـ، د (۳) ب، هـ، الف، ج، د (۴) الف، ب، د، ج، هـ

۱۱۷- در کدام یک از گزینه‌های زیر تعداد تشبیه بیشتری وجود دارد؟

- (۱) هر آدمی‌ای که مهر مهرت در وی نگرفت سنگ خارا است
 - (۲) شاید که زمین خله بپوشد که چو سعدی
 - (۳) چون مرا طوطی جان از قفس کام پرید
 - (۴) تیر دعای شب به هدف تا شود قرین
- در وی نگرفت سنگ خارا است
پیرانه سرش دولت روی تو جوان کرد
نوحه جغد کنید ارچه همایید همه
اندیشه در کشیدن زرین کمان صبح

۱۱۸- کلمات مشخص شده در تمام گزینه‌ها به جز ... «مشبه» هستند.

(۱) در چمن تو می‌چرد آهوی دشت آسمان	گرد سر تو می‌پرد باز سپید کهکشان
(۲) من یک چنار پیرم و هر شاخه‌ای ز من	دستی به التماس به سمت پریده‌هاست
(۳) گیرم تمام شهر پر از سرمه‌ریزها	خالی شده‌ست مصر دلم از عزیزها
(۴) آسوده حریفی که ز مینای محبت	تا روز جزا می‌زد و مدهوش تو افتاد

۱۱۹- با توجه به وزن بیت زیر، پایه آوایی کدام بیت نمی‌تواند در جای خالی قرار بگیرد؟

«هم تازه‌رویم هم خجل ... هم تنگ‌دل»	کز عهده بیرون آمدن نتوانم این انعام را»

(۱) دیدم تو را	(۲) هم غمگین	(۳) هم ناتوان	(۴) شرمنده‌ام

۱۲۰- کدام مجموعه کلمات به ترتیب، با وزن‌واژه‌های زیر مطابقت دارد؟

«مفاعیلن - فاعلاتن - فعولن - مفتعلن - مستفعّلن»

(۱) دری بگشا - عمر ضایع - اشارت - زنده شود - بادبان	(۲) خداوندا - ساحران - حماقت - خواب مرا - خورشیدها
(۳) پری‌رویی - جان ندارد - کبوتر - گنج روان - آلودگی	(۴) سحرگه - وقت رفتن - ملامت - دست طلب - پیغمبری

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه
روان‌شناسی رشد/احساس، توجه، ادراک
حافظه و علل فراموشی
درس ۱ تا درس ۴
صفحه ۸ تا ۱۱۱

۱۲۱- کدام گزینه در مورد عبارت زیر نادرست است؟

نهایی

«نیل‌گراسمن در کتاب روح اسپینوزا که یک کتاب فلسفی است، برای وجود خدا اینگونه استدلال می‌کند: اگر حقیقت مطلق وجود داشته باشد، آگاهی مطلق باید وجود داشته باشد. حقیقت مطلق وجود دارد. پس آگاهی مطلق نیز وجود دارد.»

(۱) نیل‌گراسمن از منبع عقل برای رسیدن به پاسخ پرسش خود بهره جسته است.

(۲) این منبع معرفتی به کار رفته روش خاص خودش را دارد.

(۳) چون نیل‌گراسمن از عقل برای رسیدن به پاسخ خود استفاده کرده است، روش تجربه کارآمد نخواهد بود.

(۴) عقل، دین، شهود و تجربه می‌توانند مکمل یکدیگر باشند.

۱۲۲- پیش‌بینی و کنترل کدام پدیده ساده‌تر است؟

(۱) واکنش موش نسبت به تحریک قسمت هیپوتالاموس مغز

(۳) میزان انگیزه افراد پس از خواندن کتاب «باشگاه پنج صبحی‌ها»

(۲) میزان رضایت شغلی کارمندان پس از دوره‌های ضمن خدمت

(۴) نگرش افراد نسبت به جهان آخرت پس از یک سخنرانی مذهبی

۱۲۳- در کدام گزینه، هردو مفهوم ذکر شده با هم مرتبط نیستند؟

(۱) تغییر سریع حالات هیجانی نوجوانان - تغییرات فیزیولوژیکی

(۲) جهت‌گیری اجتماعی نوجوانان - نسبی و به سمت همسالان

(۳) تمایزی که نوجوان بین چهره خود و دیگران قائل است - اجزای جسمی هویت

(۴) لازمه داشتن سلامت روان - تشکیل هویت

۱۲۴- هر کدام از ویژگی‌های زیر برای اولین بار در کدام دوره سنی و حیطه رشدی رخ می‌دهد؟

نهایی

- آرش از حالت نشسته بلند می‌شود و به سمت اسباب‌بازی مورد علاقه‌اش حرکت می‌کند.

- سودابه معتقد است عملی درست است که نیت خوبی داشته باشد.

- باربد به دنبال روش‌هایی است که بهتر مطالب درسی را به حافظه بسپارد.

(۱) جسمانی، کودکی اول - اخلاقی، کودکی دوم - شناختی، نوجوانی

(۲) جسمانی، طفولیت - اخلاقی، کودکی دوم - شناختی، نوجوانی

(۳) شناختی، طفولیت - اخلاقی، کودکی دوم - شناختی، نوجوانی

(۴) جسمانی، طفولیت - اخلاقی، کودکی اول - شناختی، کودکی

۱۲۵- هر یک از عبارت‌های زیر با کدام مفهوم ارتباط دارد؟

- به دستور قاضی، یک مجرم را در شرایطی قرار می‌دهند که گیرنده‌های حسی او تحریک نشود.

- منبع توجه، در موقعیتی که صدای ناگهانی تصادفی در خیابان، همه نگاه‌ها را به سمت خود جلب کرد.

- اگر پدر همیشه با یک روش یکنواخت نصیحت کند، فرزندش دچار خواب‌آلودگی می‌شود.

- کارکرد توجه مورد اشاره در عبارت «وقتی کلیدی را گم کرده‌ای و در اتاق به دنبال آن می‌گردی»

- گاهی احساس می‌کنم شخصی مرا صدا می‌کند؛ ولی در واقع کسی اطرافم وجود ندارد.

(۱) جبران حسی - سبک پردازش - یکنواختی نسبی - ردیابی درست علامت - توهم

(۲) محرومیت حسی - حواس ما - ثبات نسبی - جست‌وجو - توهم

(۳) محرومیت حسی - حواس ما - آشنایی نسبی - جست‌وجو - خطای ادراکی

(۴) جبران حسی - اطلاعات موجود در حافظه - ثبات نسبی - ردیابی درست علامت - خطای ادراکی

۱۲۶- در فروشگاه‌ها، لباس‌هایی موجود هستند که از نظر رنگ یا مدل شبیه هم هستند و روی یک قفسه یا رگال خاص چیده می‌شوند. این موضوع یادآور کدام یک از اصول گشتالت است؟

- (۱) اصل شکل و زمینه
(۲) اصل مجاورت و مشابهت
(۳) اصل استمرار
(۴) اصل تکمیل

۱۲۷- معلم از مهسا سوال پرسید ولی او با اینکه جواب سوال را می‌دانست، نمی‌توانست به معلم پاسخ بدهد. این پدیده ...

نهایی

- (۱) مربوط به مرحله‌ای است که اطلاعات را به شکل شنیداری، دیداری و یا معنایی به حافظه می‌سپاریم.
(۲) مربوط به مرحله‌ای است که اطلاعات را در حافظه نگهداری می‌کنیم.
(۳) مربوط به مرحله‌ای است که اطلاعات را از حافظه فرا می‌خوانیم.
(۴) در هر سه مرحله حافظه امکان رخ دادن دارد.

۱۲۸- با توجه به جفت‌واژه‌های زیر، کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح سوالات داده شده است؟

«بیمارستان و پزشک - باران و دفتر - لیلی و مجنون - ماه و ستاره - میز و میدان - چین و سوسک»

الف) چند مورد از جفت واژه‌ها با کمترین احتمال خطا بازیابی می‌شوند؟

ب) چرا جفت واژه «لیلی و مجنون» نسبت به جفت واژه «چین و سوسک» بهتر بازیابی می‌شود؟
ج) ارائه نشانه‌ها به کار چه کسی می‌آید؟

- (۱) سه - داشتن نشانه‌های معنایی و درونی - کسی که در مرحله سوم حافظه مشکل پیدا کرده است.
(۲) سه - داشتن نشانه‌های معنایی و حسی - کسی که در مرحله سوم حافظه مشکل پیدا کرده است.
(۳) دو - داشتن نشانه‌های معنایی و حسی - کسی که در مرحله دوم حافظه مشکل پیدا کرده است.
(۴) دو - داشتن نشانه‌های درونی و بیرونی - کسی که در مرحله اول حافظه مشکل پیدا کرده است.

۱۲۹- کدام گزینه به درستی می‌تواند جاهای خالی زیر را تکمیل کند؟

- رعایت مسائل اخلاقی، ... را در روان‌شناسی با دشواری مواجه می‌کند.
- عبارت «سرنوشت افراد در DNA آن‌ها نوشته شده است» به عامل ... اشاره دارد.
- احتمال اینکه شاغلین مشاغل حساس و مهم دچار ... شوند بیشتر است.

- این که کسی برای مکان‌یابی گاهی از GPS استفاده کند، موجب تضعیف حافظه او ...

- (۱) تکرارپذیری - وراثت - هشدار کاذب - نمی‌شود
(۲) تکرارپذیری - محیط - هشدار کاذب - نمی‌شود
(۳) تعریف عملیاتی - وراثت - هشدار کاذب - می‌شود
(۴) تکرارپذیری - وراثت - از دست دادن محرک هدف - نمی‌شود

۱۳۰- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- عبارت «تغییرات اقلیمی و عدم مدیریت صحیح منابع آب کشور، به بحران آب منجر شده است.» به «تبیین» که از اهداف علم روان‌شناسی است اشاره می‌کند.

- بیشترین تغییرات رشدی در دوره «طفولیت» خود را نشان می‌دهد.

- زمان ذخیره‌سازی اطلاعات در سوالات «بهترین خاطره روز اول مدرسه‌ات چیست؟» و «امروز ساعت چند از باشگاه برگشتی؟» که از یک نوجوان پرسیده شده‌اند، متفاوت است.

- (۱) نادرست - درست - درست
(۲) درست - درست - درست
(۳) درست - نادرست - درست
(۴) درست - درست - نادرست

عربی، زبان قرآن (۲)

مواظب قیمة / صناعة التلميع في الأدب
الفارسی / عجائب المخلوقات
درس ۱ تا درس ۳
صفحة ۱ تا ۴۶

باسخ کوبی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می کنید، می توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

■ عین الأنسب فی الجواب للترجمة من أو إلى العربية أو المفهوم: (۱۳۱ - ۱۳۶)

۱۳۱- ﴿إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فِرْقَانًا﴾:

نهایی

(۱) اگر از خدا پروا کنید، برایتان نیروی تشخیص حق از باطل را قرار می دهد.

(۲) چنانچه نیروی حق از باطل را قرار دهید از خدا پروا می کنید.

(۳) اگر از خدا پروا می کردید، نیروی تشخیص حق از باطل برایتان قرار داده می شد.

(۴) چنانچه بتوانید تقوای خدا پیشه کنید، برایتان نیروی تشخیص حق از باطل قرار می دهد.

۱۳۲- «سَلِ الْمَصَانِعَ رَكْبًا تَهِيمٌ فِي الْقُلُوبِ»:

نهایی

(۱) از انبارهای آب درباره سوارانی که در بیابان ها تشنه و سرگرداند، بپرس.

(۲) از آب انبارها، درباره سوارانی که در بیابان تشنه اند، سؤال کرد.

(۳) از انبارهای آب، درباره سوارانی که در بیابان سرگردان هستند، سؤال کردم.

(۴) از آبگیرها درباره سواری که در بیابان ها تشنه و سرگردان است، بپرس.

۱۳۳- عَيْنُ الصَّحِيح:

(۱) إِنِّي رَأَيْتُ دَهْرًا مِنْ هَجْرِكَ الْقِيَامَةِ: من روزگار را از دوری او قیامت دیدم.

(۲) عَلَيْنَا أَنْ نَكُونَ نَاهِيْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَصَابِرِينَ عَلَى الشَّدَائِدِ: ما باید نهی کنندگان از منکر و صبرکنندگان بر سختی باشیم.

(۳) إِن تَفُكَّرِي فِي كَلَامِكِ قَبْلَ أَنْ تَتَكَلَّمِي، تَسَلِّمِي مِنَ الْأَخْطَاءِ: اگر قبل از آنکه سخن بگویی، در کلامت بیندیشی، از اشتباهات در امان می مانی.

(۴) لِلْسَّنْجَابِ الطَّائِرِ غِشَاءٌ خَاصٌّ كَالْمِظَلَّةِ يَفْتَحُهُ عِنْدَ الْقَفْزِ: سنجاب پرند، پرده ای ویژه همانند چتر داشت که آن را هنگام پریدن باز می کرد.

۱۳۴- عَيْنُ الْخَطَأ:

(۱) ﴿فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾: پس ما را بیامرز و به ما رحم کن که تو بهترین رحم کنندگانی!

(۲) ﴿وَجَادِلْهُمْ بَالْتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾: با آنها به روشی که نیکوتر است، ستیز کن!

(۳) مَنْ يُهْدِي إِلَيْكُمْ عِيبُكُمْ أَفْضَلُ إِخْوَانِكُمْ!: کسی که نقص هایتان را به شما هدیه می کند، بهترین برادرانتان است!

(۴) شَرُّ النَّاسِ مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ عَقْلَهُ!: هرکس شهوت بر عقلش چیره شود، بدترین مردم است!

۱۳۵- «برخی از شاعران قدیمی ما از احادیث و دعاها در شعرهایشان استفاده کرده اند.» عَيْنُ الصَّحِيح:

(۱) بَعْضُ الشُّعْرَاءِ الْقَدِيمِ قَدْ اسْتَفَادُوا مِنَ الْأَحَادِيثِ وَالدُّعَاءِ فِي أَشْعَارِهِمْ.

(۲) قَدْ يَسْتَفِيدُ بَعْضُ الشُّعْرَاءِ الْقَدَمَاءِ مِنَ الْأَحَادِيثِ وَالدُّعَاءِ فِي الْأَشْعَارِ.

(۳) بَعْضُ شُعْرَاءِ الْقَدِيمِ قَدْ يَسْتَفِيدُونَ عَنِ الْحَدِيثِ وَالدُّعَاءِ فِي الْأَشْعَارِ.

(۴) قَدْ اسْتَفَادَ بَعْضُ شُعْرَاءِ الْقَدَمَاءِ مِنَ الْأَحَادِيثِ وَالدُّعَاءِ فِي أَشْعَارِهِمْ.

۱۳۶- ﴿مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ﴾: عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِمَفْهُومِ الْآيَةِ:

- (۱) ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ﴾
 (۲) ﴿عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ﴾
 (۳) ﴿عَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ﴾
 (۴) ﴿إِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾

۱۳۷- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْمُتَضَادِّ أَوْ الْمُرَادِفِ:

نهایی

- (۱) فَخُورٌ ≠ مُتَوَاضِعٌ
 (۲) وَدٌّ = عَدَاوَةٌ
 (۳) غَدَاةٌ ≠ عَشِيَّةٌ
 (۴) شِمَالٌ = يَسَارٌ
- ۱۳۸- «كَانَتْ لِمُحَافَظَةِ خُوزِسْتَانِ مَكْتَبَةٌ تَجْذِبُ سَيَّاحًا كَثِيرِينَ وَ هِيَ فِي الزَّمَنِ الْقَدِيمِ أَكْبَرُ مَكْتَبَةٍ.» عَيْنُ مَا لَيْسَ فِي الْعِبَارَةِ:

- (۱) اسمُ الْفَاعِلِ
 (۲) اسمُ التَّفْضِيلِ
 (۳) اسمُ الْمَكَانِ
 (۴) اسمُ الْمَفْعُولِ
- ۱۳۹- عَيْنُ «مَا» الشَّرْطِيَّةِ:
- (۱) مَا كَتَبَ الطَّلَّابُ وَاجِبَاتِهِمْ فِي الْبَيْتِ!
 (۲) مَا قَسَمَ اللَّهُ لِلْعِبَادِ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ!

- (۳) مَا هُوَ أَصْغَرُ طَائِرٍ يَدْخُلُ فِي فَمِ التَّمَسَّاحِ يُنْظَفُ أَسْنَانُهُ!
 (۴) مَا تَعْمَلُ مِنْ خَيْرٍ فِي الدُّنْيَا تَجِدُ ثَمَرَتَهُ فِي الْآخِرَةِ!

۱۴۰- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْمَبَالِغَةِ:

- (۱) شَاهَدْتُ مَنَاطِرَ خُلَّابَةٍ فِي غَابَاتِ مَازَنْدَرَانَ!

- (۲) يَأْتِي التَّجَارُ إِلَى مَدِينَتِنَا سَنَوِيًّا فِي فَصْلِ الصَّيْفِ!

- (۳) إِنَّ اللَّهَ سَتَارُ الْعُيُوبِ وَ هُوَ الْحَكِيمُ!

- (۴) ﴿وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ﴾

فلسفه

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

چیستی فلسفه / ریشه و
شاخه‌های فلسفه / فلسفه و
زندگی / آغاز تاریخی فلسفه /
زندگی براساس اندیشه
درس ۱ تا پایان درس ۵
صفحه ۱ تا ۴۲

۱۴۱- کدام گزینه در مورد دانش فلسفه درست است؟

(۱) فلسفه، موضوع ندارد.

(۲) پایه و اساس مباحث سایر دانش‌ها، مباحث فلسفی هستند.

(۳) ریاضی و فلسفه از جهت موضوع، مشترک هستند.

(۴) پرسش «چرا در اکثر کشورها، طلاق افزایش یافته است؟» در فلسفه بررسی می‌شود.

۱۴۲- به ترتیب، مالکیت خصوصی و مالکیت دولتی با کدام‌یک از سه دیدگاه در فلسفه علوم اجتماعی تناسب بیشتری دارند؟

نهایی

(۱) اصالت فرد - اصالت جامعه

(۲) اصالت جامعه - اصالت فرد

(۳) اصالت هر دو - اصالت اکثریت

(۴) اصالت هر دو - اصالت اقلیت

۱۴۳- کدام مورد در خصوص تفکر و باورهای انسان درست نیست؟

(۱) باورهای مشترک انسان‌ها برخاسته از اهداف یکسان آنها است.

(۲) دنباله‌روی صرف از دیگران در برخی مسائل، نشان از بی‌دقتی انسان دارد.

(۳) کسب شخصیت مستقل، پیامد اندیشیدن فیلسوفانه است.

(۴) عبور از فطرت اول برای رسیدن به آزاداندیشی، ضروری است.

۱۴۴- کدام گزینه درباره پارمنیدس نادرست است؟

نهایی

(۱) برخلاف هراکلیتوس معتقد بود که هستی یک امر واحد و ثابت نیست و حرکت و شدن دارد.

(۲) معتقد بود که با عقل می‌توان به آن لایه درونی و واقعی هستی رسید که بدون تغییر و جاودانه است.

(۳) فلسفه خود را به شکل شعر عرضه کرده و با بیانی شاعرانه به توصیف عقاید خود پرداخته است.

(۴) از نظر او حواس، فقط همین مرتبه ظاهری جهان و هستی را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده امور مختلف و متغیر است.

۱۴۵- این که می‌توان گفت «نیمی از یک استخر خالی از آب و نیمی دیگر پر آب است» بیانگر عقاید کدام‌یک از فلاسفه اولیه یونان باستان و

مربوط به کدام عقیده او است؟

(۱) پارمنیدس - تفاوت بودن و شدن

(۲) هراکلیتوس - وحدت اضداد

(۳) پارمنیدس - ثابت‌بودن جهان

(۴) هراکلیتوس - تغییر و تحول دائمی جهان

۱۴۶- رسالتی که خداوند در رؤیاها و با ندهای غیبی بر عهده سقراط گذاشته بود، کدام مورد است؟

- (۱) این حقیقت را که فضیلت، ثروت و هر آنچه برای فرد و جامعه سودمند است را به دنبال می آورد، به مردم یادآوری کند.
- (۲) با همه مردم هم نشینی کند تا سخنان او را بشنوند و از او بپرسند.
- (۳) جوانان و بزرگسالان را برای پرداختن به کمال نفس، متقاعد سازد.
- (۴) به مردم بیاموزد که هر چیزی را مورد پرسش قرار دهند.

۱۴۷- کدام گزینه درباره ارتباط باورها و رفتارهای انسان صحیح است؟

- (۱) هیچ رفتاری نیست که بدون پشتوانه یک باور انجام شود.
- (۲) تنها دلیل رفتارهای درست، باورهای درست و عقلانی هستند.
- (۳) باوری که از روی عادت پذیرفته شده، باوری نادرست و نامعتبر است.
- (۴) برای اینکه بتوانیم باورهای افراد و اطرافیانمان را تشخیص بدهیم، باید هدف و معنای زندگی آنها را درک کنیم.

۱۴۸- فیلسوفان در تلاش هستند تا چه نوعی از قوانین هستی را کشف کنند که به درک عمیقی از وجود و اصل علیت منجر شود؟

- (۱) قوانین تجربی و مشاهداتی که به علم مربوط می شود.
- (۲) قوانین متافیزیکی که به ماهیت وجود و مسائل پیرامون آن اشاره دارد.
- (۳) قوانین اخلاقی که به رفتار انسانها اشاره دارد.
- (۴) قوانین اجتماعی که به ساختار جامعه مربوط می شود.

۱۴۹- به ترتیب در کدام گزینه سؤال مطرح شده مربوط به حیطه ای است که ملاصدرا مانند در آن را شایسته نمی داند و معنای ثانویه فلسفه چه بود؟

- (۱) چرا عدالت در همه جای دنیا وجود ندارد؟ - دوستدار دانایی
- (۲) چرا ازدواج کردن مشکل شده است؟ - دانش خاص
- (۳) آیا معنای آزادی تحت تأثیر محل زندگی افراد قرار می گیرد؟ - دانشمند
- (۴) چرا نمی توان از پس هزینه های زندگی به راحتی برآمد؟ - مطلق دانش

۱۵۰- تمام موارد کدام گزینه شامل اتهاماتی است که ملتوس در دادگاه به سقراط نسبت داده بود؟

نهایی

- (۱) انکار خدایان - دادن وعده مال و ثروت به جوانان در صورت پشت کردن به آیین گذشتگان خود - نادان خواندن سوفیست ها
- (۲) سخن گفتن از خدایی جدید - نادان خواندن سوفیست ها - همراه ساختن جوانان با افکار خود و بازگرداندن آنها از دین و آیین پدران شان
- (۳) انکار خدایان - سخن گفتن از خدایی جدید - دادن وعده مال و ثروت به جوانان در صورت پشت کردن به آیین گذشتگان خود
- (۴) سخن گفتن از خدایی جدید - همراه ساختن جوانان با افکار خود و بازگرداندن آنها از دین و آیین پدران شان - انکار خدایان

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۴ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
پوریا کریمی جبلی، مهدی میر	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

۳۰ دقیقه

استعداد تحلیلی

* بر اساس متن زیر - متنی خلاصه شده، با اندکی تصرف، از دکتر محمدحسین کرمی - به پنج پرسش نخست آزمون پاسخ دهید.

اگرچه در دنیای اسلامی اندیشه نفی تقدیر و سرنوشت همزمان یا حتی زودتر از اندیشه جبرگرا شکل گرفته و بنیادهای این دو اندیشه بیشتر به صورت دو فرقه کلامی معتزله و اشاعره در تاریخ معرفی شده است، اما چون اشاعره و سایر فرقه‌های جبرگرا، خود را بیشتر تابع دین و قوانین شرعی جلوه دادند و نقش عقل را در برابر شرع منکر شدند و طرفداران تعقل و خرد را مخالفان شرع جلوه دادند، خیلی زود توجه حکام فرصت طلب و عوام سلیم دل را به سوی خود جلب کردند و طرفداران اندیشه اختیار - معتزله - را شکست دادند و از گردونه مبارزه و رقابت بیرون راندند.

به طور قطع یکی از عوامل اصلی گسترش اندیشه تقدیرگرا در طول تاریخ، صاحبان قدرت و حکام جباری بوده‌اند که بدون هیچ لیاقتی بر مردم حکم می رانده‌اند و برای اینکه لایقان حکمرانی و سایر مردم تحت امر آنها در مقام مقایسه برنیایند و حکومت آنها را زیر سؤال نبرند، در رواج این اندیشه کوشیده‌اند و یگانه عامل رسیدن به قدرت را تقدیر ایزد عزّ اسمه شمرده‌اند. عامل دیگر، علمای بزرگ و صاحب نفوذی چون امام‌الحرمین و امام غزالی و به‌ویژه علمای درباری بوده‌اند که با بیان و بنان خود در تحکیم این اندیشه کوشیده‌اند، و همچنین عامه ساده‌دلی که به آسانی این سخنان خوش‌ظاهر را می پذیرفته‌اند و کلام ملوک را ملوک کلام می دانسته‌اند و حافظان بی‌جیره و مزد آنان محسوب می شدند. با نگاهی به دیوان ناصر خسرو نقش این «گله گوباره» بهتر آشکار می گردد.

نکته جالب اینجاست که اندیشه غالب بر شعر و ادبیات ما نیز اندیشه جبری و معتقد به تقدیر است و اگر اشعار زبان فارسی را غربال کنیم، به‌ندرت به ابیاتی از نوع شعر حنظله بادغیسی برمی خوریم که:

مهتری گر به کام شیر در است / شو خطر کن ز کام شیر بجوی

یا بزرگی و عزّ و نعمت و جاه / یا چو مردانت مرگ رویاروی

و یا این بیت حافظ که: ...

۲۵۱- مفهوم «گوباره» در متن به کدام گزینه نزدیکتر است؟

(۲) ابلهان

(۱) فریبکاران

(۴) ظالمان

(۳) طمعکاران

۲۵۲- واژه «آن‌ها» که در متن مشخص شده است، به چه کسانی برمی‌گردد؟

- (۱) اشاعره
(۲) حکام
(۳) معتزله
(۴) عوام

۲۵۳- کدام عنوان برای متن مناسب‌تر است؟

- (۱) بررسی جبر و اختیار در شعر و ادب فارسی
(۲) علمای معتزله، علمای اشاعره
(۳) برخی عوامل تقدیرگرایی در دنیای اسلام
(۴) دشواری‌های زندگی نخبگان مسلمان در میان عوام

۲۵۴- کدام بیت را می‌توان در انتهای متن بالا آورد؟

- (۱) به جدّ و جهد چو کاری نمی‌رود از بیش / به کردگار رها کرده به مصالح خویش
(۲) قضا دگر نشود گر هزار ناله و آه / به شکر یا به شکایت برآید از دهنی
(۳) چرخ بر هم زنم ار غیر مرادم گردد / من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک
(۴) رضا به حکم قضا گر دهیم و گر ندهیم / از این کمند نشاید به شیرمردی رست

۲۵۵- بر اساس متن بالا، بیت زیر را از سعدی مرتب کنید. واژه نخست مصراع نخست و واژه نخست مصراع دوم، به‌ترتیب کدامند؟

- خواهد - درد - برد - قضا - ناخدا - کشتی - تن - جامه - آنجا - که - و - گر - بر
(۱) قضا - و
(۲) جامه - خواهد
(۳) گر - ناخدا
(۴) بر - آنجا

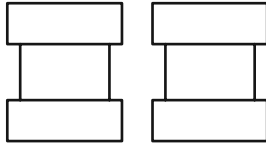
* در هر یک از دو سؤال بعدی، تعیین کنید در کدام گزینه واژه‌ای نادرست معنا شده است.

۲۵۶-

- (۱) مُنَجِّم: ستاره‌شناس / منسوب: نسبت‌داده‌شده
(۲) مواعظ: موعظه‌ها، اندرزها / مودّی: قرآن‌خوان، اذان‌گو
(۳) مونس: همدم، یار / مویه: شیون و زاری، ناله، گریه
(۴) مُحاربه: با یکدیگر جنگیدن / موسم: هنگام، زمان

۲۵۷-

- (۱) غرّه: مغرور، فریفته‌شده / قبور: گذشتن
(۲) غیور: باغیرت، غیرتمند / قرین: همراه
(۳) غریب: ناآشنا، بیگانه / قراضه: کهنه، فرسوده
(۴) غزا: نبرد، پیکار / قوس قزح: رنگین‌کمان

ابراهیم، اسماعیل، اسحاق و تقی، در اتاقی در پادگان زندگی می‌کنند که دو تخت خواب دو طبقه به شکل

مقابل دارد. چهار پتو به رنگ‌های سبز، زرد، قرمز و آبی هم در اتاق هست که هر کدام به یکی از این تخت‌ها

متعلق است. می‌دانیم ابراهیم و اسحاق روی یک تخت نیستند ولی رنگ‌های سبز و آبی هر دو به یک تخت

متعلقند. در این باره به دو سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۵۸- اگر شخص طبقه پایینی تخت تقی، پتوی قرمز داشته باشد، در آن صورت قطعاً ...

(۲) پتوی زرد است.

(۱) پتوی ابراهیم یا آبی است یا سبز.

(۴) پتوی آبی طبقه بالای تخت است.

(۳) اسحاق طبقه بالای تخت را دارد.

۲۵۹- اگر پتوی تخت بالایی اسحاق سبز باشد، احتمال آن که رنگ پتوی اسماعیل زرد باشد کدام است؟

(۲) $\frac{1}{4}$

(۱) $\frac{1}{8}$

(۴) $\frac{1}{3}$

(۳) $\frac{3}{8}$

۲۶۰- هفده سال پیش، مجموع سن دو برادر ۱۱ و حاصل ضرب سن آن‌ها ۲۸ بوده است. اختلاف سن این دو برادر چند سال است؟

(۲) ۴

(۱) ۳

(۴) ۶

(۳) ۵

۲۶۱- با استفاده از عددهای طبیعی ۳، ۴، ۵، ۶، ۷ و ۸، چند عدد بین ۴۰۰ و ۷۰۰ می‌توان نوشت که مضرب ۳ باشد، مضرب پنج نباشد و در تقسیم بر

چهار، باقی‌مانده یک یا سه داشته باشد؟ تکرار ارقام مجاز است.

(۲) ۱۵

(۱) ۱۲

(۴) ۲۴

(۳) ۱۸

۲۶۲- برای پر کردن مخزن زیر، شیر «الف» به زمانی دو دقیقه بیش‌تر از شیر «ب» و دو دقیقه کم‌تر از شیر «ج» نیاز دارد. اگر شیرهای «ب» و «ج» با هم مخزن

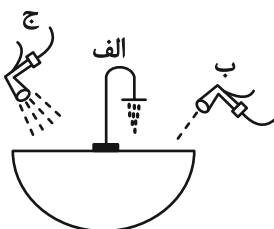
را دقیقاً در ۲۲۵ ثانیه پر کنند، شیر «الف» در چند دقیقه مخزن را کاملاً پر می‌کند؟

(۲) ۶

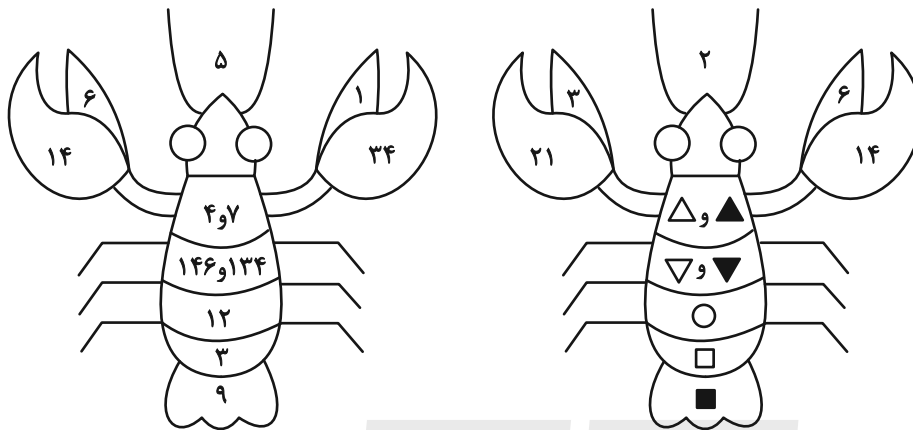
(۱) ۵

(۴) ۸

(۳) ۷

* بر اساس الگوریتم عددهای شکل زیر، به سه پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۶۳- عدد $\bigcirc$ کدام است؟

۴۰۱ (۱)

۴۰۲ (۲)

۴۰۳ (۳)

۴۰۴ (۴)

۲۶۴- حاصل جمع $\square + \blacksquare$ کدام است؟

۴۰۱ (۱)

۴۰۲ (۲)

۴۰۳ (۳)

۴۰۴ (۴)

۲۶۵- کدام عدد به جای هیچ یک از مثلث ها قرار نمی گیرد؟

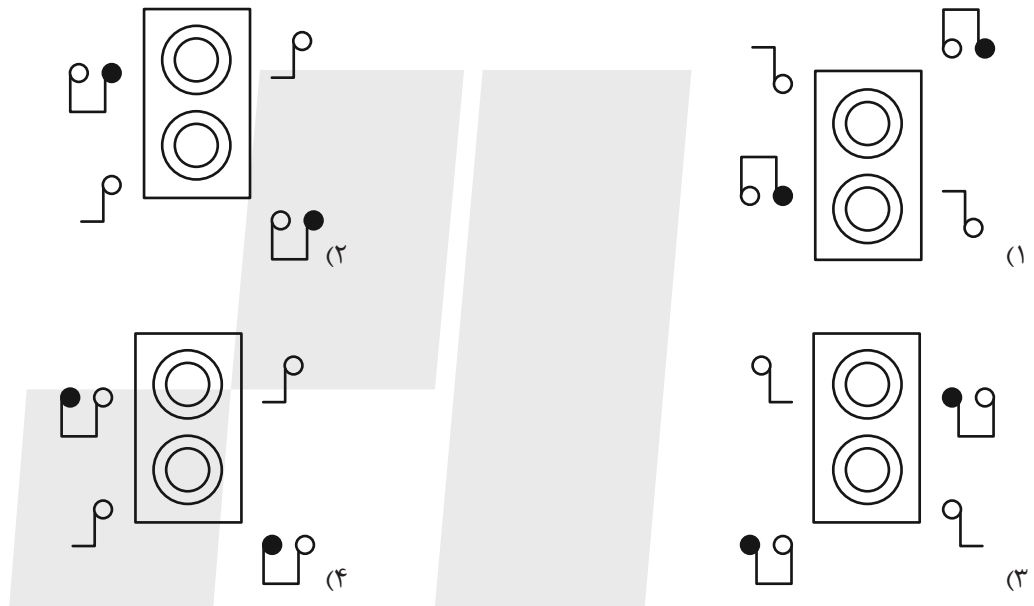
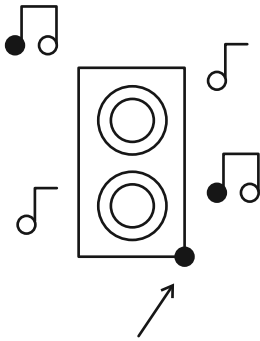
۱۰ (۱)

۱۲ (۲)

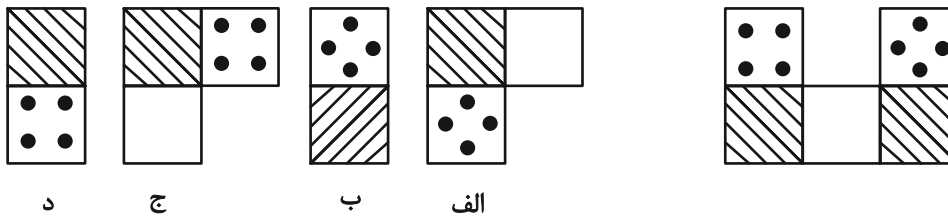
۱۲۰ (۳)

۲۱۳ (۴)

۲۶۹- اگر شکل زیر را نسبت به نقطه نشان داده شده قرینه کنیم، کدام گزینه حاصل می شود؟

۲۷۰- با کنار هم قرار دادن کدام دو برگه، شکل زیر را می توان ساخت؟ پشت برگه ها کاملاً سفید است.

د

ج

ب

الف

(۲) الف، د

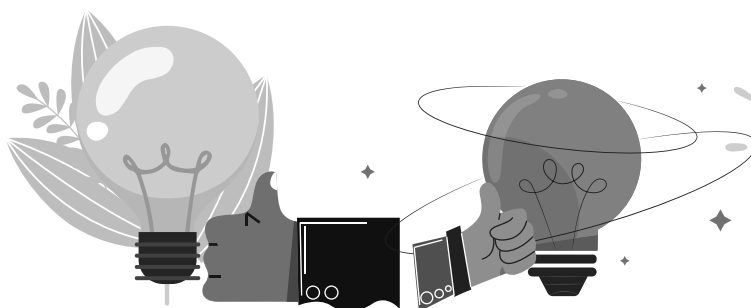
(۱) الف، ب

(۴) ج، د

(۳) ب، ج

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

پاسخنامه

یازدهم انسانی

۴ مهر ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

$$9(2x-1)^2 = 36 \rightarrow (2x-1)^2 = \frac{36}{9} = 4$$

$$2x-1 = \pm 2 \Rightarrow \begin{cases} 2x-1=2 \rightarrow 2x=3 \rightarrow x=\frac{3}{2} \\ 2x-1=-2 \rightarrow 2x=-1 \rightarrow x=-\frac{1}{2} \end{cases}$$

ریشه بزرگتر معادله برابر $\frac{3}{2}$ است.

(معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

اگر شیر A در یک ساعت $\frac{1}{x}$ استخر را پر کند. شیر B در یک ساعت $\frac{1}{x+15}$ استخر را پر خواهد کرد. بر حسب اطلاعات سؤال می‌توان گفت با یک عدد از شیر A و ۶ عدد از شیر B، استخر در دو ساعت پر خواهد شد بنابراین:

$$\frac{1}{x} + \frac{6}{x+15} = \frac{1}{2} \xrightarrow{\text{مخرج مشترک}} \frac{2x+30+12x}{2x(x+15)} = \frac{x^2+15x}{2x(x+15)}$$

$$\Rightarrow 14x+30 = x^2+15x \rightarrow x^2+x-30=0 \rightarrow (x+6)(x-5)=0$$

$$\begin{cases} x_1 = -6 \rightarrow \text{غ ق ق} \\ x_2 = 5 \rightarrow x+15=20 \end{cases}$$

مدت زمانی که شیر B به تنهایی استخر را پر می‌کند.

(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، مشابه سؤال ۲ صفحه ۳۶)

۳- گزینه «۳»

(پیمان طیار)

$$\frac{x}{10} + \frac{1}{x-1} = \frac{x+1}{2(x-1)}$$

$$\Rightarrow \frac{x(x-1)+10}{10(x-1)} = \frac{x+1}{2(x-1)} \xrightarrow{\text{از طرفین ۱-۱۰ را با هم ساده کرده و ۲ را هم ساده می‌کنیم}}$$

$$\frac{x(x-1)+10}{5} = \frac{x+1}{1} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} x(x-1)+10 = 5(x+1)$$

$$\Rightarrow x^2-x+10 = 5x+5 \rightarrow x^2-6x+5=0$$

$$\Rightarrow (x-5)(x-1)=0 \rightarrow \begin{cases} \text{ق ق} & x=5 \\ \text{غ ق ق} & x=1 \end{cases}$$

چون $x=1$ مخرج کسر را صفر می‌کند، غیر قابل قبول است.

(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۴- گزینه «۴»

(مهمبر اسری)

طبق سؤال عددهای ۲، ۴، ۶، ۸ می‌توانند به جای k باشند؛ بنابراین:

$$k=2 \rightarrow f = \{(2,3), (3,2), (1,4), (4,5), (1,2)\}$$

تابع نیست.

$$k=4 \rightarrow f = \{(4,7), (3,2), (2,4), (4,5), (3,2)\}$$

تابع نیست.

$$k=6 \rightarrow f = \{(6,11), (3,2), (3,4), (4,5), (5,2)\}$$

تابع نیست.

$$k=8 \rightarrow f = \{(8,15), (3,2), (4,4), (4,5), (7,2)\}$$

تابع نیست.

(مفهوم تابع، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۵- گزینه «۳»

(علی حسینی نوه)

ابتدا می‌دانیم که از حل معادله $-2x^2 - bx + c = 0$ ، به طول نقاط تلاقی با

محور x ها دست می‌یابیم و طبق سؤال مجموعشان برابر $-\frac{2}{3}$ است.

$$S = \frac{-(-b)}{-2} = -\frac{2}{2} \rightarrow b = \frac{4}{2}$$

در مرحله بعد چون خط $2y - 3x = 5$ از رأس سهمی می‌گذرد، می‌توانیم

طول رأس را در این معادله جای گذاری کنیم:

$$x_{\text{رأس}} = \frac{-(-\frac{4}{2})}{2(-2)} = -\frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow 2y - 3x = 5 \Rightarrow 2y - 3(-\frac{1}{3}) = 5 \Rightarrow 2y + 1 = 5 \Rightarrow y_{\text{رأس}} = 2$$

$$\Rightarrow \frac{-\Delta}{4(-2)} = 2 \Rightarrow -\Delta = -16 \Rightarrow \Delta = 16$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = \frac{16}{9} + 4c = 16 \rightarrow c = \frac{16}{9}$$

(ترکیبی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۸)

هر گاه داده‌ها به صورت خطی یا با فاصله یکسان هستند واریانس آنها برابر

$$\frac{\sum (f_i(x_i - \bar{x})^2)}{n} \text{ می باشد. بنابراین:}$$

$$\sqrt{2} = \text{انحراف معیار} = \frac{\sum (f_i(x_i - \bar{x})^2)}{n} = \frac{24}{12} = 2$$

روش دوم: چون واریانس صفر هست، بنابراین همگی برابرند. پس به جای $2x_5 + 2$ ،

$$2x_4 + 1, 2x_3 - 1, 2x_2 - 2 \text{ و } 2x_1 - 2 \text{ می توان}$$

بنویسیم.

بنابراین میانگین را $2x$ می توان در نظر گرفت و انحراف معیار را محاسبه کرد.

$$\sigma^2 = \frac{(2x-2-2x)^2 + (2x-1-2x)^2 + (2x-2x)^2 + (2x+1-2x)^2 + (2x+2-2x)^2}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{(-2)^2 + (-1)^2 + (0)^2 + (1)^2 + (2)^2}{5} = \frac{10}{5} = 2$$

$$\Rightarrow \sqrt{2} = \text{انحراف معیار}$$

(معیارهای پرکندگی، صفحه ۹۰)

۹- گزینه ۲»

(عباس مالکی)

نمودار راداری براساس متغیرها تقسیم می شود و نه براساس داده های موجود بنابراین چون نمودار حبابی ۳ متغیر را بررسی می کند. در نمودار راداری نیز ۳ شعاع وجود دارد.

$$360 + 3 = 363$$

(نمودارهای پتر متغیر، صفحه های ۱۱۳ و ۱۱۳)

۱۰- گزینه ۳»

(رضا قان بابایی)

در ابتدا باید حواسمان باشد که میانه، چارک سوم و بزرگترین داده یکسان نیستند و باید از هم متمایز باشند، بنابراین ۵ داده بعد از میانه باید به شکل زیر باشند.

$$9, x_8, 12, x_1, 15$$

در مرحله بعد دیگر داده ها را کمترین مقدار در نظر می گیریم.

$$9, 9, 12, 12, 15, \rightarrow \bar{x} = \frac{9+9+12+12+15}{5} = \frac{57}{5} = 11.4$$

(نمودارهای یک متغیر، صفحه ۱۰۷)

۶- گزینه ۳»

(علی مسینی نوه)

برای به دست آوردن طول رأس سهمی ابتدا باید مقدار a را مشخص کنیم.

طبق سؤال مجموع ریشه های معادله $ax^2 + (\frac{a}{4} + 1)x - 1 = 0$ با حاصل

ضرب ریشه های معادله $2x^2 - 3x - a = 0$ برابر است؛ پس:

$$\frac{-(\frac{a}{4} + 1)}{a} = \frac{-a}{2} \rightarrow -a - 2 = -a^2 \Rightarrow a^2 - a - 2 = 0$$

$$(a+1)(a-2) = 0 \Rightarrow a = -1 \text{ یا } a = 2$$

هر دو پاسخ را باید در معادله ها چک کنیم تا Δ مثبت باشد.

$$a = -1 \Rightarrow \begin{cases} -x^2 + \frac{1}{4}x - 1 = 0 \rightarrow \frac{1}{4} - 4 = -\frac{15}{4} \rightarrow \Delta < 0 \\ 2x^2 - 3x + 1 = 0 \rightarrow 9 - 8 = 1 \rightarrow \Delta > 0 \end{cases}$$

چون Δ یکی از معادله ها کمتر از صفر می شود، یعنی اصلاً ریشه ندارد که ما در مورد مجموع و حاصل ضرب ریشه ها صحبت کنیم، پس غیر قابل قبول است.

$$a = 2 \Rightarrow \begin{cases} 2x^2 + 2x - 1 = 0 \rightarrow 4 + 8 = 12 \rightarrow \Delta > 0 \\ 2x^2 - 3x - 2 = 0 \rightarrow 9 + 16 = 25 \rightarrow \Delta > 0 \end{cases}$$

چون Δ هر دو معادله مثبت است، پس $a = 2$ قابل قبول است.

در نهایت:

$$\text{طول رأس سهمی جدید} = -\frac{b}{2a} = \frac{-(-2)}{2(2)} = \frac{1}{2}$$

(ترکیبی، صفحه های ۲۹ و ۶۸)

۷- گزینه ۲»

(رضا قان بابایی)

محدودیت های سرشماری عبارت اند از:

۱- هزینه زیادی دارد ۲- زمان بر است ۳- احتمال رخ دادن خطا در جمع آوری داده ها زیاد است.

پرسش نامه مرسوم ترین ابزار گرفتن اطلاعات از مردم است.

(گردآوری داده ها، صفحه های ۷۷ و ۷۸)

۸- گزینه ۲»

(میثم قشورری)

روش اول:

زمانی واریانس صفر است که تمامی داده ها با هم برابر باشند. می توانیم

به طور فرض تمام داده ها را یک در نظر بگیریم در این صورت داده های

جدید به این صورت خواهد بود. $\{0, 1, 2, 3, 4\}$

ریاضی و آمار (۱) - آشنا

۱۱- گزینه «۳»

(کنکور قاجار از کشور ۱۳۰۱)

اگر ضلع مربع را a در نظر بگیریم، طبق فرض سؤال داریم:

$$\frac{27}{32} + \text{مساحت مثلث} = \frac{3}{4} \times \text{مساحت مربع}$$

$$a^2 = \frac{3}{4} \times \left(\frac{1}{2} \times a \right) + \frac{27}{32}$$

$$\Rightarrow a^2 = \frac{3a}{8} + \frac{27}{32} \Rightarrow 32a^2 - 12a - 27 = 0$$

$$\Delta = (-12)^2 - 4 \times (32) \times (-27) = 144 + 3456 = 3600$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a_1 = \frac{12+60}{64} = \frac{72}{64} = \frac{9}{8} \Rightarrow \text{قاعده} = \frac{9}{8} + 1 = \frac{17}{8} \\ a_2 = \frac{12-60}{64} = -\frac{48}{64} \text{ غلط} \end{cases}$$

(معادله درجه ۲ و کاربردها، تمرین، صفحه ۲۱)

۱۲- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۳۰۱)

تعداد کالا $\times$ قیمت کالا = درآمد

$$\Rightarrow R(x) = 205x$$

در نقطه سربه‌سر، سود برابر صفر است. از طرفی داریم:

هزینه - درآمد = سود

$$\Rightarrow 205x - x^2 - 2x - 600 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 203x + 600 = 0$$

تجزیه با اتحاد جمله مشترک

$$(x-200)(x-3) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = 200 \\ x_2 = 3 \end{cases} \text{ بیشترین مقدار نقطه سربه‌سر}$$

$$\Rightarrow \text{درآمد} = 205 \times 200 = 41000$$

۴۱ هزار ریال بیش‌ترین درآمد در نقطه سربه‌سر $x = 200$ است.

(معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۳۱)

۱۳- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۸)

اگر رابطه‌ای به صورت مجموعه‌ای از زوج‌های مرتب تابع باشد باید

مؤلفه‌های اول هر دو زوج مرتب متمایز، غیر یکسان باشند. بنابراین اگر دو

زوج مرتب دارای مؤلفه اول یکسان باشند، رابطه زمانی تابع است که مؤلفه‌های دوم این دو زوج مرتب یکسان باشند.

$$\xrightarrow{\text{تابع } f} (3, a+2b) = (3, 7) \Rightarrow a+2b = 7$$

$$\xrightarrow{\text{تابع } f} (5, 4) = (5, 2a-b) \Rightarrow 2a-b = 4 \Rightarrow 4a-2b = 8$$

$$\begin{cases} a+2b=7 \\ 4a-2b=8 \end{cases} \Rightarrow 5a=15 \Rightarrow a=3$$

$$\xrightarrow{a+2b=7} 3+2b=7 \Rightarrow 2b=4 \Rightarrow b=2$$

$$\Rightarrow a^2 - b^2 = 9 - 4 = 5$$

(مفهوم تابع، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۴- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۳۰۲)

چون تابع f با خط $3x-2y=b$ در هیچ نقطه‌ای برخورد ندارد، پس موازی‌اند، در نتیجه:

$$2y = 3x - b \Rightarrow y = \frac{3}{2}x - \frac{b}{2} \Rightarrow m = \frac{3}{2} \Rightarrow f(x) = \frac{3}{2}x + h$$

$$f(2) = 2a - 1 \Rightarrow 2a - 1 = \frac{3}{2} \times 2 + h \Rightarrow 2a = 4 + h \Rightarrow h = 2a - 4 \quad (*)$$

$$f(1-a) = 2 \Rightarrow 2 = \frac{3}{2}(1-a) + h \Rightarrow \frac{3}{2} - \frac{3}{2}a + h = 2 \quad (**)$$

$$\xrightarrow{(*), (**)} \frac{1}{2} + \frac{3}{2}a = 2a - 4 \Rightarrow a = 9 \xrightarrow{*} h = 14$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{3}{2}x + 14 \Rightarrow f(-6) = \frac{3}{2}(-6) + 14 = 5$$

(ضابطه جبری تابع، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۲)

۱۵- گزینه «۲»

(کنکور قاجار از کشور ۱۳۰۱)

$$y = (1-18m)x^2 + 8(m^2+1)x + 11$$

چون تابع درجه دوم ماکسیمم دارد، پس ضریب x^2 منفی است. بنابراین:

$$1-18m < 0 \Rightarrow 1 < 18m \Rightarrow m > \frac{1}{18}$$

طول نقطه ماکسیمم همان طول رأس سهمی $x_s = -\frac{b}{2a}$ است. بنابراین:

$$\frac{1}{2} = \frac{-8(m^2+1)}{2(1-18m)} \Rightarrow -8m^2 - 8 = 1-18m$$

$$\Rightarrow -8m^2 + 18m - 9 = 0 \Rightarrow 8m^2 - 18m + 9 = 0$$

(کنکور قاج از کشور ۹۸)

۱۸- گزینه «۲»

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم. چون تعداد داده‌ها زوج است، میانه برابر میانگین دو داده وسط است. چارک اول میانه نیمه اول داده‌ها و چارک سوم میانه نیمه دوم داده‌هاست.

$$Q_1 = \frac{9+10}{2} = 9.5 \quad Q_3 = \frac{15+17}{2} = 16$$

۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۱۸

$$Q_2 = \frac{11+12}{2} = 11.5$$

داده‌های بین چارک اول و سوم: ۱۰، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۱۵

$$\bar{x} = \frac{10+10+11+12+14+15}{6} = \frac{72}{6} = 12$$

$$\sigma^2 = \frac{(10-12)^2 + (10-12)^2 + (11-12)^2 + (12-12)^2 + (14-12)^2 + (15-12)^2}{6}$$

$$= \frac{4+4+1+0+4+9}{6} = \frac{22}{6} = \frac{11}{3} \Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{11}{3}} \approx 1.9$$

(معیارهای پرآکنندگی، صفحه ۹۱)

(کنکور قاج از کشور ۱۳۰۲)

۱۹- گزینه «۱»

$$\pm 1, \pm 1, \pm \sqrt{2a}, \pm 2, \pm 2 \text{ انحراف از میانگین داده‌ها}$$

با فرض $\bar{x} = 10$ (چون اختلاف دو داده ۹ و ۱۱ از میانگین برابر ± 1 می‌شود و اختلاف داده ۸ از میانگین برابر ۲ می‌شود). داریم:

$$-2, -1, 1, 2, 2 \text{ انحراف از میانگین}$$

$$\text{مجموع انحراف از میانگین} \rightarrow -2 - 1 + 1 + 2 + 2 = 2 \Rightarrow a = 2$$

همواره صفر است

$$\Rightarrow \text{مربع انحراف از میانگین: } 4, 1, 1, 4, 4$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{4+1+1+4+4}{5}} = \sqrt{\frac{14}{5}} = \frac{\sqrt{70}}{\sqrt{5}} = \frac{\sqrt{14}}{\sqrt{1}} = \sqrt{14}$$

(معیارهای پرآکنندگی، صفحه ۹۱)

(کنکور سراسری ۹۹)

۲۰- گزینه «۲»

تعداد کل (مجموع درصد اعضا) $10+20+30+40=100$

$$B \text{ زاویه مرکزی} = \frac{\text{درصد}}{\text{مجموع درصدها}} \times 360^\circ = \frac{40}{100} \times 360^\circ = 144^\circ$$

(نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۳)

$$\Delta = (-18)^2 - 4 \times (8) \times (9) = 324 - 288 = 36$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m_1 = \frac{18+6}{16} = \frac{24}{16} = \frac{3}{2} > \frac{1}{18} \\ m_2 = \frac{18-6}{16} = \frac{12}{16} = \frac{3}{4} > \frac{1}{18} \end{cases} \text{ قق}$$

m دو مقدار دارد.

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸)

۱۶- گزینه «۴»

(کنکور سراسری دی ماه ۱۳۰۲)

ابتدا با توجه به اطلاعات، همه پارامترها را بر حسب a می‌نویسیم:

$$a = -1/5c \Rightarrow a = -\frac{3}{5}c \Rightarrow c = -\frac{5}{3}a$$

$$\frac{x=-2}{y=0} \Rightarrow 0 = -2a + b \Rightarrow b = 2a$$

$$\frac{x=-2}{y=0} \Rightarrow 0 = -2c + d \Rightarrow d = 2c \Rightarrow d = -\frac{10}{3}a$$

همه پارامترها را بر حسب a می‌نویسیم:

$$\Rightarrow f(x) = \left(-\frac{1}{5}ax - \frac{5}{3}a\right)^2 - (ax + 2a)^2$$

در سهمی $y = ax^2 + b'x + c'$ محور تقارن خط $x = -\frac{b'}{2a}$ است. پس در ضابطه $f(x)$ کافی است ضرایب a' و b' را به دست آوریم:

$$\Rightarrow f(x) = \frac{a^2}{9}x^2 - a^2x^2 + \frac{10}{9}a^2x - 4a^2x + c'$$

$$\Rightarrow f(x) = \left(\frac{a^2}{9} - a^2\right)x^2 + \left(\frac{10}{9}a^2 - 4a^2\right)x + c'$$

$$x \text{ محور تقارن} = \frac{-\left(\frac{10}{9} - 4\right)a^2}{2\left(\frac{1}{9} - 1\right)a^2} = \frac{\frac{28}{9}a^2}{2 \times \frac{-8}{9}a^2} = -\frac{28}{16} = -\frac{7}{4}$$

(ترکیبی، صفحه‌های ۵۸ تا ۷۰)

۱۷- گزینه «۳»

(کنکور قاج از کشور ۱۳۰۰)

تقریباً ۶۸ درصد داده‌ها در فاصله یک انحراف معیار از میانگین قرار دارند. یعنی:

$$(\bar{x} - \sigma, \bar{x} + \sigma)$$

$$\bar{x} = 40 \Rightarrow \bar{x} - \sigma = 25 \xrightarrow{\bar{x}=40} \sigma = 15 \Rightarrow \sigma^2 = 225$$

(معیارهای پرآکنندگی، صفحه ۹۲)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه «۴»

(کتاب پامع)

در این گزینه صامت «ش» شش بار در کلمات تکرار شده است.

(واج آرای و واژه آرای، صفحه ۲۷)

۲۲- گزینه «۱»

(کتاب پامع)

بیت الف: تحویل، احوال

بیت ب: عالم، معلوم، علوم

(پناس و انواع آن، صفحه های ۹۹)

۲۳- گزینه «۱»

(کتاب پامع)

در مصراع این گزینه، سه هجای کشیده وجود دارد:

«زیز» در عزیز / دار / خار،

در سایر مصراع ها، یک هجای کشیده وجود دارد. (سرخ، چشم، باد).

(هماهنگی پاره های کلام، صفحه های ۴۸)

۲۴- گزینه «۲»

(اعظم نوری نیا)

نشانه های هجایی مصراع گزینه «۲»:

ک خ ط ر	ن گ ه دا	ر در وی	ش باش
--U	--U	--U	-U

نشانه های هجایی سایر مصراع ها: U/--U / --U / --U / --U

(وزن شعر فارسی، صفحه ۷۰)

۲۵- گزینه «۱»

(اعظم نوری نیا)

حذف همزه در گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: افتاد از: اف / تا / ذ / مز

گزینه «۳»: دور انداخته است: دو / زن / داخ / تست

گزینه «۴»: بر آهنگ: ب / را / هن / گ

بر زمین از: بر / ز / می / ن ز

(وزن شعر فارسی، صفحه ۶۸)

۲۶- گزینه «۴»

(کتاب پامع)

مفهوم بیت های «الف، د»: غیرت عاشق به معشوق و لذت بردن از زیبایی معشوق

مفهوم بیت «ب»: غم و اندوه بسیار

مفهوم بیت «ج»: بر حذر داشتن انسان ها از قضاوت های نادرست

(مفهوم، ترکیبی)

۲۷- گزینه «۱»

(سعید معفری)

ارکان سجع در گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: فرو آرد، نکو دارد

گزینه «۳»: کرده ای، آفریده ای

گزینه «۴»: کم، مستحکم

(سجع و انواع آن، صفحه های ۵۲ و ۵۳)

۲۸- گزینه «۲»

(سعید معفری)

پایه های سجع: نهاده، گشاده (متوازی)

ارکان سجع در گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: رسانید، درگذرانید (مطرف)

گزینه «۳»: آرد، ببرد (مطرف)

گزینه «۴»: می دارد، می گذارد (مطرف)

(سجع و انواع آن، صفحه ۵۳)

۲۹- گزینه «۲»

(محمدر نورانی)

بیت «ب» آرایه موازنه (تقابل سجع های متوازی و متوازن) دارد.

بیت «الف» آرایه ترصیع (تقابل سجع های متوازی) دارد.

بیت «ث» جناس تام دارد: واژه های «بهشت» به معنی «رها کرد» و «فردوس» آمده است.

بیت «پ» واج آرای حرف «د»

بیت «ت» واژه آرای: تکرار واژه های «وصل و دل ها»

(پناس و انواع آن، ترکیبی)

۳۰- گزینه «۲»

(محمدر نورانی)

بیت آرایه موازنه دارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱» بین کلمات «کمان و کمین» جناس ناقص اختلافی وجود دارد.

گزینه «۳» در بیت، تکرار صامت «ز» سبب ایجاد موسیقی و واج آرای شده است.

گزینه «۴»: «جناس تام» بین کلمات «قامت: قد / قامت: اقامه بستن نماز» آمده است.

(پناس و انواع آن، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۳۱- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲)

آثار ادبی منثور و منظوم این زبان از میان رفته است، اما ترجمه عربی و فارسی برخی از آن ها مانند «کلیله و دمنه» و «هزارویک شب» در دست است.

درخت آسوریک و یادگار زریران از معدود آثاری هستند که به زبان پهلوی موجود هستند، اما اصل پارتی دارند.

(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن های اولیه هجری، صفحه ۴۰)

۳۲- گزینه «۱»

(کتاب پامع)

چ	رو	زی	ها	ست	پن	ها	نی
U	-	-	-	U	-	-	-
ج	زین	رو	زی	ک	می	جو	بی
U	-	-	-	U	-	-	-

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: U-- / -U-- / -U-- / -U--

گزینه «۳»: U-- / -U-- / -U-- / -U--

گزینه «۴»: UU / --UU / --UU / --UU

(هماهنگی پاره های کلام، صفحه های ۵۱)

بیت «د»: «نیست» در مصراع نخست: وجود ندارد، «نیست» در مصراع دوم: فعل اسنادی منفی
در ابیات «الف»، «ج» و «د» کلمات پایان دو مصراع معانی یکسانی ندارند، لذا «ردیف» نبوده و کلمات قافیه هستند.

(قافیه، صفحه ۸۹)

۳۷- گزینه «۴»
(کنکور سراسری ۱۴۰۰)
داستان گفت‌وگوی ابرهه و عبدالمطلب در جریان حملهٔ اصحاب فیل به مکه، که بخشی از آن در صورت سؤال ذکر شده، در کتاب «ترجمهٔ تفسیر طبری» روایت شده است. این کتاب از نمونه‌های نثر دورهٔ سامانی است.

(سبک فراسانی، صفحه ۶۴)

۳۸- گزینه «۲»
(کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۲)
بیت «ج»، ذوقاقتین است: قافیهٔ اول: «آراسته» و «خواسته»، قافیهٔ دوم: «ایدر» و «گر»
بیت «ب»، دارای قافیهٔ معیوب است: چون «گونش» الحاقی به حساب می‌آید و «می» و «گل»، باهم قافیه نمی‌سازند.
توجه داشته باشید که «گون» در هر دو واژه، پسوند شباهت است و به همین دلیل، آن‌ها را الحاقی به‌شمار می‌آوریم: «گلگون» یعنی مانند گل و «میگون» یعنی مانند می.

(قافیه، ترکیبی)

۳۹- گزینه «۴»
(کنکور سراسری ۱۴۰۲)
«انی» و «ینی» قافیه نمی‌شوند: چون در مصوت بلند اختلاف دارند و دارای حروف مشترک قافیه نیستند: «ان» و «ین»
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «نشان» و «دل‌نشان» قافیهٔ صحیحی را تشکیل می‌دهند.
حروف اصلی: «ان»
گزینه «۲»: «سکونم» و «خونم» قافیهٔ صحیحی را تشکیل می‌دهند. «م» الحاقی است و «ون» حروف اصلی قافیه است.
گزینه «۳»: «کار» و «نکار» قافیهٔ صحیحی را تشکیل می‌دهند. حروف اصلی: «ار» است.

(قافیه، صفحه ۹۰)

۴۰- گزینه «۲»
(کنکور سراسری دی ماه ۱۴۰۲)
مفهوم ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»: در این ابیات موضوع این است که آدمی نباید کاری ناشایست (آزردن مردم، بدکردن و سنگ‌گران انداختن) انجام دهد که در آینده مجبور باشد مکافات آن عمل را بکشد.
مفهوم بیت گزینهٔ «۲»: در این بیت، شاعر به ویژگی ناپایداری احوال در جهان اشاره دارد و می‌گوید ممکن است در لحظه‌ای، سور و شادی شخص به غم و ماتم تبدیل شود.

(مفعول، صفحه ۹۸)

۳۳- گزینه «۱»
(کنکور سراسری ۱۴۰۲)
شعر سبک خراسانی واقع‌گراست و توصیفات در این سبک عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی‌اند؛ این ویژگی مربوط به قلمرو فکری شعر سبک خراسانی است، نه قلمرو ادبی.
موارد دیگر گزینه‌ها کاملاً درست هستند.
ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی:
(۱) قالب عمده قصیده است - شکل‌گیری تدریجی مسمط، ترجیع‌بند و مثنوی - رشد غزل در اواخر این دوره
(۲) استفادهٔ طبیعی و معتدل از آرایه‌ها
(۳) قافیه و ردیف ساده
(۴) استفادهٔ بیشتر از تشبیه حسی در توصیف
ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی:
(۱) غلبهٔ روح شادی و نشاط و خوش‌باشی
(۲) واقع‌گرایی در شعر و توصیفات طبیعی، ساده، محسوس و عینی
(۳) معشوق زمینی
(۴) حاکم‌بودن روح حماسه بر ادبیات
(۵) سادگی اشعار پندآموز و اندرزی و جنبهٔ عملی و دستوری این اشعار
(۶) مضمون عمده: حماسه، مدح، اندرز و...
(۷) فکر و کلام ساده و به دور از پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و فلسفی

(سبک فراسانی، صفحه ۶۳)

۳۴- گزینه «۱»
(کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۲)
تشریح موارد نادرست:
(ب) کتاب شاهنامهٔ ابومنصوری حدود سال ۳۴۶ قمری، به‌دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد.
(ج) «تاریخ الرسل و الملوك» نوشتهٔ محمد بن جریر طبری به زبان عربی است که ابوعلی بلعمی آن را با حذف و اضافاتی به فارسی برگرداند و عنوان «تاریخ بلعمی» را بر آن نهاد.

(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

۳۵- گزینه «۴»
(کنکور سراسری ۹۹)
«کوتاهی جملات» از ویژگی‌های نثر دورهٔ سامانی است. در نثر سده‌های پنجم و ششم آوردن مترادف‌ها و توصیفات فراوان در جملات باعث اطناب آن‌ها می‌شود.

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۱۸۵)

۳۶- گزینه «۳»
(کنکور سراسری ۱۴۰۰)
بیت «الف»: «گویم» در مصراع نخست: بگویم، «گویم» در مصراع دوم: مثل گوی هستم (گوی، به معنای گوی بازی چوگان است)
بیت «ج»: «بری» در مصراع نخست: منز و برکنار، دور، «بری» در مصراع دوم: فعل به معنای بردن (ببری)

عربی، زبان قرآن (۱)

۴۱- گزینه «۲»

(آرمین ساعرنده)

«قُلْ سِيرُوا» بگو بگردید (رد گزینه های ۱ و ۴) / «فِي الْأَرْضِ»: در زمین (رد گزینه ۴) / «انظُرُوا»: بنگرید (رد گزینه ۴) / «كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ»: چگونه آفرینش را آغاز کرد (رد گزینه های ۱ و ۳)

(ترجمه، صفحه ۶۷)

۴۲- گزینه «۳»

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «ایرانیان» غلط و «ایران» صحیح است.
گزینه «۲»: «می گرفت» صحیح است.
گزینه «۴»: «شصت و نه» صحیح است.

(ترجمه، ترکیبی)

۴۳- گزینه «۳»

«تَعْلَمُونَ مِنْهُ»: از او یاد می گیرید / «تَعْلَمُونَ» به او یاد می دهید

(ترجمه، صفحه ۶۳)

۴۴- گزینه «۴»

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «یستخرج» فعل معلوم است و باید به صورت «استخراج می کند» ترجمه شود، نه «استخراج می شود».
گزینه «۲»: «المِشْمَشُ: زردآلو»
گزینه «۳»: ترجمه صحیح: «آیا این داروها را بدون نسخه به من می دهی؟»

(ترجمه، صفحه های ۴۶، ۷۳، ۸۹ و ۹۴)

۴۵- گزینه «۲»

(مبیر همایی)

«حشره کش ها»: مبيدات الحشرات / «مواد آرایشی»: مواد التجميل / «کودهای شیمیایی»: الأسمدة الكيماوية / «استفاده می کنیم»: نستفيدُ

(تعريب، صفحه ۹۵)

۴۶- گزینه «۳»

(آرمین ساعرنده)

مفهوم عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۳» هردو به این موضوع اشاره دارند که گذر روزگار دائماً یکسان نمی ماند و گاهی به سود انسان و با شادی او همراه است و گاهی نیز گردش روزگار به زیان انسان و موجب حزن و اندوه اوست.

(مفهوم، ترکیبی)

۴۷- گزینه «۴»

(مریم آقایی)

«أرسل» (فرستاد) با «استلم» (دریافت کرد) با هم متضادند، نه مترادف.

(لغت، صفحه ۱۱۵)

۴۸- گزینه «۴»

(ولی اله نوروزی)

کلمه «المضیئة» صفت برای فاعل «الأسماك» است و در دیگر گزینه ها به ترتیب: «کثیره»: صفت برای مفعول / الکبیران: صفت برای مبتدا / صفت وجود ندارد» می باشد.
(قواعد، صفحه ۷۳)

۴۹- گزینه «۳»

(ولی اله نوروزی)

ترجمه عبارت: «در کلاس ما بیست و پنج دانش آموز است. به جز پنج دانش آموز همگی آنها قبول شدند». پس پنج دانش آموز در امتحان مردود شدند و بیست دانش آموز قبول شدند.

(قواعد، صفحه ۲۶)

۵۰- گزینه «۲»

(مریم آقایی)

مجهول فعل «يُسْتَعْدَمُ» به صورت «يُسْتَعْدَمُ» صحیح است.
در مضارع مجهول، حرف مضارعه ضمه می گیرد و یک حرف مانده به آخر مفتوح می شود.
(قواعد، صفحه ۹۷)

عربی، زبان قرآن (۱) - آشنا

۵۱- گزینه «۲»

(کنکور خارج از کشور ۹۸)

«لِكُلِّ موجود سلاح»: هر موجودی سلاحی دارد (رد گزینه ۱) / «يدافع به عن نفسه»: که با آن از خود دفاع می کند (رد سایر گزینه ها) / «غَرِيْبًا»: به طور غریبی (رد سایر گزینه ها) / «هذا السلاح»: این سلاح (رد گزینه ۱) / «فی الإنسان»: در انسان (رد گزینه ۱) / «عقله»: عقلش (عقل او) است (رد گزینه های ۱ و ۴)
(ترجمه، ترکیبی)

۵۲- گزینه «۴»

(کنکور خارج از کشور ۹۸)

«واجبنا كمواطن مسؤول»: وظیفه (تکلیف) ما به عنوان یک شهروند مسؤول (رد سایر گزینه ها) / «هو أَلَّا نرْمي ... أَوْلًا»: این است که اول پرت نکنیم (رد سایر گزینه ها) / «فی مكان غير مناسب»: در جای غیر مناسب (رد گزینه ۲) / «ثمَّ نصّح الآخرين»: سپس دیگران را نصیحت کنیم (رد سایر گزینه ها)
(ترجمه، صفحه ۲۰)

۵۳- گزینه «۴»

(کنکور سراسری خارج از کشور ۹۹)

«من ذا الّدى»: کیست آنکه (رد گزینه های ۲ و ۳) / «يشاهد»: ببیند (رد سایر گزینه ها) / «الشجرة: درخت» «درختی» در گزینه های ۱ و ۲ نادرست است. «به درخت» در گزینه ۳ نیز اشتباه است. / «تنمو (مضارع اخباری)»: رشد (نمو) می کند (رد سایر گزینه ها) / «حیة صغيرة»: دانه ای کوچک، دانه کوچکی، یک دانه کوچک / «تبدّل (مضارع اخباری مجهول)»: تبدیل می شود (رد سایر گزینه ها) / «غصون نضرة»: شاخه هایی تر و تازه، شاخه های تر و تازه ای / «لا يتعجب»: تعجب نکند (لفظ «أما» و «ولی» در سایر گزینه ها نادرست است).

(ترجمه، صفحه ۲)

۵۴- گزینه ۴

(کنکور سراسری ۹۹)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: «صیْرها خضره» یعنی «آن‌ها را سرسبز گردانید» (أَصْبَحَتْ صَارَتْ) خضره یعنی «سرسبز شدند»
گزینه «۲»: «طريقاً إلى» یعنی «راهی (یک راه) به»، هم‌چنین «جهّزوا» یعنی «آماده (مهیّا) کردند» که اشتباه ترجمه شده است.
گزینه «۳»: «أنجم ورقية جميلة» ترکیب وصفی است و ترجمه صحیح آن «ستاره‌های کاغذی زیبایی» می‌باشد، هم‌چنین «لحفلة ميلادی» یعنی «برای جشن تولّد».
لفظ «به زیبایی» نیز اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.
(ترجمه، ترکیبی)

۵۵- گزینه ۱

(کنکور سراسری ۹۹)

«دانشمندان»: العلماء (رد گزینه ۲) / «از شناختن راز آن پدیده عجیب»: من معرفة سرّ تلك الظاهرة العجيبة (رد سایر گزینه‌ها) / «تاامید شدند (ماضی ساده)»: يَتَسَنّ (در ابتدای جمله فعل غایب مفرد می‌آید).

(تعریب، صفت ۱۳۳)

۵۶- گزینه ۱

(کنکور سراسری ۹۹)

صورت سؤال اسمی را می‌خواهد که همزمان هم «مضاف» و هم «موصوف» باشد. در گزینه «۱»، کلمه «معلّم» هم مضاف است و هم موصوف؛ «نا» مضاف‌الیه آن و «المُشَقّ» صفت آن است. («اسم + ضمیر + ال» معمولاً نشان‌دهنده ترکیب اضافی - وصفی است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «بین الملابس» ترکیب اضافی، «ذات الألوان» ترکیب اضافی و «الألوان المختلفة» ترکیب وصفی است.
گزینه «۳»: «حلوّيات هذا» و «كلّ يوم» هر دو ترکیب اضافی هستند.
گزینه «۴»: «الصديق الصالح» ترکیب وصفی است.

(قواعد، صفت ۷۳)

۵۷- گزینه ۲

(کنکور قاجار از کشور ۹۹)

ترجمه صورت سؤال: «ساعت کاری کتابخانه‌های عمومی در ساعت یک ثُلث (مانده) به هشت شروع می‌شود.»
«ثُلث» یعنی «یک سوم» که یک ثُلث به ساعت هشت، منظور همان بیست دقیقه مانده به هشت (هفت و چهار دقیقه) است.
توضیح: هر ساعت ۶۰ دقیقه است که اگر آن را به سه قسمت تقسیم کنیم، سه بخش ۲۰ دقیقه‌ای به‌دست می‌آید.

(قواعد، صفت‌های ۱۴ و ۲۲)

۵۸- گزینه ۱

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

صورت سؤال، حرف «علی» را می‌خواهد که از نظر معنی، با بقیه متفاوت باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: اگر احساس کردی که دنیا ضدّ توست، صبر پیشه کن، زیرا هر چیزی خوب خواهد شد! («علی»: ضدّ، علیه) (معنی «علی» متفاوت از بقیه گزینه‌هاست).
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: عاقل باید بر انتخاب بهتر در زندگی، توانا باشد! («علی»: بر)

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: گاهی صبر کردن بر سختی‌ها منجر به فرصتی طلایی می‌شود! («علی»: بر)

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: موفقیت، برای توست، هنگامی که بر توانایی‌ها و قابلیت‌های خود تکیه می‌کنی! («علی»: بر)

(قواعد، صفت ۱۱۰)

۵۹- گزینه ۱

(کنکور سراسری ۱۴۰۱ تیرماه)

صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که باب آن با بقیه متفاوت باشد: باید وزن و باب هریک از فعل‌ها را تعیین کنیم:

در گزینه «۱»، «يَسْتَلْمُونَ» از وزن «يَفْعِلُ» و باب «اِفْتَعَال» است. / در گزینه «۲»، «يَسْتَرْجِعُ» از وزن «يَسْتَفْعِلُ» و باب «اِسْتِفْعَال» است. / در گزینه «۳»، «يَسْتَخْرِجُ» از وزن «يَسْتَفْعِلُ» و باب «اِسْتِفْعَال» است. / در گزینه «۴»، نیز، «يَسْتَهْلِكُ» از وزن «يَسْتَفْعِلُ» و باب «اِسْتِفْعَال» است.

(قواعد، صفت ۱۳۶)

۶۰- گزینه ۳

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ ری‌ماه)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، عدد عقود وجود نداشته باشد. اعداد عقود، به مضارب ده (۲۰، ۳۰، ۴۰،، ۹۰) گفته می‌شود که در عربی، علامت «ین» / و «ن» می‌گیرند. (۲۰: عَشْرينَ، عَشْرُونَ / ۳۰: ثَلَاثينَ، ثَلَاثُونَ و.....)
در گزینه «۳»، هیچ‌یک از این اعداد وجود ندارد. «مائة» به معنی «صد» و «واحد» معادل «یک» است.

در سایر گزینه‌ها، به‌ترتیب «عَشْرُونَ» و «خَمْسُونَ» از اعداد عقود هستند.

(قواعد، صفت‌های ۲۲ و ۲۳)

منطق

۶۱- گزینه «۳»

(تازنین فاطمه هاجیلومفازاره)

بررسی رابطه میان مصادیق دو مفهوم گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تباین (هیچ انسانی، سنگ نیست. / هیچ سنگی، انسان نیست).
گزینه «۲»: تباین (هیچ لاستیکی، ماشین نیست. / هیچ ماشینی، لاستیک نیست).
گزینه «۳»: عموم و خصوص من وجه (بعضی نقاشی‌ها، سیاه و سفید هستند. بعضی نقاشی‌ها، سیاه و سفید نیستند. / بعضی سیاه و سفیدها، نقاشی هستند. بعضی سیاه و سفیدها، نقاشی نیستند).

گزینه «۴»: تباین (هیچ میزی، شیشه نیست. هیچ شیشه‌ای، میز نیست).
بعضی میزها، شیشه‌ای هستند، نه اینکه خود شیشه محسوب شوند!
نکته: رابطه میان هر چیز و اجزای تشکیل دهنده آن چیز، همواره تباین است. مثلاً لاستیک یکی از اجزایی است که ماشین از آن تشکیل شده است، بنابراین رابطه میان این دو مفهوم از نظر مصادیق، تباین است؛ زیرا هیچ لاستیکی به تنهایی ماشین نیست و یک ماشین هم هیچ‌گاه یک لاستیک تنها نخواهد بود.

(مفهوم ۳ و مصادیق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۶۲- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

به قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود، «قضیه حملی» می‌گویند؛ مانند: هر تلاشگری موفق می‌شود.
در منطق به نهاد جمله «موضوع»، به مسند آن «محمول» و به فعل ربطی (اسنادی) «رابطه» می‌گویند.

(قضیه حملی، صفحه ۵۶)

۶۳- گزینه «۲»

(مهمر رضایی‌بقا)

منطق دانان، قواعد طرز کار ذهن را تدوین، دسته‌بندی و کشف می‌کنند؛ اما ابداع و اختراع و طراحی در کار نیست؛ زیرا منطق در طبع و ذات انسان‌هاست و هر انسانی به‌طور طبیعی از قواعد اندیشیدن استفاده می‌کند.
(منطق، ترازوی انریشه، صفحه‌های ۳ و ۴)

۶۴- گزینه «۲»

(مهمر رضایی‌بقا)

مرجع ضمیر در کلمه «لباسش»، معلوم نیست که به مراقب پیرزن برمی‌گردد یا خود پیرزن. پس این عبارت دارای زمینه مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» است.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۳»: دارای زمینه مغالطه شیوه نگارشی کلمات است؛ زیرا با گذاشتن ویرگول در جمله و تغییر محل ویرگول، معنای جمله تغییر می‌کند.
گزینه «۴»: دارای زمینه مغالطه اشتراک لفظ است؛ زیرا لفظ «گل» دو معنا دارد. دارای زمینه مغالطه «شیوه نگارش کلمات» هم هست به خاطر نگارش لفظ «حیات» و «حیات».

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۱۶ و ۱۷)

۶۵- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

شرایط استقرای تعمیمی قوی:

- ۱- نمونه‌ها باید تصادفی باشند.
- ۲- نمونه‌ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری ما وجود دارند.
- ۳- تعداد نمونه‌ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشد.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه ۴۷)

۶۶- گزینه «۲»

(موسی سپاهی)

کلمات و الفاظی که در زندگی به کار می‌بریم، دارای بارهای ارزشی متفاوتی هستند. به کاربردن اشتباهی یا عمدی کلماتی که دارای بارهای ارزشی متفاوتی هستند، می‌تواند منشأ خطای اندیشه باشد که آن را مغالطه «بار ارزشی کلمات» می‌نامند.

(سپشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۶۷- گزینه «۲»

(تازنین فاطمه هاجیلومفازاره)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مانع نیست (شکوفه‌های دارویی دیگری هم وجود دارند که آرام‌بخش اعصاب باشند).
گزینه «۲»: هم جامع نیست (همه اسب‌ها سیاه نیستند. بعضی اسب‌ها زرد یا سفید و ... هستند.) و هم مانع نیست (حیوان‌های سیاه دیگری جز اسب هم وجود دارند؛ مانند گربه).

گزینه «۳»: مانع نیست (این تعریف شامل «مصدر» هم می‌شود).
گزینه «۴»: مانع نیست (دانش‌های دیگری نیز وجود دارند که باعث می‌شوند دچار مغالطه و خطای تفکر نشویم، مثل منطق ریاضی یا منطق جدید که شاخه‌ای از ریاضیات است).

(اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۶۸- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

اصل قضیه: «بعضی انسان‌ها شاعر نیستند».

متناقض آن: «هر انسانی شاعر است».

متداخل آن: «هیچ انسانی شاعر نیست».

عکس مستوی آن: قضایای سالبه جزئی عکس مستوی لازم‌الصدق ندارند.

(امکام قضایا، صفحه‌های ۶۳، ۶۵، ۶۶ و ۶۸)

۶۹- گزینه «۳»

(موسی سپاهی)

قیاس مطرح شده در گزینه «۳» با وجود صادق بودن مقدمات و نتیجه، نامعتبر است؛ زیرا شرط دوم اعتبار قیاس اقترانی را ندارد. یعنی حد وسط (شاعر) در هر دو مقدمه علامت منفی دارد. برای معتبر بودن قیاس اقترانی یکی از شرایط این است که حد وسط حداقل در یکی از مقدمات، علامت مثبت داشته باشد.
(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۰)

۷۰- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قاعده وضع مقدم رعایت شده و قیاس درست است.
گزینه «۲»: قاعده رفع تالی رعایت شده و قیاس درست است.
گزینه «۳»: قاعده وضع مقدم رعایت شده و قیاس درست است.
گزینه «۴»: مغالطه رفع مقدم رخ داده است؛ چون از رفع مقدم (رضا گلزار در این سینمایی ایفای نقش نکرده است)، رفع تالی (این سریال، رکورد فروش تاریخ سینما را نزد) نتیجه‌گیری شده و نادرست است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

منطق - آشنا

۷۱- گزینه «۱»

(کتاب زرد)

به کاربردن دلالت مطابقی، به جای تضمینی و التزامی به خطایی منتهی می‌شود که آن را مغالطه «توسل به معنای ظاهری» می‌نامند.
در آرایه‌های «کنایه و استعاره» که در واقع لفظ، بیانگر لازمه یک شیء است از دلالت التزامی استفاده می‌شود.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۲- گزینه «۲»

(کتاب زرد)

دلیل نامعتبر بودن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.
گزینه «۳»: هر دو مقدمه سالبه هستند.
گزینه «۴»: محمول نتیجه که علامت مثبت دارد، در مقدمات، علامت منفی دارد.
(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۷۳- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۹، با تغییر)

دو سؤال می‌پرسیم:

- آیا هر پرنده، موجودی است که در آسمان پرواز می‌کند؟ خیر. پرنده‌گانی مانند شترمرغ پرواز نمی‌کنند. پس تعریف، جامع نیست و همه مصادیق پرنده را در بر نمی‌گیرد.

- آیا هر موجود که در آسمان پرواز می‌کند پرنده است؟ خیر. اشیای پروازکننده مثل هواپیما و هلیکوپتر و یا جاندارانی مثل خفاش، پرنده نیستند. پس تعریف مصادیق بی‌ارتباط را نیز دربرمی‌گیرد و مانع نیست.

(اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۷۴- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۹)

قضیه ذکر شده در صورت سؤال، شرطی منفصل مانع‌الجمع (غیر قابل جمع در صدق) است. یعنی یک موجود نمی‌تواند هم انسان و هم غیرحیوان باشد. پس بین انسان و غیرحیوان، رابطه تباین برقرار است و گر نه می‌توانستیم حالت جمع این دو را فرض کنیم. پس نمی‌توان گفت «بعضی انسان‌ها غیرحیوان هستند» و «بعضی غیرحیوان‌ها انسان هستند» (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). اما موجود می‌تواند نه انسان باشد و نه غیرحیوان (یعنی حیوان دیگری غیر انسان باشد): مثلاً اسب، گربه و ... پس نمی‌توان گفت «هیچ غیرانسانی حیوان نیست» چون اسب هم غیرانسان است، اما حیوان است (رد گزینه «۱»). بنابراین می‌توان گفت «بعضی انسان‌ها غیرحیوان نیستند».

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۷۵- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

در یک دسته‌بندی درست باید بین مفاهیم طبقات متوالی نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار باشد. (هر مربعی، نوعی لوزی است و هر لوزی، نوعی متوازی‌الاضلاع است و هر متوازی‌الاضلاع، نوعی چهارضلعی است)
نکته: هر لوزی، نوعی مربع نیست.

(مفهوم و مفردات، صفحه ۲۴)

۷۶- گزینه «۴»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۰)

ابتدا باید قضایا را به شکل استاندارد قضیه حملی بازنویسی کنیم و سپس علامت موضوع و محمول را تشخیص دهیم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برخی از حیوانات (-) استخوان دار (+) نیستند.

گزینه «۲»: تیم والیبال جانبازان (+) برنده بازی (-) بود.

گزینه «۳»: همه آدم‌ها (+) به‌طور طبیعی اندیشمند به آینده (-) هستند.

گزینه «۴»: محمود (+) به‌خوبی استقبال‌کننده از فرستاده مغولان (+) نبود.

* نکته: موضوع در قضایای شخصیه همواره علامت مثبت دارد.

* نکته: قضایایی را که یک حکم کلی در باب یک نوع بیان می‌کند، می‌توان

با حالت دارای سور کلی برابر دانست. برای مثال: «انسان حیوان ناطق است =

هر انسانی حیوان ناطق است.» گزینه «۳» چنین قضیه‌ای را نشان می‌دهد.

نکته: موضوعاتی که یک دسته یا گروه خاص هستند و محمول یک بار بر

کل آن گروه حمل می‌شود، مفهوم جزئی محسوب می‌شوند.

(قیاس اقتراعی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۷۷- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

فعل «گرفتن» در عبارت «از او چند عکس به یادگار گرفتم» عبارتی

چندمعنایی است که مشترک لفظی محسوب می‌شود. ممکن است یک

معنای آن «برداشتن چند عکس یادگاری با دوربین» باشد یا به معنای

«خذ کردن و تحویل گرفتن چند عکس» باشد. وجود مشترک لفظی

(عبارتی با ظاهر یکسان اما معانی متعدد) می‌تواند زمینه‌ساز رخ

دادن مغالطه «اشتراک لفظ» گردد.

توجه: لفظ «خانه» در گزینه «۳»، مشترک لفظی نیست. بلکه واژه‌ای

یک‌معنایی است که در این عبارت، دلالت التزامی دارد. هرگاه در عبارتی

دلالت غیرمطابقی (تضمنی یا التزامی) داشته باشیم، آن عبارت می‌تواند

زمینه‌ساز مغالطه «توسل به معنای ظاهری» گردد.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۷۸- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

یکی از شرایط استقرار تعمیمی قوی این است که تعداد نمونه‌ها باید نسبت

به تعداد کل جامعه آماری متناسب باشد. مثلاً نمی‌توان با بررسی پنج مورد

حکم آنها را به هزار مورد تعمیم داد. در صورتی که هر یک از شرایط

استقرار تعمیمی رعایت نشود، با مغالطه «تعمیم شتاب‌زده» روبه‌رو هستیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در استقرار تعمیمی از مقدمات جزئی به نتیجه کلی می‌رسیم.

گزینه «۲»: دو امر ممکن است به‌طور کامل شباهت نداشته باشند اما دچار

مغالطه تمثیل ناروا نشویم. زمانی می‌گوییم مغالطه تمثیل ناروا رخ داده است

که دو امر دچار اختلافاتی باشند اما «ما با یکسان فرض کردن آن‌ها به خاطر

شباهت‌هایشان، اوصافی که در آن‌ها مشترک نیستند را به‌اشتباه یکسان

بگیریم به‌گونه‌ای که یک استدلال تمثیلی ضعیف را تشکیل دهیم».

گزینه «۳»: تمثیل، روشی برای توضیح و تفهیم مطالب است که در ادبیات

کاربرد دارد. تمثیل با استقرار تمثیلی یکی نیست. استقرار تمثیلی لزوماً

برای آموزش و تفهیم مطالب به‌کار نمی‌رود.

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲، ۴۳ و ۴۵ تا ۴۷)

۷۹- گزینه «۴»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۱)

قضیه «بعضی از دیپلمه‌ها دانشجو هستند» عکس مستوی متناقض قضیه

«بعضی از دانشجویان دیپلم ندارند» در صورت سؤال است. از آنجایی که

عبارت موجود در صورت سؤال، کاذب اعلام شده، پس متناقض آن صادق و

عکس مستوی این قضیه صادق نیز صادق خواهد بود.

قضیه «برخی از جانوران دارای حس‌اند» متداخل جزئی قضیه «همه

جانوران حس دارند» در صورت سؤال است. در رابطه تداخل از صدق قضیه

کلی به صدق قضیه جزئی می‌رسیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صادق (متناقض قضیه کاذب صورت سؤال) - نامعلوم (عکس

مستوی موجب کلیه صادق باید موجب جزئی باشد).

گزینه «۲»: صادق (متداخل متناقض قضیه کاذب صورت سؤال) - نامعلوم

(عکس مستوی موجب کلیه صادق باید موجب جزئی باشد).

گزینه «۳»: نامعلوم (سالبه جزئی عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد) -

صادق (متداخل جزئی قضیه کلی صادق صورت سؤال).

(اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۸۰- گزینه «۲»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۰)

تأثیر عوامل روانی و محیطی و در نظر گرفتن آن‌ها بدون توجه به محتوای

اصلی و حقیقت سخن می‌تواند منجر به بروز مغالطه در اثر عوامل روانی شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن است مقدمات یک استدلال کاذب باشند، اما نتیجه صادق باشد.

گزینه «۳»: ممکن است بار ارزشی کلمات هم‌معنا با هم متفاوت باشند.

گزینه «۴»: مغالطه تعمیم شتاب‌زده مربوط به عدم رعایت شرایط استقرار

تعمیمی است (خطای صوری) نه مغالطه در اثر عوامل روانی (خطای غیرصوری).

(سنجشگری در تفکر، صفحه‌های ۹۸، ۱۰۵ تا ۱۰۷)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۱»

(مهری شبانی)

این کسب و کار شخصی است چراکه متعلق به یک شخص است.
این کسب و کار تعاونی است زیرا با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل شده و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک کرده است.
این مؤسسه، یک مؤسسه غیرانتفاعی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری (توسعه علمی منطقه) شکل گرفته است.
(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۹)

۸۲- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

الف) در نقطه (و) میزان تولید کالاها: ۸۰۰ واحد کالای A و صفر واحد کالای B است. اگر بنگاه تصمیم بگیرد میزان تولید کالای A را به میزان ۱۰۰ واحد کاهش دهد، (در این حالت احتمالاً تقاضای مشتریان برای کالای B افزایش یافته است). میزان تولید این کالا برابر با ۷۰۰ واحد خواهد شد، یعنی در طول مرز امکانات تولید به سمت چپ و بالا حرکت خواهیم کرد و به نقطه (ه) منتقل خواهیم شد. در این نقطه میزان تولید کالای A ۷۰۰ واحد و میزان تولید کالای B ۲۰۰ واحد است. یعنی ۲۰۰ واحد به تولید کالای B افزوده می‌شود. هزینه فرصت این تصمیم ۱۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف‌نظر کرده‌ایم.

ب) تولید بر روی نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقاط: (الف - ب - ج - د - ه - و) کاراست.

تولید در نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقطه (ی) ناکاراست.

تولید در نقاط بالای منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقطه (ز) غیرقابل دستیابی است.

ج) در نقطه (د) میزان تولید کالاها: ۶۰۰ واحد کالای A و ۴۰۰ واحد کالای B است. در نقطه (ب) میزان تولید کالاها: ۴۰۰ واحد کالای A و ۸۰۰ واحد کالای B است. بنابراین: هزینه فرصت تولید ۴۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف‌نظر از تولید ۲۰۰ واحد کالای A است.

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۲)

۸۳- گزینه «۳»

(زهراممیری)

در بازار هر محصول، گاه تعداد فروشندگان و خریداران به قدری زیاد است که حضور و رفتار هر یک از عرضه کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود و در عمل، هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر قیمت‌گذار نیستند. در این صورت بازار را به اصطلاح بازار رقابتی می‌نامند. بازار محصولاتی چون ماکارونی معمولاً رقابتی است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: شرکت توانیر در کشور ما، به دلایل طبیعی و شرکت‌های خودروبی به دلیل قانونی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند.
گزینه «۲»: در بازار انحصاری، انحصارگر، قیمت‌گذار است و خریداران در بازار انحصاری قیمت‌پذیرند.
گزینه «۴»: فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده و خریداران عمده کالا و خدمات مناقصه برگزار می‌کنند.

(بازار پیست و چگونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۸۴- گزینه «۴»

(مهری شبانی)

اگرچه مالیات بر مصرف نهایتاً به وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

عوارض گمرکی و خدماتی، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به جز اینکه یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند؛ چراکه مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود. در این نوع از مالیات، کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۸۵- گزینه «۲»

(زهراممیری)

فهمیدن اینکه هزینه‌ها را چطور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. (هزینه هدررفته)

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۹)

۸۶- گزینه «۴»

(زهراممیری)

وظایف دولت:

۱- بهبود عملکرد بازار:

سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.
دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آنها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.

۲- ارائه کالاهای عمومی:

ارائه کالاهای عمومی و سرمایه‌گذاری حوزه خدمات عمومی مانند خیابان، بوستان، تیرهای چراغ برق، پل‌ها، آتش‌نشانی و پلیس. این کالاهای بسیار با ارزش‌اند ولی هیچ‌کس نمی‌تواند این امکانات را فقط برای خودش داشته باشد.

(نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

(ب) در پایان سال این فرد همهٔ سهام خود را به ارزش ۶۵۰ میلیون تومان فروخت، با این اطلاعات می‌توان قیمت بازاری هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\frac{\text{ارزش سهام فروخته شده توسط فرد در پایان سال}}{\text{تعداد سهام فروخته شده}} = \text{ارزش بازاری هر سهم}$$

$$\frac{650,000,000}{26,000} = 25,000 \text{ ریال}$$

(پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۶)

اقتصاد - آشنا

(کنکور دی ماه ۱۳۹۱)

۹۱- گزینه «۴»

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای نوآور	جدید تبدیل می‌کنند.
کارآفرینان واقع بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت خوش بین	اقتصادی هستند.
از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با یادگیرنده	شرایط بازار وفق می‌دهند.
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۶)

(کنکور تیر ماه ۱۳۹۲)

۹۲- گزینه «۱»

مثال	اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی)
– خوردن کامل غذایی که سفارش داده‌اید ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به دلیل پول پرداخت شده بابت آن غذا	توجه به هزینه‌های هدررفته
– رفتن به کلاس بی کیفیت، صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریه آن	
(وقتی کتابی را خریده‌ایم آن را دوست نداریم، اما به خاطر پولی که داده‌ایم تا آخرش می‌خوانیم)	
– سراغ کارهای کم‌ارزش‌تری رفتن، به جای صبر در تحصیل، یادگیری و بهره‌مندی از منافع آنی	بی‌صبری زیاد
– برای تأمین هزینه‌های مصرفی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن	
(شخصی برای تکمیل نورپردازی باغچهٔ منزل خود، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود)	
– چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده	چسبیدن به وضعیت فعلی
(لباس فروشی که حاضر نیست پیشنهاد شریک خود را برای فروش از طریق شبکه‌های اجتماعی بپذیرد)	

(اصول انتقاد درست، صفحه ۳۱)

۸۷- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

مردم می‌توانند از طریق: ۱- ایجاد نهادهای توانمندسازی، ۲- خیریه و کمک‌های مردمی، ۳- تأسیس صندوق‌های قرض الحسنه و ۴- فعالیت‌های جهادی از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری محافظت کنند.

(رکور، پیکاری و فقر، صفحه ۹۰)

۸۸- گزینه «۴»

(مهسا عفتی)

ضعف نیروهای نظامی، ناکارآمدی تشکیلات اداری، فرسودگی نظام مالی و افول نهادهای تربیتی و آموزشی از مشخصات این دوره است. حکومت قاجار در این دوران علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستثقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی مناسب داشت. نیمهٔ اول حکومت صفویه

دولت با هدف ایجاد توسعه در کشور به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد پرداخت و به این ترتیب، بخشی از درآمدهای نفتی کشور، صرف ساخت‌وساز شد. حکومت پهلوی

در این دوره کشورهای دیگر منطقه همچون مصر و ترکیه و سوریه و لبنان، در روند تجارت و گسترش تولید و صادرات محصولات کشاورزی، رشد مطلوبی داشتند اما ایران گرفتار ضعف‌های ساختاری در اقتصاد بود.

حکومت قاجار

(مقاوم سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

۸۹- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

تفاوت طلا با سهام	
طلا	سهام
در هر زمان قابل فروش است.	در هر زمان قابل فروش نیست.
خرید طلا با دریافت سود	سهام‌داری حتی اگر قیمت ورقهٔ سهام
سالیانه منظم همراه نیست و از محل تفاوت قیمت خرید و فروش آن می‌تواند برای خریدارش سود داشته باشد.	تغییر نکند، با دریافت سود شرکت در هر سال همراه است و از این محل دارندگان اوراق سهام نفع می‌برند.

(پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۸)

۹۰- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

(الف) میزان سرمایهٔ اولیهٔ فرد: ۳۵۰ میلیون تومان
وی با همین ۳۵۰ میلیون تومان، ۲۵۰۰ ورقهٔ سهام خریده که: می‌توان قیمت اسمی هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\frac{\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}} = \text{ارزش اسمی هر سهم}$$

$$\frac{350,000,000}{2,500} = 140,000 \text{ تومان}$$

۹۳- گزینه ۱»

(کنکور تیر ماه ۱۴۰۲)

$12 \times \frac{1}{8} \times 800 = \frac{1}{8} \times 12 \times (\text{ارزش سرمایه فیزیکی} \times \frac{1}{8}) = \text{هزینه خرید سالانه مواد اولیه}$
 = ۱۲۰۰ میلیون تومان
 = ۴۸۰ میلیون تومان $480 = 12 \times 40 = \text{دستمزد سالانه مجموع کارگران}$
 $12 \times (\text{دستمزد کارگران در سال} \times \frac{25}{100}) = \text{هزینه آب، برق، گاز و اجاره سالانه}$
 = ۱۴۴۰ میلیون تومان $1440 = \frac{25}{100} \times 480 \times 12$
 = ۸۰۰ میلیون تومان = سرمایه فیزیکی
 $12 \times 1500 \times 600,000 = \text{درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات}$
 = ۱۰,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان = ۱۰۸۰۰ میلیون تومان
 = ۲۴۰ میلیون تومان $240 = 12 \times 20 = \text{هزینه فرصت سالانه}$
 = مجموع هزینه‌های کارگاه تولید کفش با احتساب هزینه فرصت
 = ۴۱۶۰ میلیون تومان $4160 = 1200 + 480 + 1440 + 800 + 240$
 چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.
 مجموع هزینه‌های تولید (هزینه‌های مستقیم و هزینه فرصت) - درآمد = سود واقعی
 تومان = ۶,۶۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۶۴۰ میلیون تومان $6640 = 4160 - 10800$
 (کسب و کار و کارآفرینی، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۸، ۹، ۲۵، ۲۶ و ۳۳)

۹۴- گزینه ۱»

(کنکور اردیبهشت ماه ۱۴۰۳)

الف: تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴ (تغییر مکان از یک نقطه ناکارا به یک نقطه کارا)
 نقطه ۳» زیر منحنی مرز امکانات تولید است و تولید در این نقطه ناکارا است. (هر نقطه زیر منحنی مرز امکانات تولید، نشان دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابع استفاده نکرده است، زیرا حداقل بیشتر از یک کالا می‌توانست تولید کند، بدون اینکه تولید کالاهای دیگر کاهش یافته یا حذف گردند).
 در نتیجه برای تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴ (تغییر مکان از یک نقطه ناکارا به یک نقطه کارا) نیازی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست.
 ب: تغییر مکان از نقطه ۴ به نقطه ۱ (تغییر مکان از یک نقطه کارا به یک نقطه کارای دیگر در طول منحنی مرز امکانات تولید)
 عوامل و منابع تولیدی در حالت کارا هستند و بنگاه تولیدی با این جابه‌جایی متحمل هزینه فرصت می‌شود چراکه در حالت کارایی برای تولید مقادیر بیشتری از یک کالا باید از میزان تولید کالای دیگر کاست.
 ج: تغییر مکان از نقطه ۲ به نقطه ۳ (تغییر مکان از یک نقطه کارا به یک نقطه ناکارا)
 ناکارایی منابع تولید و رکود اقتصادی سبب این تغییر وضعیت شده است.
 (ترکیبی (مرز امکانات تولید، رکود، بیکاری و فقر)، صفحه‌های ۳۸، ۳۹، ۸۴ و ۸۵)

۹۵- گزینه ۳»

(کنکور قارچ از کشور ۱۴۰۲)

$100 \times \frac{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال} - \text{سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال}}{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال}} = \text{تورم}$
 درصد $25 = \frac{192,000 - 153,600}{153,600} \times 100 = \text{تورم کشور A}$
 درصد $25 = \text{تورم کشور C} = \text{تورم کشور B}$
 $25 = \frac{x - 740,000}{740,000} \Rightarrow 0.25 \times 740,000 = x - 740,000 \Rightarrow x = 185,000 + 740,000 = 925,000$ ریال
 $25 = \frac{726,250 - y}{y} \Rightarrow 0.25y = 726,250 - y \Rightarrow 1.25y = 726,250 \Rightarrow y = \frac{726,250}{1.25} = 581,000$ ریال

راه حل میان بر:

در این گونه سؤال‌ها که نرخ تورم را داده و قیمت ابتدای سال و یا انتهای سال را از ما می‌خواهد، می‌شود خیلی راحت به جواب رسید:
 اول باید عدد تورم را به صورت اعشاری بنویسیم، و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم:
 حالا دو تا حالت پیش می‌آید:
 حالت اول (مانند کشور B):

قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به دست بیاریم. در نتیجه باید عدد به دست آمده (۱/۲۵) را در قیمت سال قبل ضرب کنیم.

$$1/25 \times 740,000 = 925,000$$

حالت دوم (مانند کشور C):

قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به دست بیاریم. پس باید قیمت سال جدید را بر عدد به دست آمده (۱/۲۵) تقسیم کنیم.

$$\frac{726,250}{1/25} = 581,000$$

(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۱)

۹۶- گزینه ۴»

(کنکور قارچ از کشور ۱۴۰۳)

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.
 یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرند، فروش اوراق مشارکت به مردم است که در این روش به‌طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم می‌کاهد.
 برای پاسخ به این سؤال باید به بررسی گزینه‌ها بپردازیم و ببینیم در کدام گزینه سیاست اعمال شده از سوی بانک مرکزی از حجم پول در گردش می‌کاهد. تنها مورد گزینه ۴» باعث کاهش نقدینگی می‌شود.
 گزینه ۱» نادرست است، کاهش نقدینگی صحیح است.

میلیون تومان $54 = 300 \times \frac{18}{100}$ سود سالیانه سپرده‌گذاری در بانک
میلیون تومان $84 = 7 \times 12$ سود سالیانه سرمایه‌گذاری در بازار بورس
در نتیجه سرمایه‌گذاری در بازار بورس بهترین و سودآورترین انتخاب است.
منافع بهترین انتخاب بعدی که خرید و فروش وسایل ورزشی (با سود
سالیانه ۶۰ میلیون تومان) است؛ ولی فرد از آن صرف‌نظر کرده است،
هزینه فرصت انتخاب فرد محسوب می‌شود.

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(کنکور قاج از کشور ۱۳۰۲)

۹۹- گزینه «۲»

$$A \quad \frac{\text{سهم دهک اول}}{\text{سهم دهک دوم}} = \frac{28}{4} = 7 = \text{شاخص دهک‌ها در کشور}$$

$$B \quad \frac{\text{سهم دهک اول}}{\text{سهم دهک دوم}} = \frac{4 \times 8}{5} = 6.4 = \text{شاخص دهک‌ها در کشور}$$

$$C \quad \frac{\text{سهم دهک اول}}{\text{سهم دهک دوم}} = \frac{30}{30 \times \frac{10}{100}} = \frac{30}{3} = 10 = \text{شاخص دهک‌ها در کشور}$$

هرچه شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک‌ها - نسبت سهم دهک
دهم به سهم دهک اول) بیشتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه
نامناسب‌تر است و بالعکس. در نتیجه:
- وضعیت توزیع درآمد در کشور C با شاخص دهک ۱۰، نامناسب‌تر از
وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورها است.
- وضعیت توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک ۶/۴، عادلانه‌تر از
وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورها است.
- دهک اول کشور C که برابر با ۳ درصد است در مقایسه با سایر دهک-
ها کمتر است و کمترین درصد درآمد ملی را دارد.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

(کنکور اردیبهشت ماه ۱۳۰۳)

۱۰۰- گزینه «۴»

مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه:

- ۱- از هر منبعی که درآمدی به‌دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- ۲- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
- ۳- مجموع درآمد و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.
- ۴- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۷)

گزینه «۲»: نادرست است، تسهیل استفاده بیشتر از چک پول باعث افزایش حجم پول و به تبع آن منجر به افزایش نقدینگی می‌شود که صحیح نیست.

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول
گزینه «۳»: نادرست است، افزایش سپرده‌های دیداری باعث افزایش حجم پول و به تبع آن منجر به افزایش نقدینگی می‌شود که صحیح نیست.

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول
گزینه «۴»: صحیح است، محدود کردن افتتاح حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت باعث کاهش شبه پول و به تبع آن منجر به کاهش نقدینگی می-
شود که صحیح است.

حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = شبه پول
(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۹۸ و ۱۰۳)

(کتاب زرد)

۹۷- گزینه «۴»

= ارزش خدمات ارائه شده

$$\text{میلیارد ریال } 20 = \frac{2}{3} \times 30 = \text{ارزش تولید خارجیان مقیم کشور} \times \frac{2}{3}$$

= تولید ناخالص داخلی

ارزش ماشین‌آلات + ارزش مواد غذایی + ارزش پوشاک
تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده +

$$\text{میلیارد ریال } 235 = 185 + 20 + 30 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$\text{هزار ریال } 764 \approx \frac{2}{85} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{تولید ناخالص داخلی سرانه}$$

تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند + تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی

تولید خارجیان مقیم کشور -

$$\text{میلیارد ریال } 290 = 235 + 85 - 30 = \text{تولید ناخالص ملی}$$

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ تا ۱۲۳)

(کنکور قاج از کشور ۱۳۰۲)

۹۸- گزینه «۳»

$$\text{میلیون تومان } 60 = 300 \times \frac{20}{100} = \text{سود سالیانه خرید و فروش وسایل ورزشی}$$

$$\frac{102}{4} = \text{سود سالیانه راه‌اندازی یک کارگاه کوچک وسایل آزمایشگاهی}$$

$$= 51 \text{ میلیون تومان}$$

ریاضی و آمار (۲)

۱۰۱- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

جملات پرسشی - عاطفی - امری گزاره نیستند. در ضمن جملاتی که در آن از واژه‌های نسبی استفاده می‌شود گزاره نیستند. برای مثال عبارت «الف از واژه کوچک استفاده شده است. اگر بیان می‌شد کوچک تر از چه عددی، ارزش آن قابل تشخیص درستی و غلطی بود. اما در این جا نسبی بیان شده بنابراین گزاره نیست.

نکته: غلط بودن جمله دلیلی بر گزاره نبودن جمله نیست، بنابراین جملات «ب» و «ج» هم گزاره هستند. «د» نیز گزاره است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، فعالیت، صفحه ۲)

۱۰۲- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

نقیض بزرگتر، کوچکتر مساوی است، بنابراین گزینه «۲» درست بیان نشده است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، کار در کلاس، صفحه ۳)

۱۰۳- گزینه «۱»

(علی حسینی نوه)

بهترین و ساده‌ترین راه برای حل این سؤال چک کردن گزینه‌ها است.

گزینه «۱»:

ارزش درست $\rightarrow$ دو عددی زوج است: p
 نادرست $\Rightarrow (d \wedge d)$ ارزش درست $\rightarrow$ سه عددی فرد است: q
 ارزش نادرست $\rightarrow \sqrt{9}$ عددی گنگ است: r

گزینه «۲»:

ارزش درست $\rightarrow$ دو عددی زوج است: p
 درست $\Rightarrow (d \wedge d)$ ارزش درست $\rightarrow$ سه عددی فرد است: q
 ارزش درست $\rightarrow \sqrt{9}$ عددی گویا است: r

گزینه «۳»:

ارزش درست $\rightarrow$ دو عددی زوج است: p
 درست $\Rightarrow (d \wedge n)$ ارزش نادرست $\rightarrow \sqrt{91}$ عددی گویا است: q
 ارزش درست $\rightarrow$ سه عددی فرد است: r

گزینه «۴»:

ارزش درست $\rightarrow$ دو عددی زوج است: p
 درست $\Rightarrow (d \wedge n)$ ارزش نادرست $\rightarrow \sqrt{91}$ عددی گویا است: q
 ارزش نادرست $\rightarrow$ چهار عددی زوج نیست: r

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه فعالیت، صفحه ۷)

۱۰۴- گزینه «۲»

(علی حسینی نوه)

در دو حالت ارزش گزاره $p \Leftrightarrow q$ صحیح می‌باشد.

حالت یک $\begin{cases} p = d \\ q = d \end{cases}$

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: $n \rightarrow n \wedge d \Rightarrow d$

گزینه «۲»: $d \rightarrow d \Rightarrow d \wedge n$

گزینه «۳»: $d \rightarrow d \wedge d$

گزینه «۴»: $d \rightarrow d \wedge d$

حالت دو $\begin{cases} p = n \\ q = n \end{cases}$

گزینه «۱»: $d \rightarrow d \wedge n \Rightarrow n$

گزینه «۲»: $d \rightarrow n \Rightarrow d \wedge n$

گزینه «۳»: $n \rightarrow n \wedge n$

گزینه «۴»: $n \rightarrow n \wedge n$

تنها گزینه‌ای که در هر حالت درست است، گزینه «۲» است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۸)

۱۰۵- گزینه «۱»

(میثم قشور)

$p \Rightarrow (q \Rightarrow r) \equiv n \Rightarrow p \equiv d$ و $q \Rightarrow r \equiv n$

$d \Rightarrow n$ $q \equiv d$ $r \equiv n$

$\sim (p \wedge q) \Rightarrow (r \Rightarrow q) \equiv \sim (d \wedge d) \Rightarrow (r \Rightarrow q)$

به انتقای مقدم درست می‌شود.

$(p \vee r) \wedge q \equiv d \wedge d = d$
 $(d \vee n) \wedge d$

در ترکیب فصلی یک طرف درست باشد، جواب درست است. در ترکیب

عطفی اگر دو طرف درست باشد، جواب درست است.

$(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow (\sim q \vee \sim r)$

$(n \Rightarrow n) \Rightarrow d \Rightarrow d \equiv d$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۳ تا ۹)

۱۰۶- گزینه «۱»

(پیمان طیار)

با توجه به سؤال، داریم:

$$1) \frac{x}{2} = \text{نصف عدد}$$

$$2) \frac{x}{2} - x = \text{تفاضل عدد از نصف عدد}$$

$$\frac{1}{x} = \text{معکوس عدد}$$

$$4) \frac{1}{x^2} = \text{مربع معکوس عدد}$$

$$\Rightarrow 2\left(\frac{x}{2} - x\right) = \frac{1}{x^2} \text{ می شود}$$

(استرالال ریاضی، کار در کلاس، صفحه ۱۳)

۱۰۷- گزینه «۳»

(مهم اسری)

تابع f چون تابعی ثابت است، ضرب x باید برابر صفر باشد بنابراین

$a = 0$ و تابع f برابر است با:

$$f(x) = \sqrt{x + \frac{9}{4}b^2} = \sqrt{\frac{9}{4}b^2} = \frac{3}{2}b$$

$$\Rightarrow f(-a) - \frac{b}{2} = 2(f(a) - 1) \Rightarrow \frac{3b}{2} - \frac{b}{2} = 2\left(\frac{3b}{2} - 1\right)$$

$$\Rightarrow b = 3b - 2 \Rightarrow 2b - 2 = 0 \Rightarrow b = 1$$

$$\Rightarrow a - b = 0 - 1 = -1$$

(تابع ثابت، پندرباطه ای و همانی، صفحه ۲۶)

۱۰۸- گزینه «۱»

(عباس مالکی)

با دقت به محدوده های تابع می توانیم گزینه های «۳ و ۴» را رد کنیم. در مرحله بعد باید دامنه را داخل ضابطه ها قرار دهیم و با نمودار مقایسه کنیم.

$$\left. \begin{aligned} \text{گزینه ۱: } x=1 \Rightarrow (1-1)^2 - 1 = -1 \\ \text{گزینه ۲: } x=1 \Rightarrow (1+1)^2 - 1 = 3 \end{aligned} \right\} \text{طبق نمودار گزینه «۱» صحیح است:}$$

(تابع ثابت، پندرباطه ای و همانی، صفحه ۲۷)

۱۰۹- گزینه «۳»

(رضا خان بابایی)

در تابع همانی $f(x) = x$ پس کافی است $\frac{6x^2 - 3x + c + ax}{bx + 5}$ را برابر x قرار دهیم.

$$x = \frac{6x^2 - 3x + c + ax}{bx + 5} \xrightarrow{\text{مخرج مشترک}} \frac{bx^2 + 5x}{bx + 5} = \frac{6x^2 - 3x + c + ax}{bx + 5}$$

$$bx^2 + 5x = 6x^2 - 3x + c + ax$$

$$\Rightarrow bx^2 + 5x = 6x^2 + (-3+a)x + c$$

$$\Rightarrow b = 6 \text{ و } -3 + a = 5 \Rightarrow a = 8 \text{ و } c = 0$$

$$\Rightarrow a + b + c = 8 + 6 + 0 = 14$$

(تابع ثابت، پندرباطه ای و همانی، صفحه ۳۰)

۱۱۰- گزینه «۴»

(مهم اسری)

$$f\left(\frac{4}{5}\right) = \frac{2}{f\left(\frac{4}{5}\right)} \Rightarrow g\left(\frac{4}{5}\right) + 2 = \frac{2}{\frac{h\left(\frac{4}{5}\right)}{2}}$$

$$4 + 2 = \frac{4}{h\left(\frac{4}{5}\right)} \Rightarrow 6 = \frac{4}{h\left(\frac{4}{5}\right)} \Rightarrow 6h\left(\frac{4}{5}\right) = 4$$

$$\left. \begin{aligned} h\left(\frac{4}{5}\right) = \frac{4}{6} = \frac{2}{3} \Rightarrow h\left(\frac{2}{3}\right) = \frac{2}{3} \\ f\left(\frac{2}{3}\right) = \frac{h\left(\frac{2}{3}\right)}{2} = \frac{2}{3} = \frac{2}{3} = \frac{1}{3} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{2}{3} + \frac{1}{3} = 1$$

(ترکیبی، صفحه های ۲۶ تا ۳۳)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱۱- گزینه «۴»

(مفهوم نورانی)

شعر در قرن هفتم نرم و دلنشین و برخورداری از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد و اکثر شاعران از حاکمان روی برتافتند. در نتیجه قصیده که پیش از این در خدمت ستایش فرمانروایان بود کمرنگ شد و غزل که زبان دل و عشق بود، گسترش یافت.

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

۱۱۲- گزینه «۱»

(مفهوم نورانی)

جمشید و خورشید: سلمان ساوجی، اخلاق‌الاشراف: عبید زاکانی، جامع‌التواریخ: خواجه رشیدالدین فضل‌الله، مکاتیب: مولانا جلال‌الدین بلخی، تاریخ جهانگشا: عطاملک جوینی

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

۱۱۳- گزینه «۱»

(اعظم نورینیا)

مفهوم بیت آخر: آزارهایی که از جانب یار می‌رسد هم شیرین است. مفهوم بیت گزینه «۱»: درخواست از معشوق برای آزار و ستم نرساندن به عاشق
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: هر دو کنایه (سپر انداختن / گردن نهادن) در مفهوم تسلیم شدن است.

گزینه «۴»: تضاد: دیبا و خار / تشبیه: چشمه چشم / جناس: بر، سر
(سبک عراقی، ترکیبی)

۱۱۴- گزینه «۳»

(سعید یغمی)

کاربرد واژه در معنای کهن: ندارد / وجود هر دو نوع تشبیه: فشرده (نهنگ شب)، گسترده (امشب به جان‌بخشی به زلف یار می‌ماند)
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کاربرد کهن واژه: استاره / وجود قافیه درونی: استاره، آواره یا بی‌مونس، یونس

گزینه «۲»: وجود تشخیص: مخاطب قرار دادن دل

گزینه «۴»: حذف فعل به قرینه معنوی: به گرد چرخ استاره چو مشتاقان آواره (است)

(سبک عراقی، مشابه فودارزیایی ۱، صفحه ۴۰ کتاب درسی)

۱۱۵- گزینه «۴»

(سعید یغمی)

نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آنجا که نثر ساده در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند.

(سبک عراقی، صفحه ۳۸)

۱۱۶- گزینه «۳»

(ریحانه سادات طباطبایی)

ب) آدمی (مشبه) به نقش دیوار (مشبهه) تشبیه شده است. (تشبیه فشرده اسنادی)
هـ) تشبیه فشرده اضافی: آینه دل
الف) تشخیص: باد صبا تحفه نوروز را زد کند.
ج) تلمیح (ماجرای عطا کردن انگشتر به گدا توسط امام علی (علیه السلام))
د) تضاد: بقا و فنا

(تشبیه، ترکیبی)

۱۱۷- گزینه «۳»

(ریحانه سادات طباطبایی)

سه تشبیه در این بیت وجود دارد: طوطی جان، قفس کام و همه مانند هما هستید.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مهر مهر، هر آدمی که... (مانند) سنگ خارا است.

گزینه «۲»: زمین چو سعدی

گزینه «۴»: تیر دعا، زرین کمان صبح (کمان زرین صبح)

(تشبیه، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

۱۱۸- گزینه «۴»

(اعظم نورینیا)

در بیت این گزینه، محبت به مینا (جام شراب) تشبیه شده است.

محبت: مشبه / مینا: مشبهه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کهکشان: مشبه / باز: مشبهه

گزینه «۲»: من: مشبه / چنار: مشبهه

گزینه «۳»: دل: مشبه / مصر: مشبهه

(تشبیه، مشابه فودارزیایی ۵، صفحه ۳۲ کتاب درسی)

۱۱۹- گزینه «۲»

(اعظم نورینیا)

شکل کامل بیت: هم تازه‌رویم هم خجل هم شادمان هم تنگ‌دل / کز عهده بیرون آمدن نتوانم این انعام را

هم تازِ رو	یم هم خجل	هم شادمان	هم تنگ دل
-U--	-U--	-U--	-U--

همانطور که می‌بینید، نشانه هجایی پایه آوایی حذف شده به شکل «-U-» است بنابراین، فقط پایه‌های آوایی با این ارزش هجایی می‌توانند در قسمت مشخص شده قرار بگیرند.

دی/ذم/ت/را (-U--)/هم/نا/ت/وان (-U--)/شَر/مَن/د/ام (-U--)
توجه: برای پیدا کردن واژه یا ترکیب مناسب جای خالی ابتدا وزن بیت را مشخص کنید.

(پایه‌های آوایی، مشابه فودارزیایی ۳، صفحه ۲۴ کتاب درسی)

۱۲۰- گزینه «۳»

(ریحانه سادات طباطبایی)

کلمات با وزن مفاعیلن: (-U--): دری بگشا، خداوند، پری‌روی
کلمات با وزن فعولن: (-U--): سحرگه، اشارت، حماقت، کبوتر، ملامت
کلمات با وزن فاعلاتن: (-U--): عمر ضایع، جان ندارد، وقت رفتن
کلمات با وزن مفععلن: (-UU--): زنده شود، خواب مرا، گنج روان، بادبان، دست طلب
کلمات با وزن مستفععلن: (-U--): خورشیدها، آلودگی، پیغمبری
کلمه با وزن فاعلن: (-U--): ساحران

(پایه‌های آوایی همسان (۱)، صفحه ۴۶)

روان‌شناسی

۱۲۱- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نیل گراسمن از استدلال منطقی (که یکی از روش‌های عقلی است) برای رسیدن به جواب استفاده کرده است.
گزینه «۲»: هر منبعی روش خاص و متناسب خود را دارد.
گزینه «۳»: منابع مختلف، مقابل و در برابر یکدیگر نیستند.
گزینه «۴»: منابع مختلف با وجود تفاوت‌هایی که با هم دارند، می‌توانند تکمیل‌کننده یکدیگر باشند.

(روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، برگرفته از سؤال ۴۱ کتاب پرنگار، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۲۲- گزینه «۱»

انگیزه، رضایت شغلی و نگرش افراد ویژگی‌های روانشناختی‌ای هستند که پیش‌بینی آن‌ها دشوار است. واکنش موش نسبت به تحریک قسمت هیپوناتالاموس مغز به نسبت سایر گزینه‌ها امر راحت‌تر و ساده‌تری است چون یک پدیده تجربی است.

(روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۲۳- گزینه «۴»

تشریح عبارت‌ها:

– به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند.

– در دوره نوجوانی هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش نوجوان به گروه همسالان خیلی بیشتر از سابق شده است و در کنار همسالان بودن برای نوجوان بسیار لذت‌بخش است. البته این به آن معنی نیست که نوجوان به ارتباط با والدین و یا خواهر و برادرهای خود علاقه‌ای ندارد. به عبارتی دیگر، جهت‌گیری اجتماعی نوجوانان نسبی و به سمت همسالان است.

– قیافه و چهره مربوط به جزء جسمی هویت است.

– نوجوانانی که خود را می‌پذیرند و هویت مثبتی برای خود قائل‌اند، به لحاظ روانی از افرادی که هویتی منفی داشته و به خود علاقه‌ای ندارند، سالم‌ترند. بنابراین در گزینه «۴» پذیرش هویت درست است نه صرف تشکیل هویت.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۱۲۴- گزینه «۲»

راه رفتن مستقل در ۱۲ تا ۱۵ ماهگی اتفاق می‌افتد که مربوط به رشد جسمانی و دوره طفولیت است. کودکان بزرگتر از شش سال یعنی کودکی دوم، معیارشان برای عمل اخلاقی نیت و درستی آن کار است. فراحافظه یک فعالیت شناختی است و در دوره نوجوانی شکل می‌گیرد.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از سؤال ۱۰۹ کتاب پرنگار، صفحه‌های ۴۴، ۴۷، ۵۲ و ۵۵)

۱۲۵- گزینه «۲»

تشریح عبارت‌ها:

عبارت اول: محرومیت حسی یعنی اینکه فرد در شرایطی قرار بگیرد که هیچ یک از گیرنده‌های حسی مثل چشم، گوش و... به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک نشود. این دقیقاً همان مجازاتی است که قاضی برای مجرم در نظر گرفته است.

عبارت دوم: یکی از منابع توجه، حواس ما است که به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک می‌شود. در این گزینه حس شنوایی افراد، توسط صدای ناگهانی تحریک شده است.

عبارت سوم: یکنواختی و ثبات در موضوع مورد توجه باعث عادت‌کردن و خواب‌آلودگی می‌شود.

عبارت چهارم: در این موقعیت اتاق، نقش بافت مکانی و کلید، نقش محرک مکانی را دارد که فرد در جست‌وجوی آن است.

عبارت پنجم: خطای ادراکی وقتی رخ می‌دهد که هم احساس وجود دارد و هم ادراک، ولی این دو بر یکدیگر منطبق نیستند. به همین دلیل گفته می‌شود که در ادراک خود خطا کرده‌ایم و اصطلاحاً دچار خطای ادراکی شده‌ایم. توهم به معنی ادراک بدون احساس است. همانند موقعیتی که در عبارت پنجم بیان شده است.

(احساس، توهم، ادراک، صفحه‌های ۶۹، ۷۴، ۷۶، ۷۹ و ۸۲)

۱۲۶- گزینه «۲»

در فروشگاه‌ها، لباس‌هایی موجود هستند که از نظر رنگ یا مدل شبیه هم هستند (اصل مشابهت) و روی یک قفسه یا رگال خاص چیده می‌شوند (اصل مجاورت).

(احساس، توهم، ادراک، صفحه ۸۴)

۱۲۷- گزینه «۳»

پدیده نوک زبانی مربوط به سومین مرحله حافظه است که «بازیابی» نام دارد. در بازیابی، اطلاعات از حافظه فراخوانده می‌شود.

(حافظه و علل فراموشی، برگرفته از سؤال ۷ امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه ۹۴)

۱۲۸- گزینه «۲»

جفت واژه‌های [پزشک و بیمارستان – لیلی و مجنون – ماه و ستاره] به دلیل داشتن نشانه‌های درونی (معنایی) و بیرونی (حسی) با احتمال خطای کمتری بازیابی می‌شوند. ارائه نشانه برای کسی مفید است که در مرحله سوم (بازیابی) دچار مشکل شده باشد.

(حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۱۲۹- گزینه «۱»

دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی، پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی و... است. (رد گزینه «۳») عبارت «سرنوشت افراد در DNA آن‌ها نوشته شده است» نشان‌دهنده ثابت بودن ذات و عوامل درونی فرد است و به عامل وراثت اشاره دارد. (رد گزینه «۲») در تکالیف مهم‌تر، هشدار کاذب رخ می‌دهد (رد گزینه «۴»). استفاده بیش از حد از فناوری جهت انجام تکالیف جدید به صورت طولانی حافظه را ضعیف می‌کند. (رد گزینه «۳»)

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۰، ۳۰، ۷۸، ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۳۰- گزینه «۲»

بررسی عبارت:

عبارت اول درست است؛ از آنجایی که به چرای بحران آب اشاره شده است؛ بنابراین مربوط به تبیین است.

عبارت دوم درست است؛ طبق شکل صفحه ۳۸ کتاب درسی، بیشترین تغییرات رشدی در دوره «طفولیت» یا همان دو سال اول زندگی است.

عبارت سوم درست است؛ زمان ذخیره‌سازی اطلاعات در سوال اول مربوط به چند سال پیش و در سوال دوم مربوط به چند ساعت پیش است.

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۴، ۳۸ و ۹۳)

عربی، زبان قرآن (۲)

۱۳۱- گزینه «۱»

(مریم آقاییاری)

«إِنْ» اگر / «تَتَّقُوا اللَّهَ» از خدا پروا کنید / «يَجْعَلْ» قرار می‌دهد / «لَكُمْ» برایتان / «فُرْقَانًا» نیروی تشخیص حق از باطل

(ترجمه، مشابه تمرین چهارم، صفحه ۳۴)

۱۳۲- گزینه «۱»

(مریم آقاییاری)

«سَلْ» بپرس / «المِصْنَع» انبارهای آب / «رُكِبْتُ» سوارانی / «تَهَيَّمْ» تشنه و سرگردانند / «فِي الْقُلُوبَاتِ» در بیابان‌ها

(ترجمه، مشابه متن، صفحه ۱۹)

۱۳۳- گزینه «۳»

(مبیر همایی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «دوری تو» صحیح است.

گزینه «۲»: «سختی‌ها» درست است.

گزینه «۴»: «داشت غلط است، «دارد» صحیح است و «باز می‌کند» درست است.

(ترجمه، صفحه‌های ۳، ۱۸، ۳۴ و ۳۶)

۱۳۴- گزینه «۴»

(آرمین ساعدپناه)

ترجمه صحیح: «بدترین مردم، کسی است که شهوتش بر عقلش چیره شود.»

(ترجمه، صفحه ۸)

۱۳۵- گزینه «۴»

(مبیر همایی)

«شاعران قدیمی ما»: «شُعْرَانَا الْقَدَمَاءُ» (نا: مضاف‌الیه / «القدماء»: صفت برای شعراء) / «از احادیث و دعاها»: «مِنَ الْأَحَادِيثِ وَالْأَدْعِيَةِ» / «شعرهایشان»: «أَشْعَارُهُمْ» / «استفاده کرده‌اند»: «قَدْ اسْتَغَادُوا» (در جمله فعلیه)، «قد استفادوا» (در جمله اسمیه)

(تعریب، صفحه ۱۸)

۱۳۶- گزینه «۱»

(آرمین ساعدپناه)

مفهوم آیه‌های شریفه صورت سؤال و گزینه «۱»، هر دو بر این مفهوم تأکید دارند که هرآن‌چه انسان کار خوب انجام دهد، پاداشش را در آخرت از خداوند دریافت می‌کند.

(مفهوم، صفحه ۳۸)

۱۳۷- گزینه «۲»

(مریم آقاییاری)

«وُدَّ» (دوستی) با «عَدَاوَة» (دشمنی) متضاد است، نه مترادف.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «فخر فروش» ≠ فروتن

گزینه «۳»: «صبحگاه» ≠ شبانگاه

گزینه «۴»: «چپ = چپ

(لغت، مشابه لغات، صفحه ۲۰)

۱۳۸- گزینه «۴»

(ولی‌اله نوروزی)

کلمه «مُحَافَظَة» مصدر از باب «مُفَاعَلَة» است و مراقب باشید که با اسم مفعول اشتباه گرفته نشود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

«سَيَّاح»: (جمع سائح) اسم فاعل / «أكبر»: اسم تفضیل / «مكتبة»: اسم مکان

(قواعد، ترکیبی)

۱۳۹- گزینه «۴»

(ولی‌اله نوروزی)

کلمه «ما» ادات شرط است که فعل «تَعْمَلْ - تَجِدْ» به عنوان فعل شرط و جواب شرط هستند و در سایر گزینه‌ها «ما» به ترتیب: حرف نفی / حرف نفی / اسم استفهام می‌باشد.

(قواعد، صفحه ۳۷)

۱۴۰- گزینه «۲»

(آرمین ساعدپناه)

دقت کنید که در این گزینه، «تُجَار» بر وزن «فُعَال» اسم فاعل است (مفردش: تاجر).

اسم مبالغه در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خَلَابَة: بسیار جذاب»

گزینه «۳»: «سَتَّار: بسیار پوشاننده»

گزینه «۴»: «ظَلَام: بسیار ظلم‌کننده»

(قواعد، صفحه ۲۳)

فلسفه

۱۴۱- گزینه «۲»

(نازنین خاتمه مایلو مصفا زاده)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این گونه نیست که فلسفه، موضوع نداشته باشد؛ بلکه وقتی می‌گوییم فلسفه «موضوع خاص» ندارد، منظور این است که موضوع آن، عام است و شامل همه موجودات می‌شود. پس فلسفه، موضوع دارد و آن، بنیادی‌ترین مسائل هستی همه موجودات و موضوعات است.

گزینه «۳»: ریاضی و فلسفه از جهت روش با هم شباهت دارند. (در موضوع تفاوت دارند).

گزینه «۴»: این سؤال، در علوم اجتماعی و روان‌شناسی و ... بررسی می‌شود.

(پیستی فلسفه، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۲- گزینه «۱»

(موسی سپاهی)

گروهی که جامعه را صرفاً مجموعه‌ای از افراد می‌دانند که کنار هم زندگی می‌کنند و منافع و مصلحت افراد را بر منافع جامعه مقدم می‌دانند، این گروه، برای فرد اصالت قائل هستند که مالکیت خصوصی مثالی برای آن است. گروهی که معتقدند افراد جامعه نقش و هویت مستقلی ندارند و برنامه‌های فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی آنان سمت و سوی اجتماعی دارد، برای جامعه اصالت قائل هستند و مالکیت دولتی مثالی برای آن است.

(ریشه و شافه‌های فلسفه، براساس «تطبیق» صفحه ۱۶، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۴۳- گزینه «۱»

(مهمم رضایی بقا)

تشریح گزینه نادرست:

اهداف برخاسته از باورها هستند، نه برعکس؛ زیرا باورهای هر کس، فلسفه زندگی او و اهداف او را می‌سازد و به زندگی او معنا می‌دهد.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۴۴- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

پارمنیدس برخلاف هراکلیتوس، می‌گفت که هستی یک امر واحد و ثابت است و حرکت و شدن وجود ندارد.

(آغاز تاریخی فلسفه، براساس «اندیشه»، صفحه ۳۴، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۱۴۵- گزینه «۲»

(مهمم قاسمی)

عبارت صورت سؤال مربوط به نظریه «وحدت اضداد» است که از عقاید هراکلیتوس به‌شمار می‌رود.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۴۶- گزینه «۲»

(نازنین خاتمه مایلو مصفا زاده)

سقراط می‌گفت: «من کسی نیستم که برای پول سخن بگویم یا به‌خاطر آن، لب از گفتار فروبندم. من هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشینی می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند. این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رویاها برعهده من نهاده است.»

(زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۸)

۱۴۷- گزینه «۱»

(مهمم رضایی بقا)

هر یک از ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم که گاه با باورهای دیگران یکسان و گاهی هم متفاوت و مختلف است. ما با همین باورها زندگی می‌کنیم و براساس آنها تصمیم می‌گیریم و عمل می‌نماییم. پس هیچ رفتاری نیست که بدون پشتوانه یک باور انجام شود. رفتارهای درست ممکن است به دلیل باورهای درست یا نادرست باشد (نادرستی گزینه «۲»). باوری که از روی عادت پذیرفته شده، می‌تواند باوری درست یا نادرست باشد (نادرستی گزینه «۳»). برای این‌که بتوانیم هدف و معنای زندگی افراد را درک کنیم، باید باورهای آنها را تشخیص دهیم. (برعکس گزینه «۴»)

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۴۸- گزینه «۲»

(موسی سپاهی)

فلسفه به قوانین متافیزیکی که به ماهیت وجود و مسائل پیرامون آن اشاره دارد، مربوط است و به بررسی اصول و مبانی وجود می‌پردازد. متافیزیک (فلسفه اولی) به عنوان ریشه فلسفه به مطالعه اصل و حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن می‌پردازد. در این زمینه، اصل علیت (که به رابطه علت و معلول اشاره دارد)، یکی از اصول کلیدی است که فیلسوفان به آن توجه می‌کنند.

(ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۴۹- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی)

ملاصدرا مانند در فطرت اول را شایسته انسان ۴ نمی‌داند (سوالات گزینه‌های «۲ و ۴» مربوط به زندگی روزمره می‌شود) و همچنین معنای دوم (ثانویه) فلسفه، مطلق دانش بوده است.

(پیستی فلسفه، صفحه‌های ۵ و ۸)

۱۵۰- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

ملتوس به نمایندگی از متهم‌کنندگان در دادگاه گفت: «جرم سقراط این است که خدایانی را که همه به آنها اعتقاد دارند، انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گوید. با افکار خود جوانان را گمراه می‌سازد و آنها را از دین و آیین پدرانشان برمی‌گرداند...»

(زندگی براساس اندیشه، براساس سؤال ۲۶۰ کتاب پرتکرار فلسفه، صفحه ۳۹)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۴ مهر

تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	پوریا کریمی جبلی، مهدی میر
مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون خواه
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی
حروف چینی و صفحه آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۲»

(ممد اصفهانی)

نویسنده، مردم عامی و ساده دل را همچون گله گوباره می داند. واژه گله نیز نشان می دهد که با موجوداتی سروکار داریم که گله ای زندگی می کنند و ویژگی مهم آنان، بلاهت آنان است. واژه «گوباره» معنای «گاو» دارد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۲»

(ممد اصفهانی)

در متن می خوانیم «صاحبان قدرت و حکام جباری که ... مردم تحت امر آنها» که یعنی مردم تحت امر این پادشاهان.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۳»

(ممد اصفهانی)

متن سراسر به بررسی برخی عوامل تقدیرگرایی در دنیای اسلام می پردازد و حکام، برخی علما و مردم ساده دل را نام می برد.

(درک متن، قرابت معنایی، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۳»

(ممد اصفهانی)

متن باید با بیتی از حافظ تمام شود که در بیان و در ستایش اختیار باشد، نه جبر. بیت گزینه پاسخ است که در ستایش اختیار است و دیگر ابیات ابیاتی جبری است.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۱»

(ممد اصفهانی)

شکل درست بیت: قضا کشتی آنجا که خواهد برد / و گر ناخدا جامه بر تن

(ترتیب کلمات، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۲»

(کتاب استعدادهای هوش کلامی)

مودی: آزاردهنده، نیرنگ کار

(معنای واژگان، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۱»

(کتاب استعدادهای هوش کلامی)

قُبُور: ج قبر، گورها

(معنای واژگان، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۲»

(شامد کریمی)

تقی در طبقه بالای تخت است و پتوی طبقه پایین او قرمز است. پتوی آبی و سبز به یک تخت متعلقند، پس تقی پتوی آبی و سبز ندارد. رنگ پتوی او قرمز هم که نیست، پس زرد است.

(مقیقت یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۲»

(شامد کریمی)

اگر پتوی تخت بالای اسحاق سبز باشد، پتوی خود اسحاق آبی است. شخص طبقه بالای اسحاق هم قطعاً ابراهیم نیست پس یا اسماعیل است یا

تقی. حال هشت حالت داریم که فقط ۲ تا مطلوب است، یعنی احتمال $\frac{2}{8}$

یا $\frac{1}{4}$ است:

اسماعیل سبز	تقی قرمز / ابراهیم قرمز تقی زرد / ابراهیم زرد
اسحاق آبی	ابراهیم زرد / تقی زرد ابراهیم قرمز / تقی قرمز

تقی سبز	اسماعیل قرمز / ابراهیم زرد اسماعیل زرد / ابراهیم قرمز
اسحاق آبی	ابراهیم زرد / اسماعیل قرمز ابراهیم قرمز / اسماعیل زرد

(مقیقت یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۱

(فرزاد شیرمهر)

اگر هفده سال پیش سن برادرها $\bigcirc$ و $\square$ بوده باشد، داریم:

$$\begin{cases} \bigcirc + \square = 11 \\ \bigcirc \times \square = 28 \end{cases}$$

می توان معادله را به صورت کلامی بیان کرد و گفت کدام دو عدد هستند که حاصل ضرب آن ها ۲۸ و حاصل جمع آن ها ۱۱ است. اما برای حل ریاضی سؤال، از معادله بالا داریم:

$$\bigcirc = 11 - \square$$

$$(11 - \square) \times \square = 28$$

با جایگذاری در معادله پایین:

$$\Rightarrow \square^2 - 11\square + 28 = 0$$

$$\Rightarrow (\square - 4) \times (\square - 7) = 0 \Rightarrow \square, \bigcirc = 4, 7$$

اختلاف سن این دو برادر، $7 - 4 = 3$ سال است.

(ترکیبی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۱

(فاطمه راسخ)

عدد باید فرد باشد تا در تقسیم بر چهار، باقی مانده یک یا سه داشته باشد. پس یکان باید ۳، ۵ یا ۷ باشد. اما عدد مضرب پنج هم نیست، پس یکان یا ۳ است یا ۷. همچنین عدد بین ۴۰۰ تا ۷۰۰ است. پس صدگان ۴، ۵ یا ۶ است. حال با توجه به این یکان و صدگان ها، دهگان را باید به شکلی قرار دهیم که عدد مضرب سه باشد، یعنی مجموع ارقام آن بر ۳ بخش پذیر باشد:

یکان دهگان صدگان

$$4 \rightarrow 453, 483$$

$$4 \rightarrow 447, 477$$

$$5 \rightarrow 543, 573$$

$$5 \rightarrow 537, 567$$

$$6 \rightarrow 633, 663$$

$$6 \rightarrow 657, 687$$

(بشپزیری، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه ۴

(ممیر کنی)

اگر برای پر کردن مخزن، شیر «الف» به $\bigcirc$ دقیقه زمان نیاز داشته باشد، شیر «ب» به $\bigcirc - 2$ دقیقه و شیر «ج» به $\bigcirc + 2$ دقیقه زمان نیاز دارند.

پس این سه شیر در هر دقیقه به ترتیب $\frac{1}{\bigcirc + 2}$ ، $\frac{1}{\bigcirc - 2}$ و $\frac{1}{\bigcirc}$ را از مخزن پر می کنند.

پس دو شیر «ب» و «ج» در هر دقیقه به اندازه کسر زیر را از مخزن پر می کنند:

$$\frac{1}{\bigcirc + 2} + \frac{1}{\bigcirc - 2} = \frac{(\bigcirc + 2) + (\bigcirc - 2)}{(\bigcirc + 2) \times (\bigcirc - 2)} = \frac{2\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4}$$

هر دقیقه ۶۰ ثانیه است و دو شیر «ب» و «ج» که در ۲۲۵ ثانیه، معادل

$$\frac{225}{60} = \frac{15}{4}$$

می کنند. پس داریم:

$$\frac{2\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4} = \frac{4}{15} \Rightarrow \frac{\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4} = \frac{2}{15} \Rightarrow 2\bigcirc^2 - 8 = 15\bigcirc$$

$$\Rightarrow 2\bigcirc^2 - 15\bigcirc - 8 = 0 \Rightarrow (\bigcirc - 8) \times (2\bigcirc + 1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \bigcirc = -\frac{1}{2} \\ \bigcirc = 8 \end{cases}$$

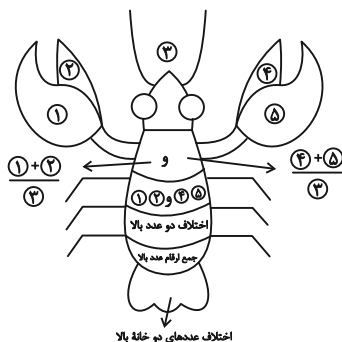
پس شیر «الف» در هر دقیقه، $\frac{1}{8}$ را از مخزن پر می کند. این یعنی شیر «الف» کل مخزن را در ۸ دقیقه پر می کند.

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

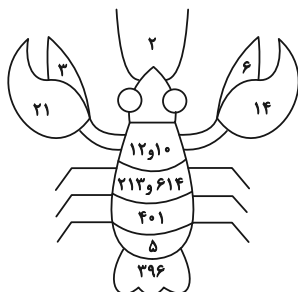
۲۶۳- گزینه ۱

(ممیر کنی)

ابتدا الگو را کشف می کنیم:

در این سؤال داریم:

$$\bigcirc = 401$$

پس:

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه ۱

(ممیر کنی)

$$\square + \blacksquare = 5 + 396 = 401$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۳»

(شمیر کنبی)

طبق پاسخ قبل، عددهای $\triangle$ ، $\blacktriangle$ و ∇ برابرند با:

$$\triangle = ۱۲, \blacktriangle = ۱۰$$

$$\nabla = ۲۱۳, \blacktriangledown = ۶۱۴$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

در الگوی صورت سؤال، سه طرح اصلی هست که در هر مرحله به ترتیب از چپ به راست یک شکل مشابه ولی رنگی به یکی از آن طرح‌ها اضافه می‌شود:

و حالا در ادامه باید داشته باشیم:

که در گزینه «۳» هست.

(الگوی فنی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

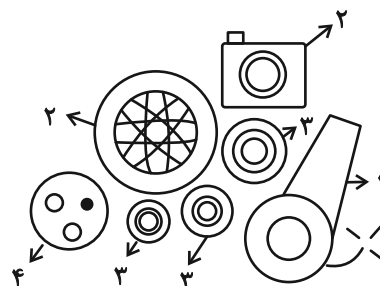
در هر ردیف از الگو، هر شکلی هست. به دو حالت رنگی و بی‌رنگ هست. پس در ردیف نخست هم به جای علامت سؤال باید دایره بی‌رنگ و مثلث رنگی قرار بگیرد.

(الگوی فنی، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

دایره‌های شکل صورت سوال:

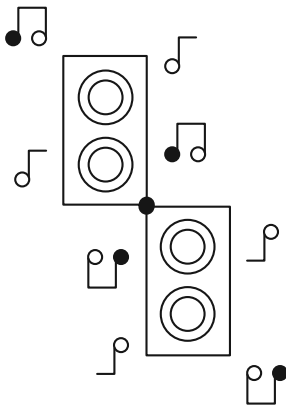
$$۴ + (۳ \times ۳) + (۳ \times ۲) = ۴ + ۹ + ۶ = ۱۹$$

(شمارش، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۲»

(عمیر کنبی)

تقارن نقطه‌ای در شکل صورت سؤال به معنای دوران ۱۸۰° درجه است:

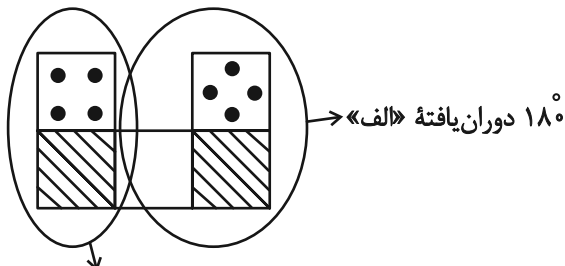

(قرینه‌یابی، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۲»

(فرزاد شیرمحمدلی)

شکل صورت سؤال:

۱۸۰ دوران یافته «د»

(جزئی‌یابی، هوش غیرکلامی)